

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

Stranica 1 od 17

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
(izmjene i dopune)
Akademski2025/2026. godina

I CIKLUS STUDIJA

Sarajevo, 2025. godina

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 3 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

Nakon završetka I ciklusa studija u trajanju od tri godine i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stiče stručno zvanje Baccalaureus/Baccalaurea arheologije, a nakon završetka dvopredmetnog studija Baccalaureus/Baccalaurea arheologije i druge studijske grupe. Sa završetkom I. ciklusa studija arheologije, stiče se pravo zaposlenja na stručnim poslovima kao što su suradnik u muzejima ili zbirkama, turistički i kulturni djelatnik, referent u kulturnim institucijama i član tima u arheološkim istraživanjima.

Upisna politika Odsjeka za arheologiju je usklađena sa potrebama tržišta iz oblasti arheologije. U kreiranju nastavnog plana i programa praćeni su savremeni društveni tokovi s obzirom da je arheologija naučna grana koja ima nacionalni značaj i proučava materijalne ostatke prošlosti naroda koji su živjeli na području Bosne i Hercegovine od najranijih epoha. Također, u okviru određenih nastavnih kolegija cilj je da se dodatno unaprijedi saradnja sa institucijama, muzejima, zavodima i ostalim institucijama kulture kako u realizaciji nastavnih, tako i naučno-istraživačkih aktivnosti profesora i studenta s Odsjeka za arheologiju.

- ☐ Usklađenost s misijom Univerziteta i strategijom predlagača studijskoga programa kao i sa aktuelnim strateškim dokumentom Univerziteta

Prilikom izmjene dosadašnjeg NPP-a, uzeti su u obzir glavni strateški prioriteti izvrsnosti u nastavnom procesu, modernizaciji procesa podučavanja i učenja, podršku naučnoj izvrsnosti i relevantnosti kroz unapređenje sistema upravljanja i osnaživanja, uključivanje studenata u procese odlučivanja na Odsjeku za arheologiju. Naravno, kako bi se maksimalno postigli navedeni ciljevi potrebno je izvršiti određeno ulaganje u proctor i opremu za izvođenje nastave i istraživanja ali i obaviti zapošljavanje mladih kadrova koji će u budućnosti biti nosioci procesa na Odsjeku.

- ☐ Usporedivosti studijskoga programa s programima akreditiranih srodnih studijskih programa u Bosni i Hercegovini i zemljama Europske Unije

Dodiplomski studijski program arheologije Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta napravljen je u skladu s principima Bolonjske deklaracije i predviđa petogodišnji studij po načelu 3+2 (Dodiplomski i Diplomski studij). Nakon završetka diplomskog studija otvorena je mogućnost za kontinuirano poslijediplomsko znanstveno usavršavanje na doktorskim studijima.

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 4 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

- ☐ Mogućnosti mobilnosti studenata u domaćem i međunarodnom prostoru visokoga obrazovanja

Odsjek za arheologiju zalaže se za maksimalnu otvorenost studija i pokretljivost studenata kako unutar Univerziteta u Bosni i Hercegovini, tako i u evropskim okvirima što korespondira sa temeljnim načelima Bolonjske deklaracije. Studenti Univerziteta u Sarajevu su uključeni u programe razmjene ERASMUS i ERASMUS +, CEEPUS što im omogućava da steknu znanja i iskustva unutar Evropskih univerziteta. Studentima na razmjeni priznaje se odslušana nastava i položeni predmeti ukoliko su kompatibilni sa sadržajem na Odsjeku za arheologiju.

Odsjek za arheologiju također omogućava i studentima koji su prvi ciklus studija završili na drugim univerzitetima u Bosni i Hercegovini i inostranstvu da nastave studij na drugom ciklusu, uz prethodni izvršen proces ekvivalencije.

- ☐ Povezanost s lokalnom zajednicom

Nastavnici i studenti Odsjeka za arheologiju Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta uspješno sarađuju u realizaciji projekata sa različitim državnim institucijama ali i nevladinim organizacijama poput Zemaljskog muzeja BiH, lokalnih ili regionalnih muzeja, Zavoda za zaštitu spomenika.

- ☐ Usklađenosti sa zahtjevima strukovnih udruženja

Nastavni plan i program dodiplomskog studija arheologije u velikoj mjeri je usklađen sa potrebama tržišta rada. Strukovnih udruženja iz oblasti arheologije još uvijek na području Bosne i Hercegovine nema pa nije moguće govoriti o usklađenosti zahtjeva s istim.

- ☐ Mogući partneri izvan visokoškolskoga sistema

Arheolozi su zaposleni u naučno-istraživačkim institutima, muzejima, konzervatorskim zavodima, zavodima za zaštitu spomenika kulture, ministarstvu kulture, novinarstvu, različitim tijelima državne uprave koja se bave upravljanjem i gospodarenjem naučno-kulturne i umjetničke baštine i svim ostalim državnim i privatnim institucijama koje iskazu potrebu za stručnjakom tog profila. U skladu s tim, Odsjek za arheologiju pripadajući Institut za arheologiju potpisuju različite sporazume o partnerstvu i saradnji, što omogućava partnerske odnose u različitim projektima ali i upoznavanje studenata sa radom istim te tako stvara perspektive za njihovo buduće zaposlenje.

Obrazac SP1

Stranica 5 od 17

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

Opći dio

☐ Naziv programa, tip, nivo, cilj i nositelj programa

Studij arheologije organizovan je kao dodiplomski studij arheologije. Nositelj dodiplomskog studija je Univerzitet u Sarajevu – Filozofski fakultet.

Jednopedmetni studij traje tri godine: I ciklus Dodiplomski studij – 6 semestara (tri godine)

Nakon završenog I. ciklusa studija, pod određenim uslovima u skladu sa Statutom Univerziteta u Sarajevu i odlukom Odsjeka za arheologiju, moguć je nastavak studija u II ciklusu studija, koji traje još dvije (2) godine, odnosno četiri (4) semestra: od I - IV semestra

☐ Naučno polje kojima pripada studijski program

Studijski program arheologije pripada području humanističkih nauka, polje arheologija, oblasti opća arheologija, prahistorija, antika i srednji vijek.

☐ Organizacija i trajanje studijskoga programa te minimalan broj ECTS bodova potrebnim za završetak studija

Dodiplomski studij arheologije organizovan je kao jednopedmetni ili dvopedmetni studij i traje 3 godine (6 semestara).

Student po okončanju dodiplomskog studija ima ukupno 180 ECTS studijskih bodova, 30 po svakom od šest semestara unutar tri godine.

☐ Jezik na kojem se izvodi studijski program

Studijski program na Odsjeku za arheologiju se izvodi na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

		Obrazac SP1
UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa		Stranica 6 od 17

☐ Seleksijski postupak za upis na studijski program

Kriteriji za upis na dodiplomski studij arheologije (prvi ciklus studija):

1. Završena četverogodišnja srednja škola u Bosni i Hercegovini ili inozemstvu (uz prethodno završen proces nostrifikacije srednjoškolskih svjedodžbi, u skladu sa Zakonom o Visokom obrazovanju Kantona Sarajevo)
2. Prijava na Javni konkurs Univerziteta u Sarajevu za upis na dodiplomski studij

☐ Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa (uz direktno izraženu vezu s kvalifikacijskim okvirom)

Završetkom dodiplomskog studija (prvi ciklus studija) u trajanju od tri godine ili šest semestara i ostvarenih 180 ECTS studijskih bodova student stiče zvanje Baccalaureus/Baccalaurea arheologije, a nakon završetka dvopredmetnog studija Baccalaureus/Baccalaurea arheologije i druge studijske grupe, što odgovara nivou 6 prema Osnovi kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini prema EKO (EQF), odnosno nivou 5B prema ISCED-u.

☐ Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa koja uključuje mišljenje ili službeno objavljene dokumente organizacija vezanih za tržište rada o primjerenosti predviđenih kvalifikacija koje se stiču završetkom studija

Sa završetkom I ciklusa studija arheologije, stiče se pravo zaposlenja na stručnim poslovima kao što su suradnik u muzejima ili zbirkama, turistički i kulturni djelatnik, referent u kulturnim institucijama i član tima u arheološkim istraživanjima.

☐ Prohodnost studija

Studijski program arheologije je kompatibilan sa studijskim programima u Bosni i Hercegovini i regiji te stoga postoji mogućnost za prohodnost studija za sve studente koji obrazovanje žele nastaviti na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Osim toga, odsjek za arheologiju pruža i mogućnost upisa na doktorski studij arheologije.

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 7 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

☐ Skale bodovanja i ocjenjivanja

Na početku studijske godine student je upoznat sa načinom ocjenjivanja i obavezama koje se vrednuju za predmete predviđene Nastavnim planom i programom a koje studen pohađa. Provjera znanja se vrši pismenim ili usmenim putem, ili pismeno i usmeno.

☐ Osiguranje kvalitete

U realizaciji nastavnog procesa nastavnici i saradnici na Odsjeku za arheologiju primjenjuju različite savremene nastavne metode i oblike rada. Studijski program je koncipiran na način da sadrži opis kvalifikacija i ishoda učenja (generičke sposobnosti). Predavanja i vježbe su interaktivne te studenti aktivno učestvuju u studijskom programu. Također, studenti imaju mogućnost sa svojim profesorima da učestvuju u različitim istraživačkim projektima i arheološkim istraživanjima u zemlji i inostranstvu.

Opis studijskog programa:

☐ Ishodi učenja na nivou studijskoga programa definiranim u skladu sa zahtjevima strukovnih udruženja i tržišta rada, nastavkom školovanja, općim društvenim potrebama i standardima kvalifikacijskog okvira

Znanje (činjenično i teorijsko): može pokazati sistematično razumijevanje i savladavanje znanja u području studija arheologije i što predstavlja osnov ili mogućnost za originalnost pri razvoju i/ili primjeni ideja, obično u kontekstu istraživačkog rada. Na taj način će biti osposobljen za nastavak studija na drugom ciklusu arheologije ili srodnih grupa.

Vještine (spoznajne, psihomotoričke i socijalne):

Obrazac SP1

Stranica 8 od 17

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

- može primijeniti svoje znanje i razumijevanje, kao i sposobnost rješavanja problema, na nove i nepoznate sredine unutar šireg (ili interdisciplinarnog) konteksta u vezi sa njihovim područjem studija;
- može primijeniti konceptualno i apstraktno razmišljanje, uz visoku razinu sposobnost i kreativnost, čime se omogućava;
- a) kritička ocjena trenutnog istraživačkog i akademskog rada na najvišoj razini u danoj disciplini,
- b) ocjena različitih metodologija, formiranje kritičkog mišljenja i ponuda alternativnih rješenja.

Kompetencije (samostalnost i odgovornost):

- Poslovne kompetencije:
 - a) ima sposobnost da integrira znanje i bavi se jednostavnijim problemima, te da formuliра sudove na temelju nepotpunih ili ograničenih informacija, ali uz razmišljanje o socijalnim i etičkim odgovornostima vezanim za primjenu njihovog znanja ili sudova;
 - b) može prenositi svoje zaključke, znanje i razmišljanja na kojima se oni temelje, uz korištenje odgovarajućeg/ odgovarajućih jezika, auditoriju koji nije specijaliziran i koji je specijaliziran jasno i nedvosmisleno.
- Osobne kompetencije
 - a) student je u stanju da svoje znanje podigne na višu razinu, produbi razumijevanje svog područja studija ili discipline i kontinuirano razvija osobne vještine kroz samostalno učenje i razvoj;
 - b) ima vještine učenja koje omogućavaju da nastave studij arheologije na način koji će uglavnom biti samousmjeren i autonoman;
 - c) student stiče interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene različitim kontekstima učenja i zaposlenja, te pokazuje sposobnost vođenja i/ili pokretanja inicijative i daje doprinos promjeni i razvoju.

☐ Popis obaveznih i izbornih predmeta s brojem ECTS bodova i brojem kontakt sati nastave potrebnim za njihovu izvedbu

Obrazac SP1

Stranica 9 od 17

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

I CIKLUS STUDIJA

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

Studijska grupa: ARHEOLOGIJA

Jednopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Uvod u arheologiju 1	FIL ARH 111	3	1	2	7	
2.	Prehistorija	Paleolit i mezolit	FIL ARH 112	2	0	3	7	
3.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 1	FIL ARH 113	0	0	2	4	
4.	Opća arheologija	Osnove geologije	FIL ARH 190	2	0	1	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE/JEZICI I KNJIŽEVNOST/FILOLOGIJA/KLASIČN A FILOLOGIJA	Osnove latinskog jezika 1 ili Osnove grčkog jezika 1 (Opći predmet)	FIL LAT 100/FIL GRK 181	1	0	1	3	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik		1	0	1	3	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	2	
			UKUPNO	22			30	

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 10 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

2. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Uvod u arheologiju 2	FIL ARH 121	2	1	1	6	Uvod u arheologiju 1
2.	Prehistorija	Neolit i eneolit	FIL ARH 122	2	0	2	6	
3.	Prehistorija	Metalno doba	FIL ARH 123	3	0	3	6	
4.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 2	FIL ARH 124	0	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / JEZICI I KNJIŽEVNOST / FILOLOGIJA / KLASIČNA FILOLOGIJA	Osnove latinskog jezika 2 ili Osnove grčkog jezika 2 (opći predmet)	FIL LAT 101/ FIL GRK 182	1	0	1	3	Osnove latinskog jezika 1/Osnove grčkog jezika 1
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 2 (opći predmet)		1	0	1	3	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA): BOSNIŠTIKA, KROATISTIKA, SRBIŠTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	2	
			UKUPNO		22		30	

3. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prehistorija	Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja	FIL ARH 236	2	1	1	6	
2.	Prehistorija	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1	FIL ARH 237	2	1	2	6	Metalno doba
3.	Antika	Arheologija klasične Grčke	FIL ARH 240	2	1	2	5	
4.	Antika	Mitovi i legende drevnih i klasičnih civilizacija	FIL ARH 260	1	0	1	4	
5.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 3	FIL ARH 231	0	0	2	5	
6.	Antika	Umjetnost antičkih mozaika na Ulu BiH - IP	FIL ARH 233	2	0	0	2	
7.		Izborni predmet 2 (sa fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO		22		30	

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 11 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

4. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prethistorija	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 2	FIL ARH 241	2	0	2	5	
2.	Antika	Arheologija starog Rima	FIL ARH 250	2	0	1	5	
3.	Antika	Arheologija antičke Bosne i Hercegovine	FIL ARH 213	2	0	2	4	
4.	Srednji vijek	Opća srednjovjekovna arheologija	FIL ARH 275	2	0	1	4	
5.	Antika	Historija starog Rima	FIL ARH 235	1	0	1	4	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 4	FIL ARH 232	0	0	2	4	
7.	Antika	Antičke svjetiljke na tlu BiH – IP	FIL ARH 234	2	0	0	2	
8.		Izborni predmet 2 (sa fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO		22		30	

5. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Antika	Kasnoantička i starokršćanska arheologija	FIL ARH 304	1	0	1	4	
2.	Srednji vijek	Islamska arheologija	FIL ARH 305	2	0	1	4	
3.	Srednji vijek	Srednjovjekovna arheologija Bosne i Hercegovine	FIL ARH 311	2	1	1	5	
4.	Prethistorija	Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta	FIL ARH 351	1	0	1	4	
5.	Opća arheologija	Konzervacija	FIL ARH 330	1	0	1	2	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 5	FIL ARH 332	0	0	2	5	
7.	Opća arheologija	Arheologija i turizam	FIL ARH 345	1	0	1	2	
8.	Svjetska i bosanskohercegovačka historija - srednji vijek	Izborni predmet 1 (sa fakultetske liste)		1	0	1	2	
9.		Izborni predmet 2 (s fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO		21		30	

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 12 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

6. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Srednji vijek	Arheologija osmanskog perioda u Bosni i Hercegovini	FIL ARH 303	2	1	1	4	
2.	Opća arheologija	Osnove etnologije	FIL ARH 333	1	0	0	2	
3.	Opća arheologija	Fizička antropologija	FIL ARH 337	2	0	1	3	
4.	Opća arheologija	Muzeologija	FIL ARH 335	1	0	0	2	
5.	Antika	Biblijska arheologija	FIL ARH 361	1	0	2	4	
6.	Antika	Rimska vojska	FIL ARH 370	1	0	2	3	
7.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 6	FIL ARH 336	0	0	2	4	
8.	Srednji vijek	Stećci	FIL ARH 380	2	0	1	4	
9.		Završni rad	FIL ARH 369	0	3	0	4	
			UKUPNO	23			30	

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 13 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

I CIKLUS STUDIJA

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

Studijska grupa: ARHEOLOGIJA I DRUGA STUDIJSKA GRUPA

Dvopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Uvod u arheologiju 1	FIL ARH 111	2	0	1	3	
2.	Prehistorija	Paleolit i mezolit	FIL ARH 112	2	0	0	3	
3.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 1	FIL ARH 113	0	0	2	3	
4.	Opća arheologija	Osnove geologije	FIL ARH 190	2	0	0	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE/JEZICI I KNJIŽEVNOST/FILOLOGIJA/KLASIČN A FILOLOGIJA	Osnove latinskog jezika 1 ili Osnove grčkog jezika 1 (opći predmet)	FIL LAT 100/ FIL GRK 181	1	0	1	2	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 1 (opći predmet)		1	0	1	2	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	1	
			UKUPNO	15			15	

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 14 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

2. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Uvod u arheologiju 2	FIL ARH 121	2	0	0	2	Uvod u arheologiju 1
2.	Prethistorija	Neolit i eneolit	FIL ARH 122	2	0	1	2	
3.	Prethistorija	Metalno doba	FIL ARH 123	2	0	1	3	
4.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 2	FIL ARH 124	0	0	2	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / JEZICI I KNJIŽEVNOST / FILOLOGIJA / KLASIČNA FILOLOGIJA	Osnove latinskog jezika 2 ili Osnove grčkog jezika 2 (opći predmet)	FIL LAT 101/ FIL GRK 182	1	0	1	2	Osnove latinskog jezika 1/Osnove grčkog jezika 1
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 2 (opći predmet)		1	0	1	2	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	2	
			UKUPNO		15		15	

3. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prethistorija	Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja	FIL ARH 236	2	0	1	3	
2.	Prethistorija	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1	FIL ARH 237	2	0	2	4	Metalno doba
3.	Antika	Arheologija klasične Grčke	FIL ARH 240	2	0	2	4	
4.	Antika	Mitovi i legende drevnih i klasičnih civilizacija	FIL ARH 260	1	0	1	1	
5.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 3	FIL ARH 231	0	0	2	3	
			UKUPNO		15		30	

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 15 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

4. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prehistorija	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 2	FIL ARH 241	2	0	1	3	
2.	Antika	Arheologija starog Rima	FIL ARH 250	2	0	1	3	
3.	Antika	Arheologija antičke Bosne i Hercegovine	FIL ARH 213	2	0	1	3	
4.	Srednji vijek	Opća srednjovjekovna arheologija	FIL ARH 275	2	0	1	3	
5.	Antika	Historija starog Rima	FIL ARH 235	1	0	0	1	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 4	FIL ARH 232	0	0	2	2	
		UKUPNO			15		30	

5. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Antika	Kasnoantička i starokršćanska arheologija	FIL ARH 304	1	0	1	3	
2.	Srednji vijek	Islamska arheologija	FIL ARH 305	2	0	1	3	
3.	Srednji vijek	Srednjovjekovna arheologija Bosne i Hercegovine	FIL ARH 311	2	0	1	3	
4.	Prehistorija	Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta	FIL ARH 351	1	0	1	2	
5.	Opća arheologija	Konzervacija	FIL ARH 330	1	0	0	1	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 5	FIL ARH 332	0	0	2	2	
7.	Opća arheologija	Arheologija i turizam	FIL ARH 345	1	0	1	1	
		UKUPNO			15		15	

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Stranica 16 od 17

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

6. SEMESTAR

RB.	HUMANISTIČKE NAUKE/ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Srednji vijek	Arheologija osmanskog perioda u Bosni i Hercegovini	FIL ARH 303	2	0	0	2	
2.	Opća arheologija	Osnove etnologije	FIL ARH 333	1	0	0	1	
3.	Opća arheologija	Fizička antropologija	FIL ARH 337	2	0	0	2	
4.	Opća arheologija	Muzeologija	FIL ARH 335	1	0	0	1	
5.	Antika	Biblijska arheologija	FIL ARH 361	1	0	1	1	
6.	Antika	Rimska vojska	FIL ARH 370	1	0	1	1	
7.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 6	FIL ARH 336	0	0	2	2	
8.	Srednji vijek	Stećci	FIL ARH 380	1	0	1	2	
9.		Završni rad	FIL ARH 369	0	1	0	3	
			UKUPNO		15		15	

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

Stranica 17 od 17

☐ Informacije o strukturi studija i uslovima upisa u sljedeći semestar

Nastavna materija koja se izučava na Odsjeku za arheologiju uglavnom je postavljena u hronološkom smislu tako da student uči o temama iz opće, prahistorijske arheologije, antičke i srednjovjekovne arheologije. Također, nastava je sadržajno međusobno povezana pa se pojedini segmenti nastavljaju jedni na druge. Treba naglasiti da je ipak svaki predmet u principu samostalan i autonoman u odnosu na druge predmete. Student ima pravo u narednu studijsku godinu da prenese 12 ECTS bodova.

Propisani nastavnim programom predmeti se dijele na opće, obavezne i izborne sa odsječke (unutrašnje) liste izbornih predmeta te izborne sa vanjske (fakultetske) liste. Pojedini predeti imaju status uslovnih predmeta (Osnove latinskog jezika 1/Osnove grčkog jezika 1, Uvod u arheologiju 1, Metalno doba).

☐ Opis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa

Studenti arheologije biraju izborne sa odsječke (unutrašnje) liste izbornih predmeta te izborne sa vanjske (fakultetske) liste u skladu sa vlastitim željama i potrebama. Popis izbornih predmeta sa fakultetske liste bude dostupan na web stranici i oglasnim pločama Fakulteta.

☐ Informacije o načinu završetka studija

Student završava studij odbranom završnog rada, u skladu s propisima Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i ostalim normativima. Studij je završen ukoliko je student položio sve ispite, obavio ostale obaveze predviđene studijskim programom te uspješno odbranio završni rad.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 131		Naziv predmeta: Uvod u arheologiju 1	
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 7 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 90 Predavanja 45 Vježbe 30 Seminar 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta da studenta upozna s glavnim procesima kulturnohistorijskog razvoja i razvoja ljudskog društva od prethistorije do srednjeg vijeka, da student pravilno shvati pojam arheologije kao nauke, čime se ona bavi, kojim metodama te kako je tekao historijski razvoj različitih metodoloških pristupa i kako su isti utjecali na formiranje moderne arheologije kao samostalne znanosti.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje studenata sa literaturom. Prva poimanja prošlosti u Mezopotamiji, Grčkoj, Rimu i Kini. 2. Poimanje prošlosti tokom srednjega vijeka. 3. Mjesto religije u srednjovjekovnom pogledu na prošlost i budućnost. 4. Novi pogled na stari svijet. Dostignuća humanizma i renesanse i promjena poimanja prošlosti u Evropi. 5. Pojava prosvjetiteljstva i antivarizma u Evropi, te prvih učenih društava, prije svega Diletanata. 6. Grand Tour i njegova uloga u tadašnjem poimanju grčkog i rimskog nasljeđa. 7. Doba romantizma i potrage za paganskom prošlosti Evropskih nacija. 8. Christian Jürgen Thomsen i troperiodni system 9. Difuzionizam kao ideja u arheološkoj nauci 10. Život, djelo i uticaj Heinricha Schliemanna na arheologiju 11. Kulturno-historijski pristup u arheologiji. 12. Prošlost u službi rase, Gustaf Kossinna i kulturni krugovi 13. Procesualna arheologija ili New Archaeology. 14. Post-procesualna arheologija.		
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Student će usvojiti osnovno znanje o arheologiji i značajnim arheolozima Evrope kao i njihovom utjecaju u nauci, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <i>Vještine:</i> Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici evropske historije arheologije <i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom		

	naučno-istraživačkog procesa, student će moći opisati historijat arheologije kao nauke na području Evrope, student će moći nabrojati i opisati osnovne karakteristike arheoloških istraživanja prahistorijskih, antičkih i srednjovjekovnih lokaliteta Evrope.																								
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. U slučaju nepredviđenih okolnosti i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Izrada eseja na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa – Izrada eseja na zadanu temu: Pisanje eseja o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa – Parcijalna provjera znanja: Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada eseja na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Izrada eseja na zadanu temu	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Literatura:	Obavezna: 1. Balme, J. (Ed.), Pateron, A. (Ed.), Archaeology in Practice, A Student Guide to Archaeological Analyses, Oxford, 2006. 2. Bradley R., The Past in Prehistoric Societies, Routledge, New York 2009. 3. Diaz-Andreu, M., A World History of Nineteenth-Century Archaeology, Nationalism, Colonialism, and the Past, Oxford, 2007. 4. Dyson, S. L., In Pursuit of Ancient Pasts, A History of Classical																								

Archaeology in the Nineteenth and Twentieth Centuries, New Haven & London, 2006.

5. Grin, K., Uvod u arheologiju, Beograd, 2003.
6. Kaljanac, Adnan, *Historija arheologije, u potrazi za prošlošću*, Sarajevo, 2015.
7. Kaljanac, Adnan, *Stranputice rane arheologije u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo, 2024.
8. Sklenar, K., *Archaeology in Central Europe: the First 500 Years*, New York, 1983.
9. Šošić-Klinčić, R., *Ni na nebu ni u zemlji: procesi stjecanja znanja o dalekoj prošlosti*, Zagreb, 2024.

Dodatna:

1. Harris, E. C., *Principles of Archaeological Stratigraphy*, London, 1989.
2. Mumford, L., *Grad u historiji*, Zagreb, 1988.
3. Renfrew, C., Bahn, P., *Archaeology: theory, methods and practice*, London, 1991.
4. Suić, M., *Antički grad na istočnom Jadranu*, Zagreb, 1976.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 101	Naziv predmeta: Paleolit i mezolit		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 7 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj kontakt sati: 75 Predavanja: 30 Vježbe: 45		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet upoznaje studenta s teorijama o nastanku čovjeka i o njegovom razvoju, upoznaje ga s geološko-klimatološkim prilikama koje su, uz biljni i životinjski svijet, diktirale razvoj života pračovjeka u doba paleolita i mezolita.		
Tematske jedinice:	1. Historijski razvoj prahistorijske arheologije s posebnim osvrtom na paleolit i mezolit. 2. Glacijacije i interglacijacije u Evropi u posljednjem geološkom razdoblju Zemljine prošlosti. 3. Teorije o nastanku čovjeka. 4. Australopithecini - nastanak, biološke karakteristike, podjele. 5. Rod Homo – nastanak, biološke karakteristike, podjele. 6. Donji paleolit, kulture i njihove karakteristike. 7. Srednji paleolit, osnovne karakteristike. 8. Musterijenska kultura, nositelji musterijenske kulture, rasprostriranje, najznačajniji lokaliteti, litička proizvodnja. 9. Sahrinjivanje i kultovi u musterijenu. 10. Stariji i srednji paleolit Balkana. 11. Materijalne kulture prijelaznog perioda iz srednjeg u gornji paleolit. 12. Gornji paleolit – kulture i njihove karakteristike. 13. Umjetnost gornjeg paleolita. 14. Gornji paleolit Balkana i mezolit		
Ishodi učenja:	Znanje: Očekuje se da student usvoji osnovno znanje o paleolitu i mezolitu Evrope, kao i Balkanskog poluotoka. Vještine: Student će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu iz ove oblasti. Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici paleolita Bosne i Hercegovine i Evrope. Kompetencije: Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa kao temelj za budući rad u praksi i produbljivanje znanja tokom naučno-istraživačkog procesa.		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
---	--

Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100 %</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započinu tokom nastavnog procesa, izradom prezentacija na datu temu i/ili sudjelovanjem u upitnicima i kvizovima tokom nastave • Polusestrialna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Polusestrialna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Polusestrialna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100 %																		
Literatura:	Obavezna: 1. Karavanić, I., Starije kameno doba, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. 2. Mihailović, D., Paleolit na centralnom Balkanu kulturne promene i populaciona kretanja, Srpsko arheološko društvo, Beograd 2014. 3. Janković, I., Karavanić, I., Osvit čovječanstva. Početci našega biološkog i kulturnog razvoja, Školska knjiga, Zagreb, 2009. 4. Praistorija jugoslavenskih zemalja, Tom I, Paleolit i mezolit, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Centar za balkanološka ispitivanja, Sarajevo, 1979. 5.																				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 3

	<i>Dopunska:</i> 1. Izbor naučnih članaka i/ili poglavlja iz relevantne stručne literature.
--	--

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 132	Naziv predmeta: Arheološki praktikum I		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 4 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj kontakt sati: 30 Vježbe: 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja, terenskog rada i upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na prahistorijskim nalazištima iz kamenog doba.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u predmet arheološki praktikum i upoznavanje studenata sa literaturom. 2. Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na arheološke lokalitete. 3. Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na alat potreban za terenska istraživanja 4. Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na materijal kamenog doba. 5. Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na materijal metalnog doba. 6. Počeci arheoloških istraživanja u Evropi 7. Počeci arheoloških istraživanja u Bosni i Hercegovini 8. Arheološka iskopavanja paleolitskih lokaliteta u Evropi 9. Arheološka iskopavanja paleolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini 10. Arheološka iskopavanja mezolitskih lokaliteta u Evropi 11. Arheološka iskopavanja mezolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini. 12. Arheološka iskopavanja neolitskih lokaliteta u Evropi. 13. Arheološka iskopavanja neolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini. 14. Praktični rad sa prahistorijskim arheološkim		
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Očekuje se da student usvoji osnovnu arheološku terminologiju i naučit metodologiju rada na prahistorijskim lokalitetima. <i>Vještine:</i> Student će biti upoznat sa prahistorijskim arheološkim materijalom i znati prepoznati prahistorijski materijal na terenu i tokom samostalnog rada. <i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa kao temelj za budući rad u praksi i produblivanje znanja tokom naučno-istraživačkog procesa.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		

	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100 %</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Polusestrialna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Polusestrialna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100 %																		
Metode izvođenja nastave:	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započinu tokom nastavnog procesa, izradom prezentacija na datu temu i/ili sudjelovanjem u upitnicima i kvizovima tokom nastave – Polusestrialna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	– Održavanje nastave će biti realizovano u učionicama u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Studentima će biti omogućen pristup prahistorijskom arheološkom materijalu. – U slučaju arheoloških iskopavanja, studentima će biti omogućena praktična primjena znanja na terenu. – U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online.																				
Literatura:	Obavezna: 1. Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1988. 2. Srejović D., Arheološki leksikon, preistorija Evrope, Afrike i Bliskog istoka, grčka, etrurska i rimska civilizacija, Savremena administracija, Beograd 1997. 3. Trachsel, M., Praistorija i rana istorija – izvori, metode, ciljevi, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo 2014. 4. K.H.Eggert, Prahistorijska arheologijaa, koncept i metode, Univerztet u Sarajevu, Sarajevo 2014. Dopunska: 1. Izbor naučnih članaka i/ili poglavlja iz relevantne stručne literature.																				

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL LAT 100	Naziv predmeta: Osnove latinskog jezika I		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: 1	Broj ECTS kredita: 2
Status: Obvezan/Izborni ¹	Ukupan broj kontakt sati: 2 Predavanja 1 Vježbe 1 P + V = 1 ECTS bod Priprema za vježbe (gramatička analiza rečenica) i usvajanje prijednog gradiva = 1 ECTS		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	- <u>Upoznati</u> studente s latinskom morfologijom imena i jednostavnih glagolskih oblika te latinskim izgovorima; - <u>Osposobiti</u> studente za pravilno korištenje rječnika i gramatike u prevodenju gramatički jednostavnijih tekstova;		
Tematske jedinice:	• PISMO I IZGOVOR: pismo, dioba glasova, izgovor, naglasak, vrste riječi. • OBLICI: IMENICE I PRIDJEVI – Imenice po rodu, – prva ili a-deklinacija; – druga ili o-deklinacija; – pridjevi; – treća deklinacija (suglasničke i osnove na -i); – pridjevi III. deklinacije; – IV ili u-deklinacija; – peta ili e-deklinacija. – <u>Upoznati</u> studente s povijesno-kulturnim sadržajima nužnim za razumijevanje okvira nastanka i razvoja rimske civilizacije i klasičnog latinskog jezika.		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje i razumijevanje latinskog pisma: - Studenti će moći identificirati i koristiti latinsko pismo te razumjeti osnovna pravila diobe glasova u latinskom jeziku. 2. Ovladavanje izgovorom i naglaskom: - Studenti će naučiti pravila latinskog izgovora, uključujući naglašavanje riječi, što je ključno za ispravno čitanje i izgovor latinskih tekstova. 3. Razumijevanje i primjena deklinacija imenica i pridjeva: - Očekuje se da studenti steknu sposobnost prepoznavanja i pravilne upotrebe imenica po rodu i prema deklinacijama: - Prva ili a-deklinacija (uglavnom ženski rod) - Druga ili o-deklinacija (muški i srednji rod) - Treća deklinacija (suglasničke osnove i osnove na -i)		

¹ U skladu s NPP svakog odsjeka.

	- Četvrta ili u-deklinacija - Peta ili e-deklinacija 4. Primjena pridjeva po deklinacijama: - Studenti će se upoznati s upotrebom pridjeva unutar različitih deklinacija, posebno s naglaskom na pridjeve treće deklinacije, gdje će naučiti razlikovati i koristiti pridjeve koji slijede suglasničke i vokalske osnove. 5. Praktična upotreba znanja: - Studenti će biti sposobni primijeniti svoje znanje o imenicama i pridjevima u pisanju, prijevodu i tumačenju latinskih tekstova. To uključuje mogućnost da samostalno dekliniraju imenice i pridjeve u skladu s kontekstom. 6. Razvoj jezične preciznosti: - Kroz učenje i vježbanje, studenti će razviti sposobnost preciznog korištenja jezika, što je posebno važno za razumijevanje nijansi značenja koje mogu varirati ovisno o gramatičkom obliku riječi.																												
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje SDG 5 – Rodna ravnopravnost																												
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, prezentacije, rad u paru, rad u grupama, rasprave																												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim Zakonom i Odlukom Vijeća Fakulteta. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja kao i skala ocjenjivanja. Elementi praćenja rada studenata u toku semestra i struktura bodovanja utvrđuju se prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz ovog nastavnog predmeta. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje sustavom ocjenjivanja prema skali ocjenjivanja, što se utvrđuje prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz ovog nastavnog predmeta. Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja tijekom semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Nazočnost na nastavi i aktivnost</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Pismena provjera znanja (8. tjedan)</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni)</td><td>50</td><td>50%</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: bodova 100</td><td>100%</td></tr></table> Vanredni studenti su obavezni ostvariti kontakt s predmetnim nastavnikom i suradnicima dolaskom na redovne konsultacije (radne subote planirane Akademskim kalendarom) i elektroničkom komunikacijom s nastavnicima i suradnicima. Skala ocjenjivanja: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Nazočnost na nastavi i aktivnost	10	10%	2.	Pismena provjera znanja (8. tjedan)	40	40%	3.	Završni ispit (pismeni)	50	50%	Ukupno: bodova 100			100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Nazočnost na nastavi i aktivnost	10	10%																										
2.	Pismena provjera znanja (8. tjedan)	40	40%																										
3.	Završni ispit (pismeni)	50	50%																										
Ukupno: bodova 100			100%																										
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																												
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																												
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																												
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																												

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	--------------------------------

	<table> <tr> <td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr> <tr> <td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr> </table>	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.				
Literatura:	<i>Obvezna:</i> - GORTAN, V., GORSKI, O., PAUŠ, P., <i>Elementa Latina</i>, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja); - ÖRBERG, H. H., <i>Lingua Latina per se illustrata</i> (pars prima): <i>Familia Romana</i>, Grenaa (repr. 2003.) <i>Dopunska:</i> - DIVKOVIĆ, M., <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>, Naprijed, Zagreb (sva izdanja); - GREČL, D., <i>Iove regnante: ogledi iz antičke mitologije, religije i književnosti</i>, Latina et Greca, Zagreb, 2019; - MAREVIĆ, J., <i>Riznica latinskog jezika</i>, Zagreb, 1997; - MUSIĆ, A., <i>Nacrt grčkih i rimskih starina</i>, Zagreb, 1942; - ŽEPIĆ, M., <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>, Zagreb (sva izdanja); - Sukladno sastavu pojedine grupe, nastavnik preporuča dodatnu literaturu svakom studentu posebno.				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: 101	Naziv predmeta: Bosanski jezik I / Hrvatski jezik I / Srpski jezik I		
Ciklus: 1.	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 2
Status: obavezan	Ukupan broj kontakt sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je kolegija upoznati studente i studentice s važnijim teorijsko-terminološkim pitanjima vezanim za pravopisnu normu i osposobiti ih da u skladu sa stečenim pravopisnim znanjima preispitaju primjenu pravopisne norme u vlastitoj pisanoj komunikaciji.		
Tematske jedinice:	1. Termini <i>pravopis</i> i <i>pravopisna norma</i>. Opća obilježja pravopisne norme. Pravopisna načela. Pravopisna norma prema drugim standardnojezičkim normama 2. Pravila upotrebe <i>velikog slova</i> 3. Pravila upotrebe <i>malog slova</i> 4. <i>Sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi</i> (imenice, pridjevi) 5. <i>Sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi</i> (zamjenice, brojevi, glagoli, prilozi, prijedlozi, veznici i riječice) 6. Pisanje <i>skraćenica</i> i rastavljanje riječi na kraju retka 7. Pisanje riječi stranog porijekla 8. Polusemestralna provjera znanja studenata 9. Asimilacije suglasnika po zvučnosti i po mjestu tvorbe 10. Redukcija suglasnika. Alternacija <i>l-o</i> 11. Pravila o alternaciji <i>ije/je/e/i</i> 12. Pravila o alternaciji <i>ije/je/e/i</i> 13. Glasovi i glasovni skupovi: pisanje i izgovor glasova <i>č-ć, dž-đ</i>; glas <i>h</i>; intervokalno <i>j</i> 14. Interpunkcija. Pravopisni znaci 15. Upotreba pravopisnih znakova u popisu literature i ugradbi citatnica u tekst		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti i studentice će unaprijediti pravopisna znanja. Vještine: Studenti i studentice će biti osposobljeni da definiraju, opišu i objasne pravopisna pravila. Kompetencije: Studenti i studentice bit će osposobljeni da upotrebljavaju pravopisna pravila u vlastitoj pisanoj komunikaciji.		

UNIVERZITET U SARAJEVU – Upisati naziv fakulteta/akademije OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 2
---	--------------------------------

Cilj održivog razvoja (SDG):	Nije primjenjivo na predmet.
Metode izvođenja nastave:	- usmeno izlaganje (opisivanje i objašnjavanje teorijsko-terminoloških sastavnica pravopisne norme) - diskusija (raspravljanje i uspoređivanje pravopisnih rješenja koja donose pravopisni priručnici i jezički savjetnici triju standardnih varijanti) - rad na tekstu (uočavanje i ispravljanje pravopisnih grešaka u različitim tekstnim vrstama)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- parcijalni ispit 30% (organizira se osme sedmice u semestru) - aktivnost 20% (uključuje različite oblike studentskog rada, kao npr. isticanje na vježbama, podnošenje pisanih referata i dr.) - završni ispit 50% (provjera gradiva iz cijelog semestra) Konačan uspjeh studenata, nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) – izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim nedostacima; b) 9 (B) – iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom; c) 8 (C) – prosječan, sa primjetnim greškama; d) 7 (D) – općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima; e) 6 (E) – zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja; f) 5 (F) – ne zadovoljava minimalne uslove.
Literatura:	Obavezna Halilović, S. (2017) <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Slavistički komitet: Sarajevo. Hrvatski pravopis (2013) Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje: Zagreb. Pešikan, M.; Jerković, J.; Pižurica, M. (2015) <i>Pravopis srpskoga jezika – ijekavsko izdanje</i> (priručnik za škole), Matica srpska: Novi Sad – Banja Luka. Dopunska Ćužić, T. (2015) <i>Pravopisna norma</i>, Hrvatska sveučilišna naklada: Zagreb. Čedić, I. (2013) <i>Jezički savjetnik</i>, Institut za jezik: Sarajevo. Ham, S.; Milkota, J.; Baraban, B.; Orlić, A. (2014) <i>Hrvatski jezični savjeti</i>, Školska knjiga: Zagreb.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 190		Naziv predmeta: Osnove geologije	
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 4 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezan	Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobljavanje studenata za samostalno tumačenje građe i sastava Zemlje, geološke građe određenog područja i osnovnih pojmova na geološkoj karti kao i endodinamskih i egzodinamskih procesa i razvoja Zemlje i Zemljine kore kroz geološku istoriju. Zatim osposobljavanje studenata za samostalno prepoznavanje minerala i stijena i samostalno tumačenje svojstava, sastava i načina njihovog pojavljivanja kao i strukturnih i teksturnih karakteristika stijena.		
Tematske jedinice:	1. Postanak i konstitucija Zemlje 2. Osobine minerala, njihova struktura i postanak 3. Podjela minerala 4. Procesi postanka magmatskih, sedimentnih i metamorfnih stijena 5. Sastav, način pojavljivanja i sklop magmatskih stijena 6. Klasifikacija magmatskih stijena 7. Prvi test 8. Mineralni sastav i strukturno-teksturne karakteristike sedimentnih stijena i podjela sedimentnih stijena, 9. Mineralni sastav i sklop metamorfnih stijena i podjela metamorfnih stijena 10. Načini fosilizacije i metode određivanje starosti stijene 11. Vanjska dinamika Zemlje 12. Unutrašnja dinamika Zemlje 13. Osnovne tektonske strukture litosfere i geotektonske teorije 14. Promjene koje su se dešavale u toku geološke istorije Zemlje 15. Vrste geoloških karata, geološki stubovi i profili		
Ishodi učenja:	Znanje: Očekuje se da će student moći objasniti postanak, gradnju i sastav Zemlje, promjene na Zemljinoj površini i njenoj unutrašnjosti, genezu i svojstva stijena i minerala i litološke oznake. Vještine: Student će moći obraditi i demonstrirati osnovne strukture Zemljine kore (slojeve, bore, rasjede i navlake) na geološkim kartama, označiti osnovne strukture Zemljine kore na grafičkim priložima, objasniti svojstva i sastav minerala i stijena.		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
---	--------------------------------

	<i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom samostalnog naučno-istraživačkog procesa.																								
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Angažman na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100 %</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Angažman na nastavi: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa, izradom prezentacija na datu temu i/ili sudjelovanjem u upitnicima i kvizovima tokom nastave – Pohađanje nastave: redovan dolazak na nastavu. – Polusemestralna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Angažman na nastavi	10	10	2.	Pohađanje nastave	10	10	3.	Polusemestralna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Angažman na nastavi	10	10																						
2.	Pohađanje nastave	10	10																						
3.	Polusemestralna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno: 100 bodova			100 %																						
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Operta, M. (2013): Opća geologija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. 2. Operta, M. (2014): Petrografija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. 3. Operta, M. (2017): Paleogeografija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu.																								

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 3

	Dopunska: 1. Operta, M. (2009): Mineralogija (knjiga I), Udžbenik Univerziteta u Zenici. 2. Operta, M. (2009): Mineralogija (knjiga II), Udžbenik Univerziteta u Zenici
--	---

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 2

Sifra predmeta: FIL.GRK.181	Naziv predmeta: Osnove grčkog jezika I		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS: 3
Status: obvezan	Ukupan broj kontakt sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Sudionici u nastavi	Nastavnici i suradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduvjet za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Pravilno čitanje i pisanje grčkih riječi te osnovni morfološki oblici, prijevod jednostavnijih rečenica s grčkog i obratno; upoznavanje s temeljima grčke kulture i civilizacije.		
Tematske jedinice:	Alfabet; fonetika i fonologija (podjela glasova, izgovor i transkripcija); vrste riječi; morfološke kategorije imena i glagola; član i vokalske deklinacije; infektum (indikativ / konjunktiv sadašnji i prošli, imperativ i infinitiv) aktivni i mediopasivni; počeci grčke civilizacije (mikensko i homersko razdoblje).		
Ishodi učenja:	Nakon položenog kolegija studenti će moći: - definirati položaj grčkog jezika u okviru ie. jezične zajednice - opisati postanak grčkog alfabeta - navesti i primijeniti pravila pisanja, izgovora - istaknuti osobitosti grčkog naglaska - navesti morfološke kategorije imena i glagola - prepoznati imenske oblike vokalske deklinacije - prepoznati glagolske oblike nesvršene osnove - primijeniti završetke na imenske i glagolske oblike - izdvojiti osobitosti u deklinacijama - analizirajući morfološke oblike i pravilno koristeći rječnik prevesti jednostavne tekstove s grčkog i obratno; integrirati povijesni i civilizacijski kontekst.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje SDG 5 – Rodna ravnopravnost		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, <i>ppp</i> , samostalni i grupni rad na tekstu,		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Provjere znanja vršit će se u skladu s važećim Zakonom i Odlukom Vijeća Fakulteta. U silabima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici i postupci provjere znanja sa skalom ocjenjivanja. Elementi praćenja rada studenata tijekom semestra i struktura bodovanja utvrđuju se prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrijednuje se i ocjenjuje sustavom ocjenjivanja prema skali ocjenjivanja, što se utvrđuje prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz ovog nastavnog predmeta.		

Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja (tijekom semestra i na završnom ispitu) prema sljedećim elementima praćenja:

Br.	Elementi praćenja	Broj bodova	/ konačne ocjene (%)
1.	Nazočnost i aktivnost na nastavi	30	10%
2.	Provjera znanja	50	40%
3.	Završni ispit	80	50%
Ukupno: 160 bodova			100%

Sve navedeno tiče se redovnih i izvanrednih studenata.

Skala ocjenjivanja: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
6 (E)	zahtijeva minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.

Literatura:

Obvezna:

- Balme M. G. - Gilbert Lawall, *Athenaze: An Introduction to Ancient Greek*. 2nd ed. New York: Oxford University Press, 2003.
- Musić, A., Majnarić, N., *Gramatika grčkog jezika*, Zagreb: Školska knjiga (bilo koje izdanje).
- Sabadoš, D., Sironić, M., Zmajlović, Z., *Grčka vježbenica*, Zagreb: Školska knjiga, 2005.
- Izvorni tekstovi podijeljeni za vrijeme nastave.

Dodatna:

- Dukat, Z., *Gramatika grčkog jezika*, Zagreb: Školska knjiga (bilo koje izdanje);
- Martinić-Jerčić, Z., Matković, D., *Prometej: udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja*, Zagreb: Školska knjiga, 2003.
- Senc, S., *Grčko-hrvatski rječnik*, Zagreb: Naprijed (bilo koje izdanje).

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 2

Sifra predmeta: FIL ANG 105	Naziv predmeta: Engleski jezik 1 – opći predmet																						
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 2																				
Status: izborni	Ukupan broj kontakt sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15																						
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada																						
Preduslov za upis:	Nema																						
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika, radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu iz predmeta Opći engleski 2, čiji je osnovni cilj produbljivanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.																						
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	- pronunciation: emphatic stress, dialogues - predictions and intentions - reduced relative clauses - writing workshop – formal style - contractions - classroom debate - word boundaries																						
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> usvojiti teorijska znanja iz gramatike i leksike engleskog jezika; kontrastivno analizirati gramatičke strukture. <i>Vještine:</i> analizirati sadržaj s ciljem upotrebe odgovarajućeg oblika riječi i odgovarajuće riječi u kontekstu; transformirati rečenične konstrukcije u rečenične konstrukcije istog ili sličnog značenja u kontekstu <i>Kompetencije:</i> samostalno primijeniti usvojena teorijska znanja u svakodnevnom govornom i pisanom engleskom jeziku; samostalno istraživati kulturološke osobenosti engleskog jezika																						
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 (kvalitetno obrazovanje)																						
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna nastava																						
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo i učešće tokom predavanja</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prezentacije (grupni zadatak)</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>			R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo i učešće tokom predavanja	10	10	2.	Prezentacije (grupni zadatak)	40	40	3.	Završni ispit	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																				
1.	Prisustvo i učešće tokom predavanja	10	10																				
2.	Prezentacije (grupni zadatak)	40	40																				
3.	Završni ispit	50	50																				
Ukupno: 100 bodova			100%																				
Literatura:	Obavezna:																						

1. Raymond, M. (2004). *English Grammar in Use*, 3rd edition. Cambridge: Cambridge University Press
2. Savremeni i prilagođeni aktuelni tekstovi i novinski clanci iz oblasti/struke po izboru nastavnika/saradnika.

Dopunska:

1. Prica, M. (1996). *English for Students of Psychology and Education*. Beograd: Plato.
2. Blanchard, K. & C. Root (2006). *Ready to Read More: A Skills-Based Reader*. New York: Pearson Education.
3. Walker, E. & S. Elsworth (2000). *Grammar Practice (for Intermediate Students)*. Essex: Pearson Education Limited.

 	Obrazac SP2
UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 133	Naziv predmeta: Uvod u arheologiju 2		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj kontakt sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Položen ispit iz predmeta Uvod u arheologiju 1		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta da studenta upozna s glavnim procesima kulturnohistorijskog razvoja i razvoja ljudskog društva od prethistorije do srednjeg vijeka, da student pravilno shvati pojam arheologije kao nauke, čime se ona bavi, kojim metodama te kako je tekao historijski razvoj različitih metodoloških pristupa i kako su isti utjecali na formiranje moderne arheologije kao samostalne znanosti.		
Tematske jedinice:	1. Pregled i upoznavanje sa razvojnim fazama i metodološkim školama bosanskohercegovačke arheologije. 2. Najranija svjedočanstva putopisaca o arheološkom djelovanju u Bosni i Hercegovini. 3. Antikvarizam na prostoru Bosne i Hercegovine tokom XIX stoljeća. 4. Počeci znanstvene arheologije na prostoru Bosne i Hercegovine. 5. Arheologija Bosne i Hercegovine u okvirima Osmanskog carstva. 6. Osnivanje Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine i začeci organiziranih arheoloških istraživanja na prostoru Bosne i Hercegovine. 7. Arheolozi XIX stoljeća u Bosni i Hercegovini i Kongres evropskih antropologa i arheologa u Sarajevu 1894. godine. 8. Arheologija Bosne i Hercegovine između dva Svjetska rata. 9. Bosanskohercegovačka arheologija u okvirima nekadašnje Jugoslavije. 10. Odnos bosanskohercegovačke arheologije prema ilirskom pitanju u okvirima Jugoslavije. 11. Osnivanje Centra za balkanološka ispitivanja i znanstveni skupovi tokom druge polovine XX stoljeća. 12. Pregled najznačajnijih arheoloških istraživanja na prostoru Bosne i Hercegovine. 13. Razvoj bosanskohercegovačke arheologije u periodu nakon raspada bivše Jugoslavije. 14. Pregled arheoloških kultura na prostoru današnje Bosne i Hercegovine.		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
---	--

Ishodi učenja:	Znanje: Očekuje se da student usvoji osnovno znanje o arheologiji i značajnim arheolozima Bosne i Hercegovine kao i njihovom utjecaju u nauci, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. Vještine: Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici arheologije Bosne i Hercegovine. Kompetencije: Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa.																								
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost i prisustvo tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Izrada pismenog rada na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td></td><td>100 %</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa, izradom prezentacija na datu temu i/ili sudjelovanjem u upitnicima i kvizovima tokom nastave – Izrada pismenog rada na zadanu temu: Pisanje o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa – Polusestrialna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost i prisustvo tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada pismenog rada na zadanu temu	10	10	3.	Polusestrialna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost i prisustvo tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Izrada pismenog rada na zadanu temu	10	10																						
3.	Polusestrialna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno: 100 bodova			100 %																						
Literatura:	Obavezna:																								

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	--------------------------------

	1. Kaljanac A., Historija arheologije - u potrazi za prošlošću, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. 2. Novaković P., Historija arheologije u novim zemljama Jugoistočne Evrope, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2014. 3. Kaljanac A., Stranputice rane arheologije u Bosni i Hercegovini, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2023. 4. Kaljanac A., U stranoj zemlji, Ćiro Truhelka u Bosni i Hercegovini, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2024. 5. Šošić Klindžić, R., Ni na nebu ni u zemlji: procesi stjecanja znanja o dalekoj prošlosti, Filozofski fakultet u Zagrebu, Zagreb 2024 <i>Dopunska:</i> 1. Izbor naučnih članaka i/ili poglavlja iz relevantne stručne literature.
--	---

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 104	Naziv predmeta: Neolit i eneolit		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati (sedmično): 60 Predavanja 30 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta stjecanje općih znanja o ovom prethistorijskom razdoblju tokom kojeg je došlo do revolucionarnih promjena u načinu privređivanja, a to su obrada zemlje i uzgoj stoke kao glavne pojave. Ovo je imalo dalekosežne posljedice u životu čovjeka. Nije ništa manje značajno ni otkriće metala na kraju neolita, a koje je izvršilo daljnju revoluciju u načinu života ljudi.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Upoznavanje studenata sa literaturom. Opće značajke neolita; periodizacija i hronologija. Modeli neolitizacije. 2. Pretkeramički neolit i protoneolit Bliskog istoka. 3. Pretkeramički neolit i protoneolit egejskog bazena. Protoneolit u Evropi. Kultura Lepenskog Vira. 4. Balkansko – anadolski kompleks rane slikane keramike. Rani neolit egejskog prostora - Seslo kultura. Starčevački kulturni kompleks; Anzabegovo - Vršnik i Koros kultura. 5. Rani neolit srednje Evrope – Linearnotrakasti kulturni kompleks. Srednji neolit egejskog bazena. Dimini kultura. Srednji neolit panonsko – podunavskog prostora. 6. Kasni neolit – opće značajke. Balkansko – anadolski kulturni kompleks crnopolirane keramike - vinčanska kultura, Larissa kultura, sopotska kultura. 7. Kasni neolit srednjeevropskog i panonsko – podunavskog prostora. Lendelski kulturni kompleks. 8. Opće značajke eneolita. Teorije o prostoru nastanka eneolita. Hronologija. Problem periodizacije eneolita. Problem eneolita egejskog prostora. 9. Metalurgija ranog eneolita. Rani eneolit Karpatskog bazena. Tiszapolgar i Bodrogkeresztur kompleks. Bolcraz i Černavoda kulturni kompleks. 10. Rani eneolit Bugarske; Marica, Gradešnica, Poljanica i Sava kulture. Rani eneolit panonsko – podunavskog prostora. Lasinjska kultura. 11. Metalurgija razvijenog eneolita. Razvijeni eneolit istočnog Balkana i crnomorskog područja. Kulture Karanovo VI-Kodžadermen-Gumelnița; Krivodol-Salcuța-Bubanj; Varna. 12. Metalurgija kasnog eneolitika. Pojava ostava kasnog eneolitika. 13. Kasni eneolitik panonsko – podunavskog prostora i Srednje Evrope.		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
---	--------------------------------

	Badenski kulturni kompleks. Kostolačka kultura. Kočofeni kultura. 14. Vučedolski kulturni kompleks, nastanak, geneza, razvoj, keramička proizvodnja, metalurška djelatnost. Kulturni tipovi vučedolskog kulturnog kompleksa.																				
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Student će usvojiti osnovno znanje o prahistorijskom period neolita i eneolita, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <i>Vještine:</i> Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici arheologije neolita i eneolita. Student će znati prepoznati i razlikovati neolitski od eneolitskog arheološkog materijala <i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa. Student će znati navesti najznačajnije neolitske i eneolitske kulture i lokalitete. Student će moći opisati značaj neolitske revolucije, kao i način širenja neolitskog paketa																				
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započinu tokom nastavnog procesa – Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Literatura:	Obavezna:																				

1. Dimitrijević, S., Majnarić-Pandžić, N., Težak-Gregl, T., Prapovijest, Zagreb, 1998.
2. Durman, A., Metalurgija vučedolskog kulturnog kompleksa, Opuscula archaeologica 8, Zagreb, 1983.
3. Garašanin, M., Praistorija Srbije, I, II, Beograd, 1973 i 1976.
4. Hodges, H., Artifacts: an introduction to early materials and technology, London, 1964.
5. Jovanović, B., Metalurgija eneolitskog perioda Jugoslavije, Beograd, 1971.
6. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjiga II i III, Sarajevo, 1979.
7. Težak – Gregl, T., Uvod u prapovijesnu arheologiju, Zagreb, 2011
8. Perles, C., The Early Neolithic in Greece, Cambridge, 2001
9. Grupa autora, Darovi Zemlje neolitik između Save, Drave i Dunava

Dodatna:

1. Srejović, D., Lepenski vir, Beograd, 1969.
2. Vasić, M., Praistorijska Vinča, knjiga I, Beograd, 1932.
3. Vasić, M., Praistorijska Vinča, knjiga II, Beograd, 1936.
4. Vasić, M., Praistorijska Vinča, knjiga III, Beograd, 1936.
5. Vasić, M., Praistorijska Vinča, knjiga IV, Beograd, 1936
6. Draga Arandjelović-Garašanin, Starčevačka kultura, Ljubljana, 1954.
7. Tasić, N., Badenski i vučedolski kulturni kompleks u Jugoslaviji, Beograd, 1967.
8. The Cambridge Ancient History, I/1, Prolegomena and Prehistory, Cambridge, 1998. (Anatolia before c. 4000 B.C.; str. 304–326).
9. Batović, Š., Stariji neolit u Dalmaciji, Zadar, 1966.

 UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta		Obrazac SP2
		Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 107	Naziv predmeta: Metalno doba		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati (sedmično): 6 Predavanja 3 Vježbe 3		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta sa stvaranjem brončanodobnih i željeznodobnih kultura Evrope, posebno sa područjem koje su naseljavale populacije iz kojih nastaju historijski Germani, Grci, Kelti i Rimljani. Definirati kulturni razvoj brončanog i željeznog doba Evrope te upoznati studente sa osnovnim segmentima materijalne kulture evropskih perioda bronce, halštata i La Tène. Definiranje kulturnih promjena od početka brončanog doba do otkrića željeza. Razvoj metalurgije i tehnike obrade metala kroz periode brončanog i željeznog doba. Kontakti i interakcija kontinentalnog područja sa egejskim kulturama II i I milenija p.n.e. te posljedice tih veza.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Upoznavanje sa prahistorijskom geografijom Evrope i eneolitskim kulturama pred početak brončanog doba 2. Otkriće bronce i pojava metalurgije, značaj za dalji razvoj materijalne kulture čovjeka 3. Sirovine i rudni resursi brončanog doba na prostoru Evrope 4. Upoznavanje sa brončanodobnim metalima i njihovim osnovnim karakteristikama 5. Metalurški procesi brončanog doba 6. Obrada bakra, kositra i bronce 7. Brončano doba na prostoru Egeje 8. Otkriće željeza; prva pojava metalurgije željeza u Evropi i njihove posljedice 9. Mlade željezno doba – La Tene. Opće značajke i periodizacija La Tene. Najznačajniji arheološki materijal iz perioda La Tene 10. Hochdorf, Grauballe, Manching, Vix, Heuneburg, Kleinklein 11. Danebury, Maiden Castle 12. Kelti i Cezar. Kelti i Velika Britanija 13. Kelti i Rim 14. Ratnici, pogrebni ritual i religija željeznog doba Evrope		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovno znanje o periodima brončanog i željeznog doba te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. Student će biti upoznat sa najvažnijim kulturnim pojavama metalnog doba na području Evrope i Bliskog Istoka, te znati osnovni tok razvoja metalurgije brončanog i željeznog doba Evrope.		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
---	--

	<i>Vještine:</i> Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici metalnog doba. Student će moći opisati osnovne karakteristike brončanog i željeznog doba. <i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa. Student će znati opisati različite teorije porijekla metalnodobnih populacija Evrope. Student će moći opisati osnovne karakteristike duhovne i sepulkralne kulture brončanog i željeznog doba na području Evrope.																				
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td></td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa – Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Coles, J. M., Harding, A. F., The Bronze Age in Europe, London, 1979. 2. Collis, J., The Celts, Origins, Myth Inventions, Gloucestershire, 2010. 3. Collis, J., The European Iron Age, London and New York, 2003. 4. Harding, A. F., European Societies in the Bronze Age, Cambridge,																				

2000.

5. Hodges, H., Artifacts: an introduction to early materials and technology, London, 1964.
6. Pare C.F.E. (Ed.), Metals Make The World Go Round, The Supply and Circulation of Metals in Bronze Age Europe, Oxford, 2000.

Dodatna:

1. Bealer, A. M., The art of blacksmithing, New York, 1969.
2. Cunliffe, B., The Ancient Celts, London, 1997.
3. Craddock, P. T., Early metal mining and production, Edinburgh, 1995.
4. Earle, T. (Ed.), Kristiansen, K. (Ed.), Organizing Bronze Age Societies, Cambridge, 2010.
5. Harding, A. F., „Europe and Mediterranean in the Bronze Age: cores and peripheries“, u: Trade and Exchange in Prehistoric Europe
6. Harding, A. F., The Mycenaens and Europe, London, 1984.
7. Haywood, J., The Celts, Bronze Age to New Age, Harlow, 2004.
8. Henderson, J. C., The Atlantic Iron Age, Settlement and identity in the first millennium BC, London and New York, 2007.
9. Howard D., Bronze Age Military Equipment, South Yorkshire, 2011.
10. Kristiansen, K., Larsson, T. B., The Rise of Bronze Age Society, Cambridge, 2005.
11. Peroni R., „Protostoria dell Italia continentale. La penisola italiana nell eta dell bronzo e del ferro“, u: PCIA, 9, 1989.
12. Rankin, D., Celts and the Classical World, London, 1996.
13. Stošić J. P. (Hrsg.), Antički Grci na tlu Hrvatske, Zagreb, 2010.
14. Tylecote, R. F., The early history of metallurgy in Europe, London, 1987.
15. Winter, H. E., A History of the Celts, East Sussex, 2004.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Sifra predmeta: FIL ARH 433	Naziv predmeta: Arheološki praktikum 2		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4; druga studijska grupa ECTS 2
Status: Obavezan	Ukupan broj kontakt sati: 30 Vježbe: 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja iz bronzanog i željeznog doba, kao i upoznati sa metodama istraživanja.		
Tematske jedinice:	1. Uvod: Osnove terenskog arheološkog istraživanja. 2. Nastanak arheoloških nalazišta 3. Razvoj tehnika iskopavanja 4. Istraživanja koja prethode iskopavanju 5. Proces iskopavanja - metode 6. Proces iskopavanja – alat 7. Iskopavanja sitnih i krhkih nalaza 8. Iskopavanja vodom natopljenih nalaza i grobova 9. Zaštitna iskopavanja 10. Prepoznavanje i bilježenje ostataka 11. Arheološka dokumentacija - I 12. Arheološka dokumentacija - II 13. Arheološka fotografija 14. Interpretacija podataka		
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Očekuje se da student usvoji osnovno znanje o arheološkim iskopavanjima i metodama arheološkog iskopavanja. <i>Vještine:</i> Student će znati osnove obrade materijala na terenu, prepoznavanja i rada sa prahistorijskim arheološkim materijalom kao i bilježenja i vođenja dokumentacije prilikom rada u praksi. <i>Kompetencije:</i> Student će moći primijeniti znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa i rada u praksi.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje		

	zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100 %</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa, izradom prezentacija na datu temu i/ili sudjelovanjem u upitnicima i kvizovima tokom nastave – Polusestrialna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Polusestrialna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Polusestrialna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100 %																		
Literatura:	Obavezna: 1. Barker, P., Tehnike arheološkog iskopavanja, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split, 2000. 2. Burke, H, Smith, C., The Archaeologist's Field Handbook, Allen & Unwin, Crows Nest, 2004. 3. Greene, K., Archaeology, An Introduction, Routledge London, 2003. Dopunska: 1. Izbor naučnih članaka i/ili poglavlja iz relevantne stručne literature.																				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: 102	Naziv predmeta: Bosanski jezik II / Hrvatski jezik II / Srpski jezik II		
Ciklus: 1.	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 2
Status: obavezan	Ukupan broj kontakt sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta da kod studenata i studentica ojača svijest o potrebi za kontinuiranim radom na usavršavanju vlastitog jezičkog izraza te da im olakša pisanje tekstova naučnim stilom sa što manje pravopisnih, gramatičkih i stilskih grešaka.		
Tematske jedinice:	1. Raslojavanje jezika 2. Funkcionalno raslojavanje jezika 3. Osnovne osobine naučnog funkcionalnog stila 4. Osnovne vrste naučnih tekstova 5. Citiranje, parafraziranje i plagijat 6. Izrada bibliografije 7. Kompozicija naučnog rada. Esej 8. Polusemestralna provjera znanja studenata 9. Riječ. Vrste riječi 10. Osnove učenja o rečenici. Prosta rečenica 11. Sastav proste rečenice 12. Složena rečenica. Nezavisnosložene rečenice 13. Zavisnosložene rečenice 14. Vezani tekst. 15. Red riječi.		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti i studentice će ovladati osnovnim znanjima o raslojavanju jezika te specifičnim gramatičkim pojavama. Vještine: Studenti i studentice će biti osposobljeni da uspoređuju različite tekstove i vrednuju jezička sredstva koja su u njima upotrijebljena. Kompetencije: Studenti i studentice će moći u vlastitim tekstovima izbjeći veće gramatičke, pravopisne i stilske greške.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	Nije primjenjivo na predmet.		
Metode izvođenja nastave:	– usmeno izlaganje (opisivanje i objašnjavanje teorijsko-terminoloških sastavnica) – diskusija (raspravljanje, uspoređivanje i vrednovanje jezičkih sredstava kojim su pisani različiti tekstovi)		

UNIVERZITET U SARAJEVU – Upisati naziv fakulteta/akademije OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 2
---	------------------------------------

	– rad na tekstu (uočavanje i ispravljanje pravopisnih, gramatičkih i stilskih grešaka u različitim tekstnim vrstama)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	– parcijalni ispit 30% (organizira se osme sedmice u semestru) – aktivnost 20% (uključuje različite oblike studentskog rada, kao npr. isticanje na vježbama, podnošenje pisanih referata i dr.) – završni ispit 50% (provjera gradiva iz cijelog semestra) Konačan uspjeh studenata, nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) – izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim b) 9 (B) – iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom; c) 8 (C) – prosječan, sa primjetnim greškama; d) 7 (D) – općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima; e) 6 (E) – zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja; f) 5 (F) – ne zadovoljava minimalne uslove
Literatura:	Obavezna Radovanović, M. (1986) <i>Sociolingvistika</i>, Književna zajednica Novog Sada: Novi Sad. Katnić-Bakaršić, M. (2001) <i>Stilistika</i>, Ljiljan: Sarajevo. Jahić, Dž.; Halilović, S.; Palić, I. (2000) <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Dom štampe: Zenica. Silić, J.; Pranjković, I. (2005) <i>Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta</i>, Školska knjiga: Zagreb. Stanojčić, Ž.; Popović, Lj. (2004) <i>Gramatika srpskog jezika: Udžbenik za I, II, III i IV razred srednje škole</i>, Zavod za udžbenike Beograd: Beograd. Dopunska Oraić Tolić, D. (2011) <i>Akademsko pismo: strategije i tehnike klasične retorike za suvremene studentice i studente</i>, Naklada Ljevak: Zagreb.

 	Obrazac SP2
UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL LAT 101	Naziv predmeta: Osnove latinskog jezika II		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 2
Status: Obvezan/Izborni ¹	Ukupan broj kontakt sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15 P + V = 1 ECTS bod Priprema za vježbe (gramatička analiza rečenica) i usvajanje prijednog gradiva = 1 ECTS		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema. (Za polaganje ovog predmeta potrebno je položiti predmet <i>Osnove latinskog jezika I.</i>)		
Cilj (ciljevi) predmeta:	- <u>Upoznati</u> studente s izuzecima u deklinaciji imena i složenijim glagolskih oblicima; - <u>Osposobiti</u> studente za pravilno korištenje rječnika i gramatike u prevođenju gramatički zahtjevnijih tekstova; - <u>Upoznati</u> studente s povijesno-kulturnim sadržajima nužnim za razumijevanje okvira nastanka i razvoja rimske civilizacije i klasičnog latinskog jezika.		
Tematske jedinice:	OBLICI: PRIDJEVI – Komparacija pridjeva PRILOZI (Adverbia): Adverbia modi, Komparacija priloga ZAMJENICE (Pronomina) – Lične zamjenice (<i>Pronomina personalia</i>) – Lična povratna zamjenica (<i>Pronomen personale reflexivum</i>) – Posvojne zamjenice (<i>Pronomina possessiva</i>) – Pokazne zamjenice (<i>Pronomina demonstrativa</i>) – Odnosne zamjenice (<i>Pronomina relativa</i>) – Upitne zamjenice (<i>Pronomina interrogativa</i>) – Neodređene zamjenice (<i>Pronomina indefinita</i>) – Zamjениčki pridjevi (<i>Adiectiva pronominalia</i>) BROJEVI (numeralia): glavni, redni i drugi brojevi GLAGOLI – Indikativ imperf. aktivnog I-IV konjugacije – Prezent i imperfekt glagola III konjugacije na -io – Futur I. aktivni – Indikativ perfekta aktivnog – Indikativ pluskvamperfekta I futur II. aktivni – Glagol <i>esse</i> i složenice.		

¹ U skladu sa NPP svakog odsjeka.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
---	--------------------------------

Ishodi učenja:	1. Razumijevanje i primjena gramatičkih struktura: - Studenti će moći prepoznati i koristiti različite oblike pridjeva, uključujući njihovu komparaciju. - Očekuje se da studenti razviju sposobnost razumijevanja i primjene različitih vrsta priloga, uključujući njihovu komparaciju. 2. Upotreba i interpretacija različitih vrsta zamjenica: - Studenti će naučiti koristiti i razlikovati različite vrste zamjenica u latinskom jeziku, uključujući lične, posvojne, pokazne, odnosne, upitne, neodređene zamjenice, kao i zamjeničke pridjeve. 3. Brojevi i njihova upotreba: - Studenti će biti sposobni prepoznati i koristiti glavne, redne i druge brojeve u latinskom jeziku, razumijevajući kako se brojevi koriste u rečenicama. 4. Ovladavanje glagolskim vremenima i konjugacijama: - Studenti će naučiti formiranje i upotrebu različitih glagolskih vremena aktivnog roda, uključujući imperfekt, prezent i imperfekt treće konjugacije na -iō, futur I, perfekt, pluskvamperfekt i futur II. - Očekuje se da studenti ovladaju upotrebom glagola <i>esse</i> i njegovih složenica u različitim vremenima. 5. Primjena znanja u kontekstu: - Studenti će moći primijeniti stečeno gramatičko znanje u čitanju, pisanju, prijevodu i tumačenju latinskih tekstova, što će im omogućiti bolje razumijevanje klasične literature i povijesnih dokumenata. 6. Kritičko razmišljanje i analitičke vještine: - Kroz studij latinskog jezika, studenti će razviti sposobnost analitičkog razmišljanja, što će im pomoći u dešifriranju i interpretiranju latinskih izraza i rečenica u širem kontekstu klasične filologije i povijesti.																								
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje SDG 5 – Rodna ravnopravnost																								
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, prezentacije, rad u paru, rad u grupama, rasprave																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim Zakonom i Odlukom Vijeća Fakulteta. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja kao i skala ocjenjivanja. Elementi praćenja rada studenata u toku semestra i struktura bodovanja utvrđuju se prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz ovog nastavnog predmeta. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje sustavom ocjenjivanja prema skali ocjenjivanja, što se utvrđuje prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz ovog nastavnog predmeta. Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja tijekom semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Nazočnost na nastavi i aktivnost</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Prva pismena provjera znanja</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Druga pismena provjera znanja</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit (usmeni)</td><td>50</td><td>50%</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno: bodova</td><td></td><td>100%</td></tr></table>	R. br	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Nazočnost na nastavi i aktivnost	10	10%	2.	Prva pismena provjera znanja	20	20%	3.	Druga pismena provjera znanja	20	20%	4.	Završni ispit (usmeni)	50	50%	Ukupno: bodova			100%
R. br	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Nazočnost na nastavi i aktivnost	10	10%																						
2.	Prva pismena provjera znanja	20	20%																						
3.	Druga pismena provjera znanja	20	20%																						
4.	Završni ispit (usmeni)	50	50%																						
Ukupno: bodova			100%																						

Vanredni studenti su obavezni ostvariti kontakt s predmetnim nastavnikom i suradnicima dolaskom na redovne konsultacije (radne subote planirane Akademskim kalendarom) i elektroničkom komunikacijom s nastavnicima i suradnicima.

Skala ocjenjivanja: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.

Literatura:

Obvezna:

1. GORTAN, V., GORSKI, O., PAUŠ, P., *Elementa Latina*, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja);
2. ÖRBERG, H. H., *Lingua Latina per se illustrata* (pars prima): *Familia Romana*, Grenaa (repr. 2003.).

Dopunska:

1. DIVKOVIĆ, M., *Latinsko-hrvatski rječnik*, Naprijed, Zagreb (sva izdanja);
2. GREČL, D., "Ive regnante: ogledi iz antičke mitologije, religije i književnosti", *Latina et Greca*, Zagreb, 2019;
3. MAREVIĆ, J., *Riznica latinskog jezika*, Zagreb, 1997;
4. MUSIĆ, A., *Nacrt grčkih i rimskih starina*, Zagreb, 1942;
5. ŽEPIĆ, M., *Latinsko-hrvatski rječnik*, Zagreb (sva izdanja);
6. Sukladno sastavu pojedine grupe, nastavnik preporuča dodatnu literaturu svakom studentu posebno.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL GRK 182		Naziv predmeta: Osnove grčkog jezika II											
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS: 3										
Status: obvezan	Ukupan broj kontakt sati: 2 Predavanja 1 Vježbe 1												
Sudionici u nastavi	Nastavnici i suradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada												
Preduvjet za upis:	Nema preduvjeta za upis. Za polaganje predmeta potrebno je položiti predmet <i>Osnove grčkog jezika I</i> .												
Cilj (ciljevi) predmeta:	Podučiti studente složenijim morfološkim oblicima i tipovima sintaktičke upotrebe padeža, kako bi mogli pristupiti prevodenju težih rečenica i izvornih tekstova; integrirati povijesni i civilizacijski kontekst.												
Tematske jedinice:	Atematska deklinacija (podjela; paradigme konsonantskih osnova); indikativ budući; atematska konjugacija (ὀδῶμι, ἔημι, ἴστημι); sinkretizam padeža; sintaksa akuzativa, dativa i genitiva; komparacija pridjeva; civilizacijski sadržaji: klasično razdoblje, Aleksandrova osvajanja i početak helenizma.												
Ishodi učenja:	- prepoznati i primijeniti završetke imenskih i pridjevskih oblika atematske deklinacije - prepoznati i primijeniti završetke za glagolske oblike nesvršene osnove - izdvojiti osobitosti u deklinaciji i konjugaciji - uočiti i definirati sinkretizam padeža koji se dogodio u grčkom jeziku - usporediti tipove sintaktičke upotrebe pojedinih ie. padeža - analizirajući morfološke oblike i pravilno koristeći rječnik prevesti složenije rečenice izvorne tekstove; integrirati povijesni i civilizacijski kontekst.												
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje SDG 5 – Rodna ravnopravnost												
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, ppp, samostalni i grupni rad na tekstu.												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Stalna provjera znanja; ocjenjivanje aktivnosti tijekom semestra; završni ispit na kraju semestra. Skala ocjenjivanja: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr></table>			10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;												
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;												
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;												
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;												
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;												

	5 (F) ne zadovoljava minimalne uslove.
Literatura:	Obvezna: 1. Balme M. G. - Gilbert Lawall, <i>Athenaze: An Introduction to Ancient Greek</i>. 2nd ed. New York: OUP, 2003. 2. Musić, A., Majnarić, N., <i>Gramatika grčkog jezika</i>, Zagreb: Školska knjiga (bilo koje izdanje). 3. Sabadoš, D., Šironić, M., Zmajlović, Z., <i>Grčka vježbenica</i>, Zagreb: Školska knjiga, 2005. 4. <u>Izvorni tekstovi</u> podijeljeni za vrijeme nastave (Homer i Hesiod za studente latinskog jezika; Plutarh i Polibije za studente povijesti; Parmenid, Platon i Aristotel za studente filozofije i epigrafski spomenici za studente arheologije). Dodatna: 1. Dukat, Z., <i>Gramatika grčkog jezika</i>, Zagreb: Školska knjiga (bilo koje izdanje). 2. Martinić-Jerčić, Z., Matković, D., <i>Prometej: udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i>, Zagreb: Školska knjiga, 2003. 3. Senc, S., <i>Grčko-hrvatski rječnik</i>, Zagreb: Naprijed (višeputno pretiskivano).

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ANG 106	Naziv predmeta: Engleski jezik 2 – opći predmet		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj kontakt sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Engleski jezik 1 – opći predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika, radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Osnovni cilj je produbljivanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke. Individualne prezentacije služe studentima za vježbanje govornih vještina, rad na interpersonalnim vještinama, kao i prilika da predstave kritički osvrt na jednu od tema iz njihove uže oblasti studija.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	- reported statements - conditionals - countability of nouns - writing assignment - classroom debate - implied meaning		
Ishodi učenja:	Znanje: usvojiti teorijska znanja iz gramatike i leksike engleskog jezika ; kontrastivno analizirati gramatičke structure. Vještine: analizirati sadržaj s ciljem upotrebe odgovarajućeg oblika riječi i odgovarajuće riječi u kontekstu; transformirati rečenične konstrukcije u rečenične konstrukcije istog ili sličnog značenja u kontekstu. Kompetencije: samostalno primijeniti usvojena teorijska znanja u svakodnevnom govornom i pisanom engleskom jeziku; samostalno istraživati kulturološke osobenosti engleskog jezika		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 (kvalitetno obrazovanje)		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna nastava		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prisustvo i učešće tokom predavanja	10	10
	2.	Prezentacije (grupni zadatak)	40	40
	3.	Završni ispit	50	50
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura:	Obavezna:			
	1. Raymond, M. (2004). <i>English Grammar in Use</i> , 3rd edition. Cambridge: Cambridge University Press			
	2. Savremeni i prilagođeni aktuelni tekstovi i novinski clanci iz oblasti/struke po izboru nastavnika/saradnika.			
Literatura:	Dopunska:			
	1. Prica, M. (1996). <i>English for Students of Psychology and Education</i> . Beograd: Plato.			

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 225	Naziv predmeta: Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 2 Vježbe: 1 Seminar: 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studenta s najvažnijim neolitičkim i eneolitičkim lokalitetima na prostoru Bosne i Hercegovine kako bi se pravilno shvatio proces života na bosanskohercegovačkom prostoru u razdoblju neolita i eneolita.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	- Opće klimatološke, geološke i kulturne prilike na prostoru Bosne i Hercegovine i okruženja u ranom neolitu; - Starčevačka kultura: prostor rasprostiranja, keramička i litička proizvodnja, ekonomske i religijske prilike. Impreso kultura: prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa jadranskim primorjem; - Starčevo – impreso kultura, prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama; - Srednji neolit Bosne: kakanjska kultura - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama; - Istočnobosanska varijanta vinčanske kulture; prostor rasprostiranja, keramička i litička proizvodnja, ekonomske i religijske prilike. - Srednji i kasni neolit Hercegovine - Prodor danilske kulture u Hercegovinu i njen odnos sa kulturama u Bosni. - Kasni neolit Bosne i Hercegovine i okruženja – opće značajke; - Sopotska kultura - Butmirska kultura - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama - Keramička i litička proizvodnja butmirske kulture. Ekonomske i religijske prilike butmirske kulture. - Umjetnost istočnobosanske varijante vinčanske kulture i butmirske kulture s posebnim osvrtom na idoloplastiku. - Hvarsko – lisičićka kultura u Hercegovini - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama, jadranskim primorjem i kulturama sa prostora centralne Bosne - Opće klimatološke, geološke i kulturne prilike na prostoru BiH na prijelazu iz neolitika u eneolitik		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovno znanje o neolitu i eneolitu Bosne i Hercegovine i okruženja, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti		

	sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <i>Vještine:</i> Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici arheologije neolita i eneolita Bosne i Hercegovine i okruženja. Student će znati prepoznati i razlikovati neolitski od eneolitskog arheološkog materijala pronađenom na području Bosne i Hercegovine i okruženja <i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa. Student će znati navesti nabitnije neolitske i eneolitske kulture sa područja Bosne i Hercegovine i okruženja, te njima istovremene pojave u susjednim zemljama																								
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Izrada rada na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno:</td><td>100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa – Izrada seminarskog rada na zadanu temu – Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno:		100 bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno:		100 bodova	100%																						

Literatura:

Obavezna:

1. Benac, A., Neolitsko naselje u Lisičićima kod Konjica, Sarajevo, 1958.
2. Benac, A., Studije o kamenom i bakarnom dobu u sjeverozapadnom Balkanu, Sarajevo, 1964.
3. Hofmann, R., Okolište 2 – Spätneolithische Keramik und Siedlungsentwicklung in Zentralbosnien, Neolithikum und Chalkolithikum in Zentralbosnien 2, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 243 (Bonn 2013)
4. Grupa autora, Praistorija jugoslavenskih zemalja – Neolit, 1979
5. Grupa autora, Praistorija jugoslavenskih zemalja – Eneolit, 1979.
6. Grupa autora, Okolište 1 – Untersuchungen einer spätneolithischen Siedlungskammer in Zentralbosnien, Neolithikum und Chalkolithikum in Zentralbosnien 1, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 228 (Bonn 2013)
7. Grupa autora, Darovi zemlje: neolitik između Save, Drave i Dunava, Zagreb, 2014.
8. Grupa autora, Povratak u prošlost: bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj, Zagreb, 2019.
9. Marijanović, B., Eneolitik i eneolitičke kulture u Bosni i Hercegovini, Mostar, 2003.
10. Marijanović, B., Ravlića pećina, Mostar 2012.

Dodatna:

1. Batović, Š., Stariji neolit u Dalmaciji, Zadar, 1966
2. Grupa autora: Kulturna istorija Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1986.
3. Marković, Č., Neolit Crne Gore, Beograd, 1985.
4. Novak, G., Grapčeva spilja, Zagreb, 1955.
5. Tasić, N., Neolitska kvadratura kruga, Beograd, 2009.

 	Obrazac SP2
	UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 226		Naziv predmeta: Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1	
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 4)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati (sedmično): 5 Predavanja 2 Vježbe 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Položen ispit iz predmeta Metalno doba		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s najvažnijim bronzanodobnim kulturama zemalja jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana koje su s onima koje su se razvijale na prostoru današnje Bosne i Hercegovine činile jedinstveno kulturno područje. Početak bronzanog doba i različite teorije o porijeklu bronzanodobnih populacija zapadnog Balkana (teorije o prapostojbini, porijeklo, jezik, značenje). Razvoj kultura bronzanog doba, metalurgija i upotreba metala, drugi vidovi ostataka materijalne kulture zajednica bronzanog doba na zapadnom Balkanu te njihova duhovna kultura i sepulkralni kultovi. Kontakti sa podunavskim, egejskim i italjskim područjem.		
Tematske jedinice:	1. Najvažnije bronzanodobne kulture jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana. 2. Različite teorije o porijeklu bronzanodobnih populacija zapadnog Balkana. 3. Kulturne promjene u bronzanom dobu Evrope. 4. Bosna i Hercegovina kao tranzitno područje ovog dijela Evrope i njena uloga u oblikovanju bronzanog doba Balkanskog prostora. 5. Kontakti s podunavskim, egejskim i italjskim područjem. 6. Ostaci materijalne kulture nakon drugog milenija p. n. e. 7. Geneza kultura bronzanog doba od završetka eneolita do početka željeznog doba nakon turbulencija krajem prvog milenija p. n. e. 8. Ostaci materijalne kulture zajednica bronzanog doba na zapadnom Balkanu; duhovna kultura i sepulkralni kultovi. 9. Cetinska kulturna grupa. 10. Posuška kulturna grupa. 11. Glasinačka kulturna grupa ranog i srednjeg bronzanog doba. 12. Glasinačka kulturna grupa kasnog bronzanog doba. 13. Fenomen ostava kasnog bronzanog doba Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja. 14. Kontakti Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja u bronzanom dobu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će biti upoznat sa najvažnijim kulturnim pojavama bronzanog doba na području Bosne i Hercegovine i zapadnog Balkana. Student će znati osnovni tok razvoja metalurgije bronzanog doba na zapadnom Balkanu		

	<i>Vještine:</i> Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici brončanog doba Bosne i Hercegovine <i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa. Student će znati opisati različite teorije porijekla brončanodobnih populacija zapadnog Balkana. Student će moći opisati osnovne karakteristike duhovne i sepulkralne kulture brončanog doba na području zapadnog Balkana																								
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Izrada rada na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna pro jera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa – Izrada rada na zadanu temu: Pisanje rada o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa – Parcijalna provjera znanja: Pismena i usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Pismena i usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40	4.	Završna pro jera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna pro jera znanja	40	40																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						

Literatura:

Obavezna:

1. Benac, A., Čović, B., Glasinac, I, II, Sarajevo 1956, 1957.
2. Garašanin, M., Praistorija Srbije, Tom I, Beograd, 1973.
3. Govedarica, B., Rano bronzano doba na području istočnog Jadrana, Djela ANUBiH LVIII, CBI, Sarajevo, 1989.
4. Čović, B. (Ed.), Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1988.
5. Mirić M. (Hrsg.) Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Prapovijest, Zagreb, 1998.
6. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjige III, IV, Sarajevo, 1979.
7. Saveljić-Bulatović L. i Lutovac P., Zlatno doba Crne Gore, Podgorica, 2003.
8. Stošić J. P. (ed.), Simbol Boga i kralja, Prvi europski vladari, Zageb, 2006.
9. Vinski-Gasparini K., Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj, Zadar, 1973.

Dodatna:

1. Benac, A. „Prediliri, Protoiliri, Prailiri”, u: Balcanica, VIII, Beograd, 1977.
2. Benac, A., Praistorijski tumuli na Kupreškom polju, Sarajevo, 1986.
3. Čović, B., Od Butmira do Ilira, Sarajevo, 1976.
4. Durman, A., Metalurgija vučedolskog kulturnog kompleksa, Opuscula archaeologica, 8, Zagreb, 1983.
5. Jovanović, B., Metalurgija eneolitskog perioda Jugoslavije, Beograd, 1971.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Sifra predmeta: FIL ARH 240	Naziv predmeta: Arheologija klasične Grčke		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 4)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 75 Predavanja 30 sati Vježbe 30 Seminar 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente osnovama grčko-helenske civilizacije, koja je jedna od temeljnih kultura koja su obilježila prostor Evrope ali i svijeta.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Kratki historijat antičkih Grka – prapovijesni Kikladi		
	Materijalni ostaci Kiklada		
	Formiranje grčkih gradova država		
	Početci kolonizacije		
	Grčka slikana keramika – osnove, historijat, značaj i rasprostranjenost		
	Tipološka podjela – vaze protogeometrijskog i gemoterijskog stila, nastanak, motivi		
	Orijentalizirajući i crnofiguralni stil, nastanak, stil, motivi		
	Atička crnofiguralna keramika		
	Crvenofiguralna keramika		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Slikana keramika IV stoljeća i helenistička keramika		
	Grčke državne starine		
	Ratne starine i pomorstvo antičkih Grka		
	Predmeti svakodnevne upotrebe, odjelo, pokop, brak		
	Grčka religija i kultovi		
	Grčka monumentalna arhitektura i skulptura I		
	Grčka monumentalna arhitektura i skulptura II		
	Delfi, Olimpija, Atena, Sparta		
	Helenizam i kraj grčke civilizacije		
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)		
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: U toku izvođenja nastavnog procesa studenti će usvajati informacije i znanja iz grčko-helenističkog kulturnog kruga, upoznavati se sa materijalnom kulturom antičkih Grka.		

	<i>Vještine:</i> Ishodi učenja odnose se na osposobljavanje budućih arheologa da mogu determinirati karakteristike grčko-helenske kulture, te raspoznati uticaje, trgovačke i druge kontakte, arhitekturu i pokretne nalaze koji su vladali između prostora današnje Bosne i Hercegovine i prostora antičke Grčke. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. <i>Kompetencije:</i> Savladavanjem ovih saznanja buduću arheolozi će biti osposobljeni da se susreću i na adekvatan način interpretiraju arheološke pokretne nalaze ovoga kulturno-civilizacijskog kruga. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.																				
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacije materije koja se obrađuje, kako bi se studentima približila tema.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusemestralna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100	100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																	
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45																	
	2.	Aktivnosti	5	5																	
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																	
	Ukupno		100	100%																	
	Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita.																				
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																				
	- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.																				
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																					
<table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.									
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																				
Literatura:	Obavezna																				

1. Branko Gavella - Istorija umetnosti antičke Grčke, Beograd, 2002. (ima više izdanja)
2. Ana Pavlović & Helena Tomas – Otkrića homerskih gradova, Latina & Graeca, Zagreb, 2024.
3. Aleksandrina Cermanović - Grčke slikane vaze, Beograd, 1977.
4. August Musić - Nacrt grčkih i rimskih starina, Zagreb, 1942. (dio koji se odnosi na Grčku str. 3 do str. 105.)
5. Luis Mamford - Grad u istoriji – od str. 101-do str. 218 – grčki dio, Beograd, 2001 (ima više izdanja)
6. Werner Müller & Gunther Vogel - Atlas arhitekture 1 (od str. 127 do str. 202), Zagreb, 1999.
7. Mirjana Sanader - Arheološke studije i ogledi, Zagreb, 2002.
8. Helena Tomas - Prapovijesni Kikladi, Zagreb, 2016.
9. Robert Grevs - Grčki mitovi (ima više izdanja)

Dodatna

1. M. Sanader „Kerber u antičkoj umjetnosti“ Zagreb, 1986.
2. Branko Gavella „Fidija, klasična epoha helenske umetnosti“ Beograd, 2006. (ima više izdanja)
3. Marina Milićević – Bradač „Stara Grčka. Grci na Crnome Moru“. Zagreb, 2004.
4. A. Cermanović – D. Srejšović „Rečnik grčke i rimske mitologije“. Beograd, 2004. (ima više izdanja).
5. F. Chamoux „Grčka civilizacija“. Beograd, 1967.
6. F. Durando „Drevna Grčka, zora zapada“. Zagreb, 1999.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 4

Šifra predmeta: FIL ARH 260	Naziv predmeta: Mitovi i legende drevnih i klasičnih civilizacija		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 sati Vježbe 15 sati		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Prvi cilj jeste da studenti steknu opće znanje o najvažnijim mitovima i legedama starog Istoka, Grčke i Rima koji sadrže podatke o kulturi, religiji, historiji i svakodnevnici spomenutih civilizacija. Drugi cilj jeste upoznavanje sa izvorima znanja o mitologiji na temelju arheoloških nalaza i djela antičkih narativnih izvora (logografa, filozofa, književnika i historičara).		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Upoznavanje studenta sa predmetom, obaveznom literaturom i metodologijom rada.		
	Mitovi i legende o nastanku svijeta: izvori, historijska pouzdanost i motivi		
	Babilonski i sumerski mitovi i legende (Atra-Hasis, Eridu Genesis, Enūma Eliš, mit o Adapi, ep o Gilgamešu, Spev o Agušaji, Spev o Etani, Katabaza boginje Ištar)		
	Mitologija stare Perzije i Hetita (Shahnameh, Ahura Mazda, Telepinski mit, Pjesma o Kumarbi, hetski mit o zmaju)		
	Mitovi i legende starog Egipta (Mitovi o Ra, Mit o Ozirisu, mit o besmrtnosti, Knjiga o Tothu, mitovi o Nilu, mitovi o nastanku bogova).		
	Mitovi starog Izraela, Palestine i Fenikije. (David i Golijat, Samson, Ugaritik, Mitovi o Balu). Antički mitovi i svete knjige.		
	Nastanak grčke mitologije. Hesiodov "Postanak bogova" [Teogonija], prvi antički mitološki priručnik. Pregled klasičnog panteona. Mitovi o titanima. Mitovi o 12 olimpijskih bogova.		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Najvažniji grčki heroji: Edip i tebanski ciklus		
	Najvažniji grčki heroji: Pelop, Atrej i atrejevići		
	Najvažniji grčki heroji: Heraklo		
	Najvažniji grčki heroji: Tezej		
	Najvažniji grčki heroji: Jason i Argonauti		
	Grčki epovi i mitologija (Ilijada, Odiseja, Argonautika)		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 4

	Iliri u grčkoj mitologiji (Mit o Kadmu, Odisej u Jadranu, Iliri u Ilijadi, Diomed na Jadranu, Antinoj na Jadranu, Apijanova genealogija) Rimska mitologija : Eneida, mit o Romulu i Remu, Otmica Sabinjanki, mitovi o rimskim kraljevima, Marko Manlije i guske, Koriolan) Grčki i rimski mitovi i legende kao motivi na arheološkim nalazima na prostoru današnje Bosne i Hercegovine (prikazi na epigrafskim spomenicima, predmetima za svakodnevnu upotrebu, mozaici, skulpture) Grčki i rimski mitovi i legende kao motivi na arheološkim nalazima na prostoru današnje Bosne i Hercegovine (prikazi na epigrafskim spomenicima, predmetima za svakodnevnu upotrebu, mozaici, skulpture) Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu																												
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će steći osnovna znanja o mitovima i legendama stare Mesopotamije, starog Egipta te grčke i rimske civilizacije. Mitologija je važan izvor za proučavanje kulturno-historijskog razvoja najstarijih bliskoistočnih i europskih civilizacija. Studeti će se upoznti sa svim važnijim likovima iz mitologije koji se vezuju uz njih i time će saznati vitne činjenice o kulturi u kojoj su nastali. <i>Vještine:</i> Studenti će steći vještine raspoznavanja mitoloških likova i scena na materijalnoj kulturi-arheološkim nalazima na osnovu usvojenih znanja o mitovima i legendama starog svijeta. Studenti će razvijati nezavisni istraživački dug i kritičko razmišljanje u vezi sa mitologijom drevnih i klasičnih civilizacija. <i>Kompetencije:</i> Studenti će razviti komptencije da prepoznaju historijsku stvarnost u mitovima i legendama drevnih i klasičnih civilizacija, prepoznati opće karakteristike mitologije te povezivati kako su mitski tekstovi prilagođeni modernoj kulturi.																												
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																												
Metode izvođenja nastave:	– Analitička metoda (analiza mitova u arheološkom i historijskom kontekstu) – Heuristička metoda (posticati studete da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnik dođu do zaključaka) – Metoda interpretacije																												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>4.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>25</td><td>25</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	10	10	2.	Aktivnost na nastavi	10	10	3.	Esej	10	10	4.	Polusestrialni ispit	25	25	5.	Završni ispit	45	45	Ukupno		100	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisustvo na nastavi	10	10																										
2.	Aktivnost na nastavi	10	10																										
3.	Esej	10	10																										
4.	Polusestrialni ispit	25	25																										
5.	Završni ispit	45	45																										
Ukupno		100	100%																										

Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestrialnog i završnog ispita.

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na slijedeći način:

- obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru.
- aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra
- seminarski rad/esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar ponuđenih tema iz oblasti epigrafije
- parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo koje će biti izloženo u prvih sedam sedmica nastave
- završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra
- prezentacija (15 minuta) na zadatu temu;
- aktivno sudjelovanje na nastavi

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.

Literatura:

Obavezna

1. CLAYTON 2017: Matt Clayton, Roman Mythology: A Captivating Guide To Roman Gods, Goddesses, And Mythological Creatures, CreateSpace Independent Publishing Platform,
2. DALLEY 1989: Stephanie Dalley, Myths from Mesopotamia : creation, the flood, Gilgamesh, and others, Oxford : Oxford University Press
3. GREVS 2017: Robert Grevs, Grčki mitovi, Beograd : Miba books, 2017.
4. Homer: "Ilijada" i "Odiseja" - (bilo koje izdanje) (izbor)
5. ŠAČIĆ BEĆA, MESIHOVIĆ & VELETOVAC 2021 : Amra Šaćić Beća, Salmedin Mesihović, Edin Veletovac, Magični svijet Ilira: historija izgubljene civilizacije, Sarajevo : Mladinska knjiga.
6. URANIĆ 2021: Igor Uranić, Mitologija egipatske knjige mrtvih, Zagreb : Školska knjiga.

Dodatna

1. ARMOUR 2001. : Robert A. Armour, Gods and myths of Ancient Egypt, American University in Cairo Press.
2. BUSULADŽIĆ 2020. : Adnan Busuladžić, Sjaj antičkih Grka : keramičke posude, slikane vaze, skulpture, oružje, nakit, staklo, numizmatika iz muzejskih zbirki u Bosni i Hercegovini = The splendour of ancient Greece: pottery, painted vases, sculpture, arms and armour, jewellery, glass, coins from the museum collections of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo : Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine.
3. KALJANAC 2010. : Adnan Kaljanac, Legenda o Kadmu i problem porijekla Enhelejaca, Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja 39,

53-79.

4. KALJANAC 2021. : Adanan Kaljanac, The Legend of Cadmus : the foundation of the city of Butoa and the possible origin of the name Illyrians, Acta Illyrica 5, 7-62.
5. Leeming 2005. : David Leeming, The Oxford Companion to World Mythology, Oxford : Oxford University Press.
6. The Oxford Handbook of Greek and Roman Mythography (ed. R. Scott Smith & Stephen M. Trzaskoma), Oxford : Oxford University Press.
7. WOODARD 2007. : Roger Woodard: The Cambridge companion to Greek mythology, CUP 2007.
8. WOODARD 2013. : Roger Woodard, Myth, Ritual, and the Warrior in Roman and Indo-European Antiquity. Cambridge; New York

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 231		Naziv predmeta: Arheološki praktikum III	
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 30 Vježbe: 10 Terenski rad: 20		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet se sastoji iz dva dijela – teorijskog i praktičnog. U teorijskom dijelu student se upoznaje s osnovnim sadržajima arheologije kao struke, s njenim sadržajem i metodama rada, to jest kako se organiziraju terenska istraživanja i šta im prethodi. Praktični dio nastave se izvodi na terenu ili muzeju ili na fakultetu, s tim da studenti sa svojim nastavnicima učestvuju na odgovarajućim iskopavanjima na lokalitetu prahistorijskog (eneolit, bronzano ili željezno doba) sadržaja ili rade na obradi arheološkog materijala iz navedenih perioda. Cilj je uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na prahistorijskim nalazištima.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	– Materijalna kultura eneolita – Materijalna kultura bronzanog doba – Materijalna kultura željeznog doba – Materijalna kultura eneolita, bronzanog i željeznog doba ta tlu BiH I – Materijalna kultura eneolita, bronzanog i željeznog doba ta tlu BiH II – Terenska nastava		
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o terenskom radu u arheologiji te će ih moći primjeniti u praksi. <i>Vještine:</i> Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. <i>Kompetencije:</i> Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		

Metode izvođenja nastave:	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični – terenski rad																																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: - Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru); - aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10	2.	Aktivnost na nastavi	10	10	3.	Polusemestralni ispit	30	30	4.	Završni ispit	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10																																		
3.	Polusemestralni ispit	30	30																																		
4.	Završni ispit	50	50																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																																				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																																				
Literatura:	Obavezna: 1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 2. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 3. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 4. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000. 5. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 6. Srećević D., Arheološki leksikon, Beograd 1997. 7. Prahistorija jugoslavenskih zemalja, tom III, IV i V Dopunska: 1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. 4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001. 5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001																																				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta:	Naziv predmeta:		
FILAKH Z33	Umjetnost antičkih mozaika na tlu Bosne i Hercegovine		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 2
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 30 sati		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Mozaici su vrlo važan izvor informacija na temelju kojih upoznajemo način života, običajnu praksu, standard, karakter objekta, mitologiju i vjerovanja da li je u pitanju luksuzno privatno zdanje ili javna zgrada.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	– Pojam mozaika, historijat, pojava – Način izrade, konstrukcije, materijali, tipovi mozaika – Historijat istraživanja mozaika u Bosni i Hercegovini – Primjeri mozaika u Bosni i Hercegovini I – Primjeri mozaika u Bosni i Hercegovini II – Mozaici u drugim provincijama Rimskog carstva – Grčka – Polusemestralna provjera znanja studenata – Mozaici Rima – Mozaici Levanta – Mozaici sjeverne Afrike I – Mozaici sjeverne Afrike II – Mozaici evropskih provincija I – Mozaici evropskih provincija II – Ranokršćanski mozaici – Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) – Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će dobiti mnogobrojne informacije o mozaičkoj umjetnosti i najvažnijim domaćim i svjetskim lokalitetima gdje su mozaici pronađeni. Vještine: Ishodi učenja i usvojene vještine odnose se na osposobljavanje studenata arheologije da mogu pravilno atribuirati ikonografske i dekorativne predstave, te da steknu širi uvid u ovu umjetničku i arheološku formu. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. Kompetencije: Ujedno ih predmet osposobljava da na adekvatan način reagiraju i smislu tretiranja mozaičkih površina koje pronađu		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
---	--

	na lokalitetu, obzirom da je na prostoru Bosne i Hercegovine do sada pronađeno preko 50 mozaičkih površina. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.																				
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	Način izvođenja nastave odnosi se na predavanja uz video prezentaciju oblika, formi i fragmenata mozaičkih površina u Bosni i Hercegovini, ali i mozaika iz provincija Afrike, Evrope, Bliskog Istoka.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusemestralna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit	50	50	Ukupno		100	100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																	
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45																	
	2.	Aktivnosti	5	5																	
3.	Završni ispit	50	50																		
Ukupno		100	100%																		
	Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita.																				
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																				
	- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.																				
	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																				
	<table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.								
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																				
Literatura:	Obavezna - Irma Čremošnik - Mozaici i zidno slikarstvo rimskog doba u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 1984. - Adnan Busuladžić - Umjetnost antičkih mozaika na tlu Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2008. - Milun Garčević - Mozaik, povijesni pregled, stilske oznake i tehnike izrade, Zagreb, 2006 (ima i kasnijih izdanja)																				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 3

	<i>Dodatna</i> 1. W. Oakeshott - Mozaici Rima, Beograd, 1977.
--	--

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 212	Naziv predmeta: Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 2		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati (sedmično): 5 Predavanja 2 Vježbe 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Položen ispit iz predmeta Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta s procesima koji su se odrazili i na područje susjednih zemalja i današnje Bosne i Hercegovine od početka upotrebe željeza. Predmet detaljnije razrađuje problem Ilira – nosilaca metalnih kultura na širem balkanskom prostoru.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Upoznavanja studenata s tematikom i literaturom. Upoznavanje sa prahistorijskom geografijom Bosne i Hercegovine i okolnih zemalja, te kulturnih prilika pred početak željeznog doba. 2. Liburnska kulturna grupa 3. Japodska kulturna grupa 4. Srednjodalmatinska kulturna grupa 5. Daljska kulturna grupa 6. Bosutska kulturna grupa 7. Sremska kulturna grupa 8. Kulturna grupa Martijanec-Kaptol 9. Kulturna grupa Donja Dolina – Sanski Most 10. Glasinačka kulturna grupa željeznog doba. 11. Srednjobosanska kulturna grupa. 12. Kneževski grobovi željeznog doba Bosne i Hercegovine i okolnih zemalja 13. Različiti oblici materijalne i duhovne kulture u željeznom dobu Bosne i Hercegovine i okolnih zemalja 14. Keltski uticaji na području Bosne i Hercegovine i okolnih zemalja		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će biti upoznat sa najvažnijim kulturnim pojavama željeznog doba na području Bosne i Hercegovine i zapadnog Balkana. Student će znati osnovni tok razvoja metalurgije željeznog doba na zapadnom Balkanu. Vještine: Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici željeznog doba Bosne i Hercegovine. Kompetencije: Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa. Student će znati opisati različite teorije porijekla željeznodobnih populacija zapadnog Balkana. Student će moći opisati osnovne		

	karakteristike duhovne i sepulkralne kulture željeznog doba na području zapadnog Balkana																				
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td></td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa – Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Literatura:	Obavezna: 1. Babić S., Poglavarstvo i polis; Starije gvozdeno doba centralnog Balkana i grčki svet, Srpska akademija nauka i umetnosti, Balkanološki institut, Posebna izdanja 81, Beograd, 2004. 2. Balen-Letunić D. (Ed.), Ratnici na razmeđu istoka i zapada, starije željezno doba u kontinentalnoj Hrvatskoj, Zagreb, 2004. 3. Benac, A., „Neki etnički problemi prethistorijskih stanovnika Bosne i Hercegovine“, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s., VIII (1953). 4. Benac, A., „O učešću Ilira u egejskoj seobi“. U: Arheološki radovi i rasprave, IV-V, JAZU, Zagreb, 1967. 5. Benac, A., Čović, B., Glasinac I (1956), II (1957). 6. Čović, B. (Ed.), Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1988. 7. Čuknić M. i Jovanović B., Ilirska kneževska nekropola u Atenici, Čačak 1966. 8. Garašanin M., Praistorija Srbije, Tom II, Beograd, 1973.																				

9. Grupa autora, Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjiga V, Sarajevo, 1987.
10. Lisičar P., Crna Korkira i kolonije antičkih Grka na Jadranu, Skopje, 1951.
11. Palavestra A., Kneževski grobovi starijeg gvozdenog doba na centralnom Balkanu, Srpska Akademija Nauka i Umetnosti, Balkanološki institut, Beograd, 1984.
12. Potrebica, H., Kneževi željeznoga doba, Zagreb, 2013.
13. Sokolovska V., Etničkite nositelji na trebeniškata nekropola, Skopje, 1997

Dodatna:

1. Čović, B., „Praistorijsko rudarstvo i metalurgija u Bosni i Hercegovini”. U: Godišnjak, XXII (2), Centar za balkanološka ispitivanja, Sarajevo, 1983.
2. Čović, B., Od Butmira do Ilira, Sarajevo, 1976.
3. Marić, Z., „Donja Dolina”, U: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s., XIX (1964).
4. Radimski, V., „Prehistorička sojenica kod Ripača blizu Bišća”, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, Sarajevo, V (1893).
5. Stošić J. P. (Hrsg.), Antički Grci na tlu Hrvatske, Zagreb, 2010.
6. Vasić R., Kulturne grupe starijeg gvozdenog doba u Jugoslaviji, Beograd 1973.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 250	Naziv predmeta: Arheologija starog Rima		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30 sati Vježbe 15 Seminar 0		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj izučavanja predmeta je upoznati se sa bogatom rimskom kulturom, te materijalnim ostacima, zdanjima, hramovima, mauzolejima, forumima, ali i pokretnim predmetima i predmetima svakodnevne upotrebe poput nakita, oružja, oruđa, odjeće, keramike, stakla, opreme i drugih potvrda koje je iza sebe ostavila rimska država.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Narod Etrurci I		
	Narod Etrurci II		
	Nastanak grada Rima		
	Objekti i urbanistički plan Rima I		
	Objekti i urbanistički plan Rima i drugih provincija		
	Rimska arhitektura na primjerima najznačajnijih zdanja		
	Širenje rimske države i rimske provincije		
	Državni i vojni aparat, organizacija društva		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Svakodnevni život i običajna praksa (brak, socijalni odnosi)		
	Svakodnevni život i običajna praksa II (medicina, privreda, ukopi i slično)		
	Rimsko pravo i njegove tekovine		
	Rimska religija		
	Rimski teatar i gladijatorske borbe		
	Rimske fibule i nakit		
	Rimska vojska, oružje i organizacija		
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)		
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Ishod učenja se primarno odnosi na upoznavanje i stjecanje informacija koji bi trebali pomoći u određivanju rimskodobnog materijala i njegova komparacija sa domaćim terenom i arheološkim artefaktima. Vještine: Usvajanjem znanja iz navedenog predmeta student stiče vještine neophodne za pravilnu determinaciju materijalnih ostataka		

	rimске kulture. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. <i>Kompetencije:</i> Studenti ovim predmetom dobijaju nezamjenjive kompetencije neophodne za pravilan tretman rimskih lokaliteta, objekata i pokretne građe. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.																																
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																																
Metode izvođenja nastave:	Kombiniranje predavanja uz video prezentaciju raznovrsnog materijala i vizuelnog upoznavanja sa pronadenim i u muzejskim ustanovama pohranjenim materijalom, arhitekturom i drugim kulturno-historijskim spomenicima. Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusemestralna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table> Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Predviđene bodove za svaki od elemenata psraćenja studenti postižu na slijedeći način: - Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100	100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45																														
2.	Aktivnosti	5	5																														
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																														
Ukupno		100	100%																														
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																																
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																																
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																																
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																																
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																																
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																																
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:																																	
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Žan Noel Rober „Stari Rim“. Beograd, 2009. 2. Branko Gavella „Etrurci, istorija, kultura i umetnost“. Beograd, 2007. 3. Luis Mamford „Grad u istoriji“. Beograd – više izdanja. 4. August Musić „Nacrt grčkih i rimskih starina“. Zagreb, 1942. – dio koji se odnosi na Rim.																																

5. Adnan Busuladžić „Morfologija antičkih fibula iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“. Sarajevo, 2010.
6. Ivan Radman – Livaja „Militaria Sisciensia – nalazi rimske vojne opreme iz Siska u fundusu Arheološkog muzeja u Zagrebu“. Zagreb, 2004.
7. Werner Müller – Gunther Vogel „Atlas arhitekture 1“ od str. 202 do kraja. Zagreb, 1999.
8. Žika Bujuklić „Forum Romanorum – rimska država, pravo, religija i mitovi“. Beograd, 2005.
9. Adnan Busuladžić „Predmeti i prikazi erotskog sadržaja iz antičke zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“. U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, br. 45, Sarajevo, 2016, str. 127 do str. 205.
10. Adnan Busuladžić „Tipologija rimskih urni iz antičke zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“. U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, br. 45, Sarajevo, 2016, str. 63 do str. 105.
11. Adnan Busuladžić „Rimski medicinski, veterinarski i farmaceutski instrumenti, kozmetička i ženska lična oprema iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“. U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, br. 44, Sarajevo, 2015, str. 169 do 233.

Dodatna:

1. Massimo Pallottino „Etruščani – etruskologija“. Zagreb, 2008.
2. Slavica Krunic „Rimski medicinski i farmaceutski instrumenti iz Singidunuma i okolice“. Beograd, 1992.
3. Kornelia A. Giunio – Timka Alihodžić „Ars medica et pharmaceutica – rimski medicinsko-farmaceutski instrumenti iz fundusa Arheološkog muzeja Zadar. Zadar, 2010.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Sifra predmeta: FILARH 213	Naziv predmeta: Arheologija antičke Bosne i Hercegovine		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja 30 sati Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente sa domaćom kultrno-historijskom baštinom iz perioda rimske vladavine na području današnje Bosne i Hercegovine.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Uspostava rimske vlasti na prostoru današnje Bosne i Hercegovine		
	Historijat istraživanja antičkog doba na tlu Bosne i Hercegovine		
	Dolabela		
	Rimska vojska, vojni objekti i vojni pokretni materijal na tlu Bosne i Hercegovine		
	Rimska seoska naselja na tlu Bosne i Hercegovine		
	Rimska urbana naselja na tlu Bosne i Hercegovine		
	Ostaci antičke arhitekture na tlu BiH		
	Terme, hospiciji, hramovi, forumi, radionice		
	Rimske vile u BiH I		
	Rimske vile u BiH II		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Antička privreda na tlu BiH I (trgovina, rudarstvo)		
	Antička privreda na tlu BiH II (metalurgija, poljoprivreda, stočarstvo, zanatstvo)		
	Antički nakit na tlu Bosne i Hercegovine		
	Rimske fibule na tlu Bosne i Hercegovine		
	Rimsko staklo, keramika i varia na tlu BiH		
	Načini ukopa i sepulkralni spomenici u rimsko doba na tlu BiH		
	Religijske prilike u rimsko doba na tlu BiH		
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)		
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Izvođenjem nastavnog procesa iz ovog predmeta studenti dobijaju značajne informacije o rimskoj civilizaciji zastupljenoj na tlu naše zemlje.		

	Vještine: Usvajanjem nastavnog gradiva studenti će biti u mogućnosti pravilno determinirati arheološku građu iz ovog kulturnog kruga. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. Kompetencije: Kako će studenti – budući arheolozi u najvećem procentu radeći u specijaliziranim muzejskim ustanovama ili službama zaštite se susretati sa domaćim pokretnim materijalom i rimskim objektima ishod učenja se primarno odnosi na njihovo osposobljavanje i sticanje kompetencija koji će učiniti da na stručan način mogu pravodobno i adekvatno tretirati arheološke artefakte i lokalitete na koji se nađe. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjerenje.																				
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	Kombiniranje predavanja uz video prezentaciju raznovrsnog materijala i vizuelnog upoznavanja sa historijskim kartama i kartama koje su nastale kao rezultat naučnih istraživanja pojedinih tematika.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusestestralna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusestestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100	100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																	
	1.	Prva polusestestralna provjera znanja	45	45																	
	2.	Aktivnosti	5	5																	
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																		
Ukupno		100	100%																		
Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestestralnog i završnog ispita.																					
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na slijedeći način:																					
- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.																					
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																					
<table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr></table>	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;											
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	--

	5 (F) ne zadovoljava minimalne uslove.
Literatura:	<i>Obavezna</i> 1. Ivo Bojanovski, Bosna i Hercegovina u antičko doba, Sarajevo 1988. 2. Ivo Bojanovski, Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji, Sarajevo 1974. 3. Ante Škegro, Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije, Zagreb 1999. 4. Adnan Busuladžić, Morfologija antičkih fibula iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, sarajevo 2010. 5. Adnan Busuladžić, Rimske vile u Bosni i Hercegovini, Sarajevo 2011. 6. Veljko Paškvalin, Antički sepulkralni spomenici s područja Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2012. 7. Adnan Busuladžić, Antički željezni alat i oprema sa prostora Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2015. 8. Enver Imamović, Antički kulturni i votivni spomenici s područja Bosne i Hercegovine, sarajevo 1977. 9. Esad Pašalić, Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini, Sarajevo 1960. 10. Esad Pašalić, Sabrano djelo, Sarajevo 1975. 11. Enver Imamović, Srebrenica i okolica u rimsko doba, ČGT 17, Tuzla, 2002, 1-31 <i>Dodatna</i> 1. Irma Čremošnik, Nošnja na rimskim spomenicima u Bosni i Hercegovini, GZM, Sarajevo, 1963, 117-121 2. Adnan Busuladžić, Rimski medicinski, veterinarski i farmaceutski instrumenti, kozmetička i ženska lična oprema iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Godišnjak CBI, Sarajevo, 2015, 169-233 3. Salmedin Mesihović, Dolabelino doba, Godišnjak CBI, Sarajevo 2010, 99-123 4. Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1988.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 275		Naziv predmeta: Opća srednjovjekovna arheologija	
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta s osnovnim pojmovima iz materijalne kulture srednjeg vijeka. Također, cilj je studenta detaljnije upoznati i sa arheološkom baštinom naroda na prostorima Podunavlja, Italije i Balkanskog poluotoka tokom seobe naroda odnosno ranog srednjeg vijeka, kao i kasnijem periodu razvijenog i kasnog srednjeg vijeka.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	– Uvod u problematiku arheologije srednjeg vijeka – Velika seoba naroda – Goti u Panoniji – Gepidi u Panoniji – Tehnike i stilovi V stoljeća – Langobardi u Panoniji i Italiji – Polusemestralna provjera znanja studenata – Prodor Slavena prema zapadu – Avari – Slaveni na Balkanu – Karolinzi – Arheologija ranosrednjovjekovnih grobalja – Arheologija kasnosrednjovjekovnog razdoblja 1 – Arheologija kasnosrednjovjekovnog razdoblja 2 – Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) – Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o arheologiji srednjeg vijeka te će ih moći primijeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		

Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																																				
Metode izvođenja nastave:	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na slijedeći način: - Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru); - Aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10	2.	Aktivnost na nastavi	10	10	3.	Polusestrialni ispit	30	30	4.	Završni ispit	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10																																		
3.	Polusestrialni ispit	30	30																																		
4.	Završni ispit	50	50																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																																				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																																				
Literatura:	Obavezna: - Dimitrijević, D., Kovačević, J., Vinski, Z., <i>Seoba naroda – arheološki nalazi jugoslovenskog Podunavlja</i>, Zemun, 1962. - Kovačević, J., <i>Avarski kaganat</i>, Beograd, 1977. <i>Problemi seobe naroda u Karpatskoj kotlini</i>, Novi Sad, 1978. - Uglešić, A., <i>Nazočnost Istočnih Gota u jugoistočnoj Europi u svjetlu arheološke i povijesne izvorne građe</i>, disertacija, Zadar, 1996. - Vinski, Z., „Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine“, u: <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, 3. s, 5, Zagreb, 1971. - Vinski, Z., „Epoha seobe naroda“, u: <i>Umetničko blago Jugoslavije, Rani srednji vijek</i>, Beograd – Zagreb – Mostar, 1986. - Fehring G.P. <i>Arheologija srednjeg vijeka – uvod</i>, Zagreb 2004. - Miletić N. <i>Rani srednji vijek (arheološko-istorijski osvrt)</i>, Al. BiH, Tom I, Sarajevo 1988., 41-43. - Sedov, V. V., <i>Sloveni u dakekoj prošlosti</i>, Novi Sad, 2012. - Sedov, V.V., <i>Sloveni u ranom srednjem veku</i>, Novi Sad, 2013.																																				

11. Džino, D., *Early medieval Hum and Bosnia, ca. 450-1200: beyond myths*, London 2023.
12. Curta, F., *Making of the Slavs*, Cambridge University Press, 2001.
13. Jarak, M., *Uvod u arheologiju ranoga srednjeg vijeka*, Zagreb: FF-press, 2023.
14. Filipec, K., *Donja Panonija od 9. do 11. stoljeća*, Sarajevo 2014.
15. Carver M. i Klapšte J. *The Archaeology of Medieval Europe*, vol. 2, Aarhus University press 2011.

Dopunska:

1. Curta, Florin: *Southeastern Europe in the Middle Age : 500-1250*, Cambridge University Press 2006.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 235	Naziv predmeta: Historija starog Rima		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 sati Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj nastavnog predmeta je ovladavanje znanja o rimskoj klasičnoj civilizaciji, na način da razmije njenu baštinu, naslijeđe.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Upoznavanje sa predmetom, literaturom, značajem rimske klasične civilizacije i njena dostignuća. Topografija rimskog svijeta, izvorna građa		
	Temelji nastanka rimskog svijeta: kultura terramare, Villanova kultura, Etrurci, osnivanje grada Rima		
	Doba kraljeva (VII do IV st.p.n.e.)		
	Rana Republika (od IV st. do 367. god.p.n.e.) – borba patricija i plebejaca, Zakon dvanaest pločica, Zakon Licinija i Sekstija		
	Srednja Republika (od 367. do 133. god.p.n.e.) – Ratovi sa Samničanima, Ratovi sa Pirom, Punski ratovi, ustanak robova na Siciliji		
	Kasna Republika (od 133. do 31/27. god.p.n.e.) – Tribunat Tiberija Grakha, zakonodavstvo Gaja Grakha, agrarna kriza, Jugurtin rat, Gaj Julije Cezar, Sulina diktatura, bitka kod Akcija		
	Doba Rimskog carstva – Principat – Uspostava principata i vladavine Augusta		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Dinastija Julijevaca – Klaudijevaca – Tiberije, Kaligula, Klaudije, Neron (27. god.p.n.e.-68. god.n.e.), vrijeme građanskih ratova i dinastija Flavijevaca (Vespazijan, Tit, Dominicijan (69-96. god.)		
	Nerva i dinastija Antonina (Trajan, Hadrijan, Anotnije Pio, Marko Aurelije, Lucije Ver, Komod)		
	Dinastija Severa (Septimije Sever, Karakala, Geta, Makim, Elagabol, Aleksandar Sever)		
	Uspostava Dominta – Vladavina Dioklecijana, tetrarhija, edikt protiv kršćana		
	Konstantinova vladavina, Milanski edikt, Nikejski sabor, Teodosije I		
	Podjela Rimskog carstva na Istočno i Zapadno, pustošenje rima od strane Alariha, pad Zapadnog Rimskog carstva, Justinijan		
	Rimski društveni život, pravo, religija, arhitektura, umjetnost		

	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)																												
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu																												
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti stječu temeljna znanja o rimskom svijetu kroz njegovo 12 stoljetno postojanje. Ovladavanje ovim znanjem, studentu omogućava da sustavno razumije kulturološke i historijske procese (razvitak, prožimanje i sinkretizam) koji su se odvijali u navedenom periodu na širem Euromediterranskom prostoru. Istovremeno se stiču i znanja o nastavnim metodama u prezentiranju rimke civilizacije. <i>Vještine:</i> Upotreba kritičkog aparata. Rad na izvornoj građi. Nastavne, pedagoške i didaktičke sposobnosti prenošenja znanja o rimskoj civilizaciji. <i>Kompetencije:</i> Osposobljavanje budućih arheologa da mogu na adekvatan način arheološku građu iz antičkog perioda razmijeti kroz historijski kontekst njenog nastanka.																												
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																												
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacija materije koja se obrađuje, kako bi se studentima na adekvatan način prikazala tema.																												
	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusestrialna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table> Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestrialnog i završnog ispita. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na slijedeći način: - Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusestrialna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100	100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prva polusestrialna provjera znanja	45	45																										
2.	Aktivnosti	5	5																										
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																										
Ukupno		100	100%																										
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																												
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																												
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																												
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:																													

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 3

	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove,
Literatura:	Obavezna: 1. Maškin, Nikolaj Aleksandrović – Istorija starog Rima, Beograd, 2005. 2. Mary Beard – SPQR – A history of Ancient Rome, London, 2015. 3. Peter Heather – The Fall of the Roman Empire, Oxford University Press, New York, 2006. 4. Oswalt Sabine – Grčka i rimska mitologija, Beograd, 1980.	
	Dodatna 1. D. Brujić – Vodič kroz svijet antike, Beograd, 2002. 2. Oksfordska istorija Rimskog sveta, Beograd, 1999.	

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 232	Naziv predmeta: Arheološki praktikum IV		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 30 Vježbe: 10 Terenski rad: 20		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studenta u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom te upoznati ga s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja iz antičkog perioda.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	• Materijalna kultura antike I • Materijalna kultura antike II • Materijalna kultura antike na tlu BiH I • Materijalna kultura antike na tlu BiH II • Materijalna kultura antike na tlu BiH III • Terenska nastava		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o terenskom radu u arheologiji te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični – terenski rad		

**Metode provjere
znanja sa
strukturom
ocjene:**

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Pohađanje nastave	10	10
2.	Aktivnost na nastavi	10	10
3.	Polusemestralni ispit	30	30
4.	Završni ispit	50	50
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru);
- aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra;
- Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave;
- Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.

Literatura:

Obavezna:

1. Busuladžić, Adnan: Morfologija antičkih fibula iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2010.
2. Busuladžić, Adnan: Umjetnost antičkih mozaika na tlu Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2008.
3. Busuladžić, Adnan: Rimske vile u Bosni i Hercegovini, Sarajevo 2011.
4. Busuladžić, Adnan: Antički željezni alat i oprema sa prostora Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2014.
5. Busuladžić, Adnan: Tragovi antičkog teatra, muzike, gladijatorskih borbi i takmičenja iz arheoloških zbirki u Bosni i Hercegovini, Sarajevo 2017.
6. Barker P, Tehnike arheoloških iskopavanja, Split 2000.
7. Cambi, Nenad: Antika, Zagreb 2002.
8. Paškvalin, Veljko: Antički sepulkralni spomenici s područja Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2012.
9. Renfrew & Bah: Archaeology – theories, methods, practice, (više izdanja)

Dopunska:

1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000.
2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999.

	3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987.4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001.5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001

Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će pohađanjem na nastavi iz navedenog predmeta biti u mogućnosti dobiti znanje o ovoj vrsti arheološke pokretne građe, koja predstavlja jednu od najčešćih predmeta koja se pronalazi na arheološkim lokalitetima. Vještine: Student stiče vještinu pravilne tipologizacije i hronološke determinacije arheoloških artefakata koji se definiraju kao svjetiljke. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. Kompetencije: Na prostoru današnje Bosne i Hercegovine u različitim muzejskim zbirkama pohranjeno je oko 450 svjetiljki. Ovi predmeti su razmjerno čest nalaz na arheološkim lokalitetima u Bosni i Hercegovini. Zbog toga je proučavanje ove vrste pokretnog materijala iznimno važno za osposobljavanje i podizanje kompetitivnosti studenata arheologije, koji će se susretati sa ovom vrstom materijala u muzejskoj praksi. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.																								
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	Kombiniranje predavanja uz video prezentaciju raznovrsnog materijala i vizuelnog upoznavanja sa pronađenim i u muzejskim ustanovama pohranjenim materijalom.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusestrialna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table> Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestrialnog i završnog ispita. Predviđene bodove za svaki od elemenata psraćenja studenti postižu na slijedeći način: - Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusestrialna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100	100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Prva polusestrialna provjera znanja	45	45																						
2.	Aktivnosti	5	5																						
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																						
Ukupno		100	100%																						
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																								
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																								

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Sifra predmeta: FILARH 234	Naziv predmeta: Antičke svjetiljke u Bosni i Hercegovini		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 30 sati		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati se sa ovom vrstom keramičkog materijala. Antičke svjetiljke imaju više različitih tipova, što je ovisilo o periodu i području kojemu su pripadale.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Uvod, pojam i pojava svjetiljki		
	Historijat istraživanja, pregled najvažnijih radova koji obrađuju ovu problematiku, te stanje istraženosti na prostoru Bosne i Hercegovine		
	Podjela svjetiljki		
	Grčke svjetiljke		
	Rimske svjetiljke sa ukrasom		
	Svjetiljke uglata nosa sa volutama		
	Svjetiljke oblo završena nosa sa volutama		
	Svjetiljke sa ramenim volutama i ukrasnom drškom		
	Svjetiljke kratka zaobljena nosa		
	Okruglo – ovalne svjetiljke prema disku trapezasto ili ravno završena nosa		
	„Maloazijski“ tip svjetiljki		
	Kruškolike svjetiljke		
	Duguljasto-ovalne i kruškoliko ovalne svjetiljke		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Firma svjetiljke		
	Atipične svjetiljke		
	Vrste ukrasa na svjetiljkama		
	Svjetiljke bez ukrasa		
	Oblik tignja		
	Oblik zdjelice ili šoljice		
	Figuralne svjetiljke		
	Metalne svjetiljke		
	Bronzane svjetiljke		
	Kalupi za svjetiljke i načini izrade		
	Opća razmatranja		
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)		
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	---------------------------------------

	<table> <tr> <td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr> <tr> <td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr> <tr> <td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr> <tr> <td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr> </table>	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;								
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;								
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;								
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.								
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. A. Busuladžić - Antičke svjetiljke u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2007. 2. B. Vikić – Belančić - Antičke svjetiljke u Arheološkom muzeju u Zagrebu, Zagreb, 1975 i 1976. <i>Dodatna:</i> 1. D. Ivanyi - Die pannonschen Lampen, Budapest, 1935. 2. S. Loeschcke - Lampen aus Vindonissa, Zürich, 1919. 3. B. Jelčić - Bronzani žišci u Narodnom muzeju, U: Zbornik Narodnog muzeja II, Beograd, 1959, 73-82.								

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 304		Naziv predmeta: Kasnoantička i starokršćanska arheologija	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 sati Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Prostor Bosne i Hercegovine je poznat po vrlo velikom broju otkrivenih ranokršćanskih crkava. U njima je pored samih zdanja pronađeno dosta crkvene plastike, sa mnogobrojnim reljefima, svjetiljkama, i drugim predmetima svakodnevne upotrebe. Prisustvo nove religije i njeno širenje imalo je velikog značaja i u kasnijem periodu srednjeg vijeka, gdje su temelji udareni upravo u kasnoantičkom periodu, opterećenom mnogobrojnim nemirnim dešavanjima i upadima Barbara.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Osnovni pojmovi u kršćanstvu		
	Kontakti sa Rimljanima i pojava Isusa		
	Kristov život i smrt		
	Apostoli, evanđelisti		
	Pavlova misija		
	Širenje kršćanstva na prostor Balkana		
	Od progonjene do priznate religije		
	Polusestrialna provjera znanja studenata		
	Kršćanska arhitektura – bazilike		
	Organizacija crkve – pojava različitih učenja		
	Crkva u Saloni, Cibalama, Mursi, Sisciji i drugim mjestima		
	Primjeri crkvene arhitekture u Bosni i Hercegovini I		
	Primjeri crkvene arhitekture u Bosni i Hercegovini II		
	Kršćanski ukopi i zidane grobnice na svod		
	Crkvena plastika na prostoru Bosne i Hercegovine I		
	Crkvena plastika na prostoru Bosne i Hercegovine II		
	Tragovi kršćanstva na mozaicima, stelama, svjetiljkama i drugim pokretnim materijalom		
	Crkvena hijerarhija u antičko doba		
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)		
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Kako je kršćanstvo postajalo sve više zastupljeno na prostoru današnje Bosne i Hercegovine tako su i njegovi tragovi bivali sve veći i		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 3

	mnogobrojniji. Područje današnje Bosne i Hercegovine je iznimno dobro bogato ovom vrstom materijalnih ostataka, zbog čega je neophodno da studenti arheologije poznaju ovu problematiku. <i>Vještine:</i> Budući studenti mogu kompetentno vršiti valorizaciju, istraživanje, determinaciju i analizu ikonografije. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. <i>Kompetencije:</i> Zaokružene vještine trebaju biti dostatne za ispravan tretman lokaliteta, objekata i pokretnog arheološkog materijala pronađenog na tlu Bosne i Hercegovine, ali i šire. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.																				
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi kroz predavanja i video prezentaciju objekata, materijala, karata, pokretnih predmeta i ulomaka crkvene arhitekture.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusestestralna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusestestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100	100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																	
	1.	Prva polusestestralna provjera znanja	45	45																	
	2.	Aktivnosti	5	5																	
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																		
Ukupno		100	100%																		
Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestestralnog i završnog ispita.																					
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na slijedeći način:																					
- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.																					
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																					
<table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr></table>	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;													
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																				

	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
Literatura:	<i>Obavezna</i> 1. Vicko Kapitanović - Kršćanska arheologija, Split, 2006. 2. Đ. Basler - Arhitektura kasnoantičkog doba u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 1972. 3. Čiro Truhelka - Starokršćanska arheologija, Zagreb, 1931. 4. Đuro Basler - Kršćanska arheologija, Mostar, 1986. 5. Dimitrije Sergejevski - Bazilika u Dabravini, Sarajevo, 1956. 6. Veljko Paškvalin - Kršćanstvo kasne antike u zaleđu Salone i Narone, Sarajevo 2003. 7. Mirjana Sanader - Ranokršćanska arheologija - Od početaka do konstantinskog obrata, Zagreb, 2016. 8. Grupa autora „Od nepobjedivog sunca do Sunca pravde, Zagreb.	
	<i>Dodatna</i> 1. Dimitrije Sergejevski - Staro-hrišćanska bazilika u Klobuku, U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, IX, Sarajevo, 1954, 189-210. 2. Adnan Busuladžić - Kasnoantička grobnica na svod, crkva i nekropola na lokalitetu Studena Česma u Donjem Vakufu, U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 41, Sarajevo, 2012, str. 159 do str. 187. 3. Ante Uglešić - Ranokršćanska arhitektura na području Zadarske nadbiskupije, Zadar, 2002.	

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARII 305	Naziv predmeta: Islamska arheologija		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 0		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studenta sa osnovama islama kao svjetskom religijom, s njegovim nastankom, širenjem i utjecajem koji je izvršio na srednjovjekovnu evropsku kulturu. Također, cilj je i upoznati studenta s remek djelima islamskoga graditeljstva i umjetničkog stvaralaštva i arheološkim materijalom islamskog svijeta.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	– Osnovni postulati islamskog učenja – Svijet prije islama – Geografija i teritorija muslimanskog svijeta – Kratki pregled historije islama – Arheologija i proučavanje rane historije islama – Meka i Medina – sveta muslimanska mjesta – Džamija – njeni korijeni i kasnija institucionalna uloga – Polusemestralna provjera znanja studenata – Urbane transformacije – muslimanska naselja i gradovi – Omejidska monumentalnost – pustinski dvorci i utvrde – Urbanizam ranog muslimanskog svijeta – Granice muslimanskog svijeta: muslimanska Španija – Novi pravci u islamskoj arheologiji – Islamska arheologija BiH – Najznačajniji spomenici islamske kulture na području današnje BiH – Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) – Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o islamskoj arheologiji. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz		

	neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.																																				
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																																				
Metode izvođenja nastave:	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata psraćenja studenti postižu na slijedeći način: - Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru); - aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10	2.	Aktivnost na nastavi	10	10	3.	Polusestrialni ispit	30	30	4.	Završni ispit	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10																																		
3.	Polusestrialni ispit	30	30																																		
4.	Završni ispit	50	50																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																																				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																																				
Literatura:	Obavezna: 1. M. Milwright, <i>An Introduction to islamic Archaeology</i>, Edinburgh University press, 2010. 2. D. Ry, <i>Svijet islama</i>, Rijeka, 1969. 3. V. Gonzales, <i>Shvaćanja islamske estetike vizualne kulture i historije</i>, Kult, Sarajevo, 2006. 4. H. Redžić, <i>Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini</i>, Sarajevo, 1983. 5. D. T. Rice, <i>Islamska umetnost</i>, Beograd, 1975. 6. K. Zukić, <i>Islamska arhitektura, slikarstvo i primijenjene umjetnosti</i>, I – II, Sarajevo, 2001. 7. T. Insoll, <i>The Archaeology of Islam</i>, Wiley-Blackwell, Oxford, 1999																																				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 3

	8. T. Insoll, <i>The Archaeology of Islam in Sub-Saharan Africa</i> (Cambridge World Archaeology), Cambridge University Press, Cambridge, 2003. 9. G. Necipoglu, <i>The Age of Sinan: Architectural Culture in the Ottoman Empire</i>, Reaktion Books, 2010. 10. J. L. Esposito (ur.), <i>Oksfordska historija islama</i>, Selsebil, Živinice 2005 Dopunska: 1. Godfrey Goodwin, <i>A History of Ottoman Architecture</i>, Thames & Hudson, 2003 2. Anne-Marie Bernsted, <i>Early Islamic Pottery-Materials and Techniques</i>, Archetype Books; 1ST edition, 2007
--	---

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 311	Naziv predmeta: Srednjovjekovna arheologija Bosne i Hercegovine		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 30 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet sadrži pregled historije srednjovjekovne Bosne i njen odraz na materijalnu kulturu koja ju je pratila. Posebna je pažnja posvećena upoznavanju specifičnosti koje obilježavaju ukupno materijalno i duhovno stvaralaštvo srednjovjekovne Bosne. U tome se ističu karakteristični oblici nadgrobnih spomenika (stećaka), pojava vlastitog pisma, poseban, tzv. bosanski stil u umjetnosti izrade nakita, oruđa, posuđa itd. Student se upoznaje sa srednjovjekovnim graditeljskim naslijeđem, topografijom gradskih naselja, feudalnih i vladarskih dvorova. Cilj je predložiti studentu ukupno kulturno naslijeđe srednjovjekovne Bosne, vrijeme, okolnosti i način kako je ono stvarano i njegov odnos prema stvaralaštvu susjednih zemalja. U izučavanju materijalne kulture posebna je pažnja posvećena sadržaju nekropola i prijestolnog Bobovca.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Osnovna periodizacija srednjovjekovnoga razdoblja: prijelazna stoljeća i rani srednji vijek, razvijeni i kasni srednji vijek. Utemeljenost periodizacije u razvoju srednjovjekovnih društava i promjenama uočljivim u arheološkom materijalu.		
	Vrijeme velike seobe naroda i pravci kretanja barbarskih naroda tokom 4., 5. i 6. st. i njihov odraz na području BiH.		
	Odnos starosjedilačkoga romaniziranog stanovništva i novodošlih naroda na primjeru arheološkog materijala sa područja BiH.		
	Arheološka ostavština germanskih naroda iz razdoblja 4. do 6. st. sa područja BiH		
	Avaro-slavenski prodori na području BiH		
	Slavensko naseljavanje u Dalmaciji i najraniji arheološki pokazatelji slavenske prisutnosti s posebnim osvrtom na BiH		
	Historijat arheoloških istraživanja srednjovjekovnih naselja na području BiH		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Nekropole ranog srednjeg vijeka BiH		
	Crkve i naselja ranog srednjeg vijeka u BiH		
	Nalazi srednjovjekovnog oružja i vojne opreme sa područja BiH		

	Nakit srednjeg vijeka Bosne i Hercegovine																																
	Razvijeni i kasni srednji vijek u BiH																																
	Fenomen stećaka																																
	Arheološka istraživanja i nalazi ispod stećaka																																
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)																																
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu																																
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti opća teorijska i praktična znanja o srednjovjekovnoj arheologiji BiH. Vještine: Student posjeduje opće, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka. Student je spreman primijeniti opće znanje u praksi. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni i stalni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.																																
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																																
Metode izvođenja nastave:	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični – terenski rad																																
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata psraćenja studenti postižu na slijedeći način: - Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru); - aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječn, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10	2.	Aktivnost na nastavi	10	10	3.	Polusestrialni ispit	30	30	4.	Završni ispit	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječn, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Pohađanje nastave	10	10																														
2.	Aktivnost na nastavi	10	10																														
3.	Polusestrialni ispit	30	30																														
4.	Završni ispit	50	50																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																																
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																																
8 (C)	prosječn, sa primjetnim greškama;																																
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																																

	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
Literatura:	Obavezna: 1. Grupa autora, <i>Kulturna istorija BiH</i>, Sarajevo 1984. 2. Vinski, Z., <i>Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine</i>, u: <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, 3. s, 5, Zagreb, 1971. 3. Sijarić M., <i>Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka</i>, Sarajevo 2014. 4. <i>Arheološki leksikon BiH</i>, Sarajevo 1988. 5. <i>Bosna i Hercegovina u doba Karolinga (kraj VIII –početak X vijeka)</i>, Zemaljski muzej BiH, Sarajevo 2001. 6. Miletić N., <i>Naučna djelatnost u oblasti srednjovjekovne arheologije</i>, u <i>Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988</i>, Sarajevo 1988., 119-137 7. Miletić N., <i>Ranosrednjovjekovna koplja s krilima iz Bosne i Hercegovine</i>, <i>Zbornik radova posvećen akademiku Alojzu Bencu</i>, Posebna izdanja ANU BiH 95, Odjeljenje društvenih nauka 27, Sarajevo 1991, 201-208 + 4 table 8. Miletić N., <i>Slovenska nekropola u Gomjenici kod Prijedora</i>, GZM (A) 21-22, Sarajevo 1966-1967, 81-154+32 table 9. Miletić N., <i>Ranosrednjovjekovna nekropola u Rakovčanima kod Prijedora</i>, GZM (A) 25, Sarajevo 1970, 119-177 10. Miletić N., <i>Ranosrednjovjekovna nekropola u Koritima kod Duvna</i>, GZM 33 (1978), Sarajevo 1979, 141-204. 11. Miletić N., <i>Slovenska nekropola u Mahovljanima kod Banjaluke</i>, GZM 34 (A) (1979), Sarajevo 1980, 137-181. 12. Miletić N., <i>Ranoslavenske nekropole u Bosni i Hercegovini -komparativna razmatranja</i>, GZM (A) NS 44, Sarajevo 1989, 175-200. 13. Ostali odgovarajući članci iz GZM i Godišnjaka CBI Dopunska: 1. Grupa autora, <i>Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura</i>, <i>Radovi</i>, III, Muzej grada Zenice, Zenica, 1973. 2. Miletić N., <i>Novi prilozi poznavanju autohtonih kulturnih elemenata u Bosni u doba doseljavanja Slovena</i>, «Predslavenski etnički elementi na Balkanu u etnogenezi Južnih Slavena», ANU BiH, Sarajevo 1969, 233-23	

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 35.1	Naziv predmeta: Uvod u arheologiju Bliskog istoka i starog Egipta		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj kontakt sati: 30 Predavanja: 15 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenta upozna s glavnim pojavama i problematikom arheologije Bliskog Istoka tokom bronzanog i željeznog doba, odnosno od osnivanja civilizacije sve do početka helenističkog perioda na područjima Mezopotamije, starog Egipta, Anatolije, Levanta i Magreba.		
Tematske jedinice:	1. Historijat istraživanja područja Mesopotamije 2. Protohistorijske kulture u Mesopotamiji 3. Sumer u ranodinastičkom periodu 4. Nastanak i razvoj Akadske civilizacije 5. Invazija Guta i raspad Akadskog carstva 6. Obnova i raspad sumerske države i stvaranje samostalnih država 7. Starobabilonsko carstvo 8. Raspad Starobabilonskog carstva i prodor Kasita 9. Egipat, prahistorijski period i ujedinjenje države 10. Egipatske dinastije i periodizacija 11. Egipat: svakodnevni život, trgovina, ekonomija i infrastruktura 12. Egipat: religija i sahranjivanje 13. Egipat: kraljevi i osvajači, kraljice 14. Egipat: arhitektura, piramide, pismo i tradicija		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti teoretsko i činjenično znanje o arheologiji Bliskog Istoka, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. Vještine: Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za stjecanje novih znanja o problematici arheologije Bliskog Istoka. Kompetencije: Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa u budućem radu.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć		

	prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100 %</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa, izradom prezentacija na datu temu i/ili sudjelovanjem u upitnicima i kvizovima tokom nastave – Polusestrialna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Polusestrialna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Prisustvo i aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Polusestrialna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100 %																		
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Nedomački, V., Arheologija Bliskog istoka, Naučna knjiga, Beograd, 1981. 2. Du Ry, C.J., Narodi drevnog istoka, Otokar Krešovani, Rijeka, 1970. 3. Westendorf, W., Drevni Egipat, Otokar Krešovani, Rijeka 1969. 4. Ruiz, A., The spirit of ancient Egypt, Algora Publishing, New York, 2001. <i>Dopunska:</i> 1. Izbor naučnih članaka i/ili poglavlja iz relevantne stručne literature.																				

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Sifra predmeta: FIL ARH 330	Naziv predmeta: Konzervacija		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 2; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je dati osnovne informacije o pokretnom arheološkom materijalu, njegovim karakteristikama, načinima pohranjivanja i čuvanja (keramike, kamena, stakla, metala, tkanine, papira i organskih materijala).		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Upoznavanje studenata sa sadržajem i ciljevima predmeta. 2. Definicija kulturnog naslijeđa; glavne karakteristike pokretnog i nepokretnog kulturnog naslijeđa; vrijednosti kulturnog naslijeđa i odnos prema naslijeđu kroz historiju 3. Razvoj konzervatorske doktrine 4. Arheolog na terenu - način sakupljanja materijala (otkup, terenski rad, pokloni) 5. Osnovni principi obrade i pohranjivanja predmeta 6. Inventarizacija i čuvanje arheoloških zbirki 7. Depoi i izložbene zbirke - vrste osvjetljenja i utjecaj svjetlosti na arheološke eksponate u muzejima i njihova adekvatna zaštita. 8. Polusestrialna provjera znanja studenata 9. Utjecaj topline i mjere zaštite za arheološke predmete 10. Vлага i atmosfersko zagađenje 11. Biološki nametnici 12. Čišćenje, čuvanje i osiguranje 13. Zaštita arheoloških predmeta u slučaju prirodnih, ratnih i drugih nepredviđenih okolnosti 14. Zakonska regulativa u oblasti zaštite arheoloških lokaliteta i pokretnog kulturnog naslijeđa 15. Međunarodne konvencije o zaštiti kulturnog naslijeđa i njihova primjena 16. Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) 17. Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovno znanje o konzervaciji te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. Student će biti upoznat sa najvažnijim tokovima iz oblasti konzervacije doba na području Evrope i ostatka svijeta Vještine: Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici konzervacije		

	<i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa.																																
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																																
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																																
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada <u>studenta</u> se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa – Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																														
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																														
3.	Završna provjera znanja	50	50																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																																
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																																
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																																
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																																
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																																
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																																
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Katalog obnove kulturno – historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo 2000-2010, Kantonalni zavod za zaštitu kulturno –																																

- historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, Sarajevo, 2011
2. FIRDUZ-BEY'S HAMMAM: Revitalization of the archaeological site, Sanković Simčić, Vjekoslava (ed.), Mulabegović, Ferhad, Mujezinović, Nermina, Pravidur, Andrijana, Sanković Simčić, Vjekoslava, Simović, Snježana, Šekarić, Branka, Škarpa Dubreta, Darija. Sarajevo : ICOMOS Nacionalni komitet u Bosni i Hercegovini, 2013
 3. MUJEZINOVIĆ, Nermina: "Helenistički grad Daorson – metodološki pristup zaštiti i priprema projekta konzervatorsko – restauratorskih radova", Glasnik Zemaljskog muzeja, Zemaljski muzej Bosne in Hercegovine, Sarajevo, 2010
 4. Feilden, B.M., Uvod u konzerviranje kulturnog naslijeđa. Zagreb, 1981.
 5. Caple, C., Introduction to preservation in situ, London 2017.
 6. Tomislav Marasović, Zaštita graditeljskog naslijeđa. Povijesni pregled s izborom tekstova i dokumenata. Zagreb, 1983.
 7. Smjernice konzervatorsko-restauratorskog rada. Priredio: Denis Vokić. Dubrovnik-Zagreb, 2007 (odabrani tekstovi)
 8. MUJEZINOVIĆ, Nermina: Kamen – materijal kontinuiteta i izražajnih mogućnosti, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, Sarajevo, 2009., naučna monografija 2).
 9. Radovi vezani za konzervaciju iz godišnjaka Naše starine, Glasnika Zemaljskog muzeja i Godišnjaka CBI

Dodatna:

1. Jadran Antolović, Ekonomsko vrednovanje graditeljske baštine. Zagreb, 1998.
2. Zbornik radova sa Međunarodnog kongresa „Katastrofe i zaštita od katastrofa u muzejima. Urednik: Sylvia Mader. Sarajevo-Innsbruck, 2004. (odabrani radovi)

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 332		Naziv predmeta: Arheološki praktikum V	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 30 Vježbe: 10 Terenski rad: 20		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet se sastoji iz dva dijela – teorijskog i praktičnog. U teorijskom dijelu student se upoznaje s osnovnim sadržajima arheologije kao struke, s njenim sadržajem i metodama rada, to jest kako se organiziraju terenska istraživanja i šta im prethodi. Praktični dio nastave se izvodi na terenu ili muzeju ili na fakultetu, s tim da studenti sa svojim nastavnicima učestvuju na odgovarajućim iskopavanjima na lokalitetu srednjovjekovnog sadržaja ili rade na obradi arheološkog materijala iz navedenog perioda. Cilj je uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskog rada te upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na srednjovjekovnim nalazištima.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	• Teorijski osvrt na iskopavanja srednjovjekovnog doba. • Teorijski osvrt na keramiku, nakit i oružje srednjeg vijeka • Teorijski osvrt na sepulkralne spomenike srednjeg vijeka • Praktična nastava – keramika i metal srednjeg vijeka • Praktična nastava – nakit srednjeg vijeka • Praktična nastava – oružje srednjeg vijeka • Terenska nastava		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o terenskom radu u arheologiji te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		

Metode izvođenja nastave:

- Metoda usmenog izlaganja
- Metoda razgovora
- Praktični – terenski rad

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Pohađanje nastave	10	10
2.	Aktivnost na nastavi	10	10
3.	Polusestrialni ispit	30	30
4.	Završni ispit	50	50
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru);
- aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra;
- Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave;
- Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.

Literatura:

Obavezna:

1. Vuković, J., *Osnove metodologije terenskih arheoloških istraživanja*, Beograd 2024.
2. Barker, Ph., *Tehnike arheološkog iskopavanja*, Katalozi i monografije 8, Split, 2000.
3. Filipec, K. i Filipec, M., *Ergonomija u arheologiji: Uvod u zaštitna arheološka istraživanja*, Zagreb 2022
4. Harris, E. C., *Načela arheološke stratigrafije*, Ljubljana, 1989.
5. Grupa autora, *Kulturna istorija BiH*, Sarajevo 1984.
6. *Arheološki leksikon BiH*, Sarajevo 1988.
7. Srejović D., *Arheološki leksikon*, Beograd 1997.
8. Sijarić M., *Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka*, Sarajevo 2014.

Dopunska:

1. Leute, U., *Archaeometry*, New York, 1987.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 3

	2. Orton, C., <i>Sampling in Archaeology</i> , Cambridge, 2001. 3. Roskams, S., <i>Excavation</i> , Cambridge, 2001
--	--

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 345	Naziv predmeta: Arheologija i turizam		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 2; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 sati Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Arheološka baština čini važan faktor turističke ponude svake države. Cilj predmeta je upoznati studente sa potencijalnom koji arheologija pruža za razvoj turizma.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Kulturni i arheološki turizam		
	Arheološka baština Bosne i Hercegovine		
	Spomenici svjetske baštine u Bosni i Hercegovini		
	Stećci - srednjovjekovni nadgrobni spomenici		
	Arheološki parkovi i prezentirani arheološki lokaliteti		
	Muzejska djelatnost u Bosni i Hercegovini		
	Fenomen pseudoarheologije u kontekstu turističke ponude		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Srednjovjekovne utvrde u Bosni i Hercegovini i njihov turistički potencijal		
	Prednosti i nedostaci kulturnog turizma		
	Eksperimentalna arheologija i turizam		
	Učešće nearheologa u arheološkim aktivnostima		
	Nacionalni spomenici Bosne i Hercegovine		
	Zakonska regulativa		
	Perspektive za budućnosti		
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)		
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: U toku izvođenja nastavnog procesa studenti će usvajati informacije i znanja o turističkom i ekonomskom potencijalu arheoloških lokaliteta u Bosni i Hercegovini, kao i perspektivama za budući razvoj u ovoj oblasti. Vještine: Student koristi osnovna znanja o historiji muzeja, muzejskoj djelatnosti, zakonskoj regulativi u toj oblasti: istražuje, bira literaturu i samostalno proširuje znanja iz arheologije i primjenjuje ih na turistički potencijal arheologije i arheoloških lokaliteta; uspostavlja kritički odnos		

	u odnosu na položaj, status i način funkcioniranja bosanskohercegovačkih arheologije, muzeologije i turizma. <i>Kompetencije:</i> Savladavanjem ovih saznanja budući arheolozi će biti osposobljeni da analiziraju i valoriziraju materijalne ostatke u svrhu njihove prezentacije za potrebe turizma i šire zajednice. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.																				
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacije materije koja se obrađuje, kako bi se studentima približila tema.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusemestralna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100 bodova	100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																	
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45																	
	2.	Aktivnosti	5	5																	
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																		
Ukupno		100 bodova	100%																		
	Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita.																				
	Predviđene bodove za svaki od elemenata psraćenja studenti postižu na slijedeći način:																				
	- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.																				
	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																				
	<table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponckom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponckom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.								
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponckom greškom;																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																				
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Grupa autora: Arheologija i turizam u Hrvatskoj, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009 (odabrana poglavlja) 2. H. Kreševljaković – Stari bosnski gradovi, Naše starine I, Sarajevo, 1953.																				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	--------------------------------

	3. H. Kreševljaković & H. Kapidžić – Stari hercegovački gradovi, Naše starine II, 1954. 4. E. Pašalić – Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini, Posebna izdanja Zemaljskog muzeja u Sarajevu, Sarajevo, 1960. 5. D. Pacifico & M. Vogel – Archeological Sites, Modern Communities and Tourism, Annales of Tourism Research, Vol. 39 (3), 2012. 6. T. Pančić-Kombol – Kulturno naslijeđe i turizam, Radovi zavoda za znanstveni rad HAZU, br. 16-17, 2006. <i>Dodatna</i> 1. M. Dragičević-Šešić & Lj. Rogač-Mijatović: Balkan Dissonant Heritage Narratives (and Their Attractiveness) for Tourism, American Journal of Tourism Management, 2014. 2. Y. Marshall – What is community archaeology? World Archaeology, Vol 34 (2), Community archaeology, 2002. 3. J. Mulaomerović – Turistički potencijal pećina u Bosni i Hercegovini, Krš i pećine osne i Hercegovine, Centar za krš i speleologiju, Sarajevo, 2012. 4. A. K. Outram – Introduction to Experimental Archaeology. World fo archaeology, Vol 40, No. 1, 2008. 5. L. Petrić & D. Mikulić – Uloga kulturnog turizma u procesu urbane regeneracije, Acta turistica nova, Vol. 3, No. 1, 2009.
--	---

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 303		Naziv predmeta: Arheologija osmanskog perioda u Bosni i Hercegovini	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 60 Predavanja : 30 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta sa osnovama islama kao svjetskom religijom, s njegovim nastankom, širenjem i utjecajem koji je izvršio Bosnu i Hercegovinu za vrijeme osmanske vladavine. Također, cilj je i upoznati studenta s remek-djelima osmanskoga graditeljstva i umjetničkog stvaralaštva na području Bosne Hercegovine.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	- Osnovni postulati islamskog učenja - Nastanak, razvoj i širenje Osmanskog carstva - Osmansko carstvo na području Evrope - BiH u okviru Osmanskog carstva I - BiH u okviru Osmanskog carstva II - Arhitektura osmanskog perioda u BiH I - Arhitektura osmanskog perioda u BiH II - Polusemestralna provjera znanja studenata - Arheološka istraživanja objekata islamske kulture na području BiH I - Arheološka istraživanja objekata islamske kulture na području BiH II - Arheološki materijal Osmanskog perioda na području BiH I - Arheološki materijal Osmanskog perioda na području BiH II - Sepulkralna kultura i obilježja islamske provenijencije na tlu BiH - Islamska epigrafika - Stručni izlet - Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) - Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o arheologiji Osmanskog perioda na području Bosne i Hercegovine te će ih moći primijeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 3

	neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.																								
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																								
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10	2.	Aktivnost na nastavi	10	10	3.	Polusestrialni ispit	30	30	4.	Završni ispit	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																					
	1.	Pohađanje nastave	10	10																					
	2.	Aktivnost na nastavi	10	10																					
3.	Polusestrialni ispit	30	30																						
4.	Završni ispit	50	50																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na slijedeći način:																								
	- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru); - aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.																								
	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																								
	<table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr></table>	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.												
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																								
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																								
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																								
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																								
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																								
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																								
Literatura:	Obavezna: 1. Mujezinović M., <i>Islamska epigrafika u Bosni i Hercegovini I-III</i>, Sarajevo 1998. 2. Aladžuz, V., <i>Stari bosanski nišani Općine Hadžići</i>, Hadžići 2019. 3. Klinčević, N., <i>Nišani u Bosni i Hercegovini</i>, Istanbul 2021. 4. Fekeža L., <i>Rezultati arheoloških iskopavanja vjerskog i obrazovnog kompleksa Kalin hadži-Alije u Sarajevu</i>, GZM, Sarajevo 2012, 251-292 5. Fekeža L., <i>Rezultati arheoloških istraživanja na lokalitetu Atmejdani u Sarajevu (2004-2008)</i>, GZM, Sarajevo 2010, 363-424 6. Grupa autora : <i>Firduz-begov hamam : revitalizaciju arheološkog lokaliteta</i>, Sarajevo 2012. 7. Redžić, H., <i>Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini</i>, Sarajevo 1983.																								

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	---

	8. G. Necipoglu, <i>The Age of Sinan: Architectural Culture in the Ottoman Empire</i>, Reaktion Books, 2010. <i>Dopunska:</i> 1. Husedžinović S., <i>Dokumenti opstanka</i>, Zenica 2005. 2. Babić M., <i>Keramika otomanskog perioda (15-19. v.) i metodologija njene interpretacije : urađena po iskopavanjima na Beogradskoj tvrđavi i Sremskoj Mitrovici, do 1986</i>, Banjaluka 2009.
--	---

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 333	Naziv predmeta: Osnove etnologije		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 2; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 15 Predavanja 15 sati		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje osnovnih znanja kako iz opće tako i iz nacionalne etnologije, uočavanje srodnosti između etnologije i drugih, njoj bliskih znanosti, a posebno arheologije.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Upoznavane studenata sa predmetom i načinom izvođenja nastave te obaveznom i preporučenom literaturom		
	Razvojni put etnologije (od prvih spomena do jasnog definiranja)		
	Terminološke nedoumice		
	Ciljevi i zadaci etnologije		
	Teorijske škole u etnologiji i njihovi glavni predstavnici		
	Evolucionistička teorija (Bastian, Mrogan, Tylor, Frazer) – Bernard, Moor, Bošković		
	Od evolucionizma ka difuzionizmu (Rivers, Boas)		
	Difuzionizam i njegovi glavni predstavnici (Forbenius, Grebner, Schmidt) – Bošković, Moor, Poarije		
	Funkcionalizam (Malinowski, Redcliffe-Brown) – Moor, Bošković		
	Strukturalizam Levi-Straussa – Moor		
	Osnovni principi u savremenoj etnologiji - Bošković		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Opća etnologija		
	Osnovne odluke i kratki pregled (sporazumijevanje, društvena organizacija, običaji, vjerovanja) – Bajraktarević, Vlaho, Belaj		
	Postanak i razvoj ljudskog staništa, načini i oblici privređivanja, odijevanje u etnološkom kontekstu – Bajraktarević		
	Etnologija na terenu. Etički kodeks etnografskih istraživanja – Potkonjak		
	Opća vs. nacionalna etnologija – Bratanić, Belaj, Pavković		
	Etnološki rad u Bosni i Hercegovini		
	Karakteristike etnološkog rada u Bosni i Hercegovini – Palavestra, Kajmaković i Buturović, Beljakašić-Hadžidedić		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 3

	Tradicijska materijalna kultura BiH kao predmet entoloških istraživanja – Beljkašić-Hadžidedić, Bugarski, Čulić, Bajić, Hadžidedić, Pavković, Popović																								
	Tradicijska duhovna kultura Bosne i Hercegovine u etnološkom obzorju – Kajmaković, Fabijanić, Kulišić, Petrić, Palavestra, Buturović, Softić																								
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)																								
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu																								
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Nakon odslušanog kolegija studenti će steći uvid u specifičnosti etnološke nauke i njen historijski razvoj, usvojiti znanja o naznačajnijim školama u etnologiji, njihovim predstavnicima kao i dosadašnjem radu na polju entologije u BiH i njegovim karakteristikama. <i>Vještine:</i> Usvojena teorijska i metodološka znanja iz domena osnova etnologije studenti će biti u stanju valjano primjeniti u praksi. <i>Kompetencije:</i> Znanja stečena iz osnovs etnologije na pravi način i kritički znati primjeniti u svom pozivu arheologa, po potrebi koristiti se etnološkom literaturom koja može pomoći u rješavanju pojedinih arheoloških problema te široj javnosti znati predočiti blisku vezu koja postoji između arheološke i etnološke struke.																								
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	Nastava se realizira kroz predavanja i aktivno uključivanje studenata kroz prezentaciju i diskusije.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Redovno prisustvo nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost tokom nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestrialnog i završnog ispita. Predviđene bodove za svaki od elemenata psraćenja studenti postižu na slijedeći način: - Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru); - aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10	2.	Aktivnost tokom nastave	10	10	3.	Polusestrialna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno		100 bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10																						
2.	Aktivnost tokom nastave	10	10																						
3.	Polusestrialna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno		100 bodova	100%																						

	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;
	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
	Literatura:	
	<i>Obavezna</i> 1. H. Bauzinger – Etnologija, Od proučavanja starine do kulturologije, Beograd, 1999. 2. Ž. Poarije – Istorija etnologije, Beograd, 1999. 3. B. Bratanić – Regionalna ili nacionalna i opća etnologija, Slovenski etnograf X, Ljubljana, 1957, str. 7-18 4. V. Belaj – Plaidoyer za etnologiju kao historijsku znanost o etničkim skupinama, Studia ethnologica 1, Zagreb, 1989, str. 9-17 5. M. Bajraktarević – Osnovi opšte etnologije, Beograd, 1977. 6. J.D. Moor – Uvod u antropologiju, Teorije i teoretičari kulture, Zagreb, 2002. 7. N. Hadžidedić – Etnografski pregled Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1988. 8. Spomenica stogodišnjeg rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1988. <i>Dodatna</i> 1. S. Potkonjak – Teren za etnologue početnike, Zagreb, 2014. 2. Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine (odgovarajuća godišta i prilozi) 3. Lj. Beljakašić – Hadžidedić – Razvojne tendencije i tenologije u etnologiji u SR Bosni i Hercegovoni, Pregled, Sarajevo, juli-august 1984. god, LXXIV, br. 7-8, str. 867-875.	

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 337		Naziv predmeta: Fizička antropologija	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 3; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s najsuvremenijim metodama koje se koriste za rekonstrukciju osobina i načina života arheoloških populacija. Odgovarajuće analize studentima daju predstavu o populacijskoj strukturi, o mortalitetu, demografskim različitostima, o zdravstvenoj slici određene populacije itd. Ovako obučan student bit će osposobljen da se zna odrediti prema iskopanom skeletu ili njegovim dijelovima (spol, bolesti, status, uzrok smrti i sl.).		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Uvod u fizičku antropologiju 2. Ljudski skelet: osnovni podaci 3. Ljudski ostaci u arheološkom kontekstu 4. Kostí glave 5. Kostí udova i razlikovanje lijeve i desne strane skeleta 6. Kostí trupa 7. Razlikovanje ljudskih od životinjskih ostataka 8. Polusemestralna provjera znanja studenata 9. Razlikovanje perimortalnih od antemortalnih i postmortalnih ozljeda 10. Brzina skeletonizacije i raspada kosti, promjena boje na kostima i spaljivanje kostiju 11. Određivanje spola na osnovu skeletnih ostataka 12. Određivanje životne dobi na osnovu skeletnih ostataka 13. Razlikovanje arheoloških od forenzičkih nalaza 14. Patološke promjene na kostima 15. Stručna ekskurzija 16. Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) 17. Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovno znanje o fizičkoj antropologiji te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematiki na datu temu. Vještine: Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja iz fizičke antropologije. Student će znati prepoznati i razlikovati osteološki materijal čovjeka i njegove osnovne karakteristike.		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 2
---	--------------------------------

	<i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa																								
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	– Održavanje predavanja gradiva u učionici ili laboratorijama u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. – U slučaju nepredviđenih okolnosti i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Izrada rada na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno:</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: – Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa – Izrada seminarskog rada na zadanu temu – Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa – Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno:		100	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno:		100	100%																						
Literatura:	<i>Obavezna</i> 1. Haviland, W., Kulturna antropologija, Naklada Slap, Zagreb, 2004. 2. Moore, J., Uvod u antropologiju, Zagreb, 2002. 3. Šlaus M., Bioarheologija, Škoska knjiga, Zagreb, 2006. <i>Dodatna</i> 1. Šlaus, M., Sudska antropologija, u: Zečević i suradnici, Sudska medicina i deontologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2002.																								

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Sifra predmeta: FILARH 335	Naziv predmeta: Muzeologija		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 1 (Arheologija i druga studijaska grupa ECTS 1)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 15 Predavanja 15 sati		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kroz predavanja i interaktivni vid nastave studenti će se upoznati s osnovnom muzeološkom terminologijom i temama prisutnim u savremenoj muzeologiji. Predmet će se baviti aktuelnim pitanjima sa kojima se susreću muzeji danas (spektakularizacija muzejskih postavki i izložbi, korporacijsko sponzorstvo, pitanja restitucije i repatrijacije ...). Planirana je posjeta muzeju u cilju upoznavanja sa praktičnim aspektima muzejskog djelovanja, kao i izazovima rada u muzejskim, galerijskim i uopće kulturnim institucijama u kompleksnom bosanskohercegovačkom društvenom, političkom i kulturnom okruženju.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Uvod: muzej, muzeologija, muzeografija		
	Od kabineta čudesa do prvih javnih muzeja, historijski pregled razvitka muzeja i galerija		
	Muzejska funkcija		
	Prikupljanje, klasifikacija i izlaganje muzejskih objekata		
	Čuvanje, restauracija i konzervacija umjetničkih djela		
	Izložba kao medij komunikacije: tipovi izložbi		
	Muzeji i publika		
	Polusestrialna provjera znanja studenata		
	Definicija obrazovne funkcije muzeja i njena uloga u savremenom društvu		
	Znanstvena funkcija muzeja		
	Muzejska arhitektura		
	Restitucija i repatrijacija		
	Spektakularizacija muzeja i fenomen blockbuster izložbi		
	Upravljanje muzejskim zbirkama		
	Pitanje statusa, pozicije i organizacije muzejskih ustanova u Bosni i Hercegovini		
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)		
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		

Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> usvaja osnovna znanja o historiji muzeja, muzejskoj tipologiji i funkcijama, razumije značaj javne funkcije muzeja u kontekstu društvenog razvoja i napretka; razumije probleme i načine funkcioniranja bosanskohercegovačkih muzeja. <i>Vještine:</i> koristi osnovna znanja o historiji muzeja, muzejskoj tipologiji i funkcijama: istražuje, bira literaturu i samostalno proširuje znanja iz muzeologije i primjenjuje ih na muzeje umjetnosti; uspostavlja kritički odnos u odnosu na položaj, status i način funkcioniranja bosanskohercegovačkih muzeja. <i>Kompetencije:</i> integrira usvojena znanja i osposobljava se da ih dalje samostalno nadograđuje.																																				
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																																				
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna nastava, grupna diskusija, posjete muzejima i galerijama.																																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusemestralna provjera znanja</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Seminar</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100 bodova</td><td>100</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na slijedeći način: - Pismena provjera znanja (test) za polusemestralnu provjeru znanja i završni ispit; - Prezentacija (15 minuta) na zadatu temu; - Aktivno sudjelovanje na nastavi Napomena: aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	10	10	2.	Seminar	30	30	3.	Polusemestralni ispit	30	30	4.	Završni ispit	30	30	Ukupno		100 bodova	100	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prva polusemestralna provjera znanja	10	10																																		
2.	Seminar	30	30																																		
3.	Polusemestralni ispit	30	30																																		
4.	Završni ispit	30	30																																		
Ukupno		100 bodova	100																																		
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																																				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																																				

Literatura:

Obavezna

1. Gob André i Noémie Drouguet (2007) – Muzeologija: Povijest, razvitak, izazovi današnjice, Zagreb, Antibarbarus
2. Maroević Ivo (1993) – Uvod u muzeologiju, Zagreb, Zavod za informacijske studije
3. McClellan, Andrew (2007) – The Art Museum: From Boulee to Bilbao, Berkley, CA London, University of Dcalifornia Press (odabrana poglavlja)
4. Žilber Klod (ur.) (2005) – Muzeji i publika, Beograd, Clio
5. Zbornik testtova

Dodatna

1. Macdonald Sharon (ur.) (2014) – Vodič kroz muzejske studije, Beograd, Clio
2. Knell Simon, Suzanne MacLeod & Sheila Watson (ed.) (2007) – Museum Revolutions: How Museums Change and Are Changed, London, New York, Routledge
3. Vergo Peter (ed.) (2000) – The New Museology, London, Reaktion Book

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 202	Naziv predmeta: Biblijska arheologija		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 sati Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je sagledati historijski proces i tragove materijalne kulture koja je prethodila pojavi kršćanstva. Stanje na Bliskom Istoku, Palestina, najstarije jevrejske zajednice, te najznačajniji lokaliteti i objekti iz predkršćanskog razdoblja na području Bliskog Istoka.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Sedmica Fenomen Biblije i najstarije predaje (stvaranje svijeta, izgon Adama i Eve iz raja, Potop, narodi i jezici, biblijski jezici		
	Mesopotoamija, patrijarsi, Egipat, Josif, Mojsije, Pomor, Izlazak, Zakon, Skinija, Zajordanija, Jerihon i Gaj, Hanan		
	Dvanaest izraelskih plemena, sudije, Filisteji, jevrejska monarhija, David, Solomon		
	Jerusalim, urbanistički plan, objekti, hramovi, historija, pad, oslobođenje		
	Susjedi Izraela i Judeje, izraelski vladari, proroci, Asirija		
	Vladari Judeje i judejsko društvo		
	Jezekija i Sanherib, Manasija i Ninva		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Babilon, pad Babilona i Kirov dekret		
	Danilo i Navuhodonosor		
	Obnova hrama, Kserks i Jesitra Jezdra i Nemija		
	Aleksandar Veliki i helenizam		
	Ptolomeji i Seleukidi, Antioh Epifan i makavejski ratovi		
	Jevreji u Egiptu i u razdoblju II i I stoljeća stare ere		
	Dolazak Rimljana, Irod Veliki, obnova hrama, amuleti i spisi, rođenje Isusa i njegova služba, Jerusalem u doba novog zavjeta		
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)		
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Predmetom će se dobiti neophodne informacije u vezi civilizacije i društva, te svih okolnosti koje su prethodile pojavi kršćanstva.		

	<i>Vještine:</i> Navedenim znanjima studenti će moći pravilno interpretirati pojavu i širenje kršćanstva diljem tadašnjeg poznatog svijeta. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. <i>Kompetencije:</i> Nakon završetka studija budući arheolozi će moći pravilno analizirati pojave vezane za kršćanstvo na tlu današnje Bosne i Hercegovine i šire, te stavljati u kontekst pojavu prvih kršćana na tlu Bosne i Hercegovine, ikonografiju i materijalnu kulturu uz ispravno razumijevanje kulture koja je prethodila kršćanstvu. Student stiče sposobnost da tumači podatke, može donijeti sudove o naučnim piranjima, može izgraditi vještinu neophodnu za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.																				
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacije materije koja se obrađuje, kako bi se studentima približila tema.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusestestralna provjera znanja</td><td>45</td><td>45</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusestestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100 bodova	100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																	
	1.	Prva polusestestralna provjera znanja	45	45																	
	2.	Aktivnosti	5	5																	
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																		
Ukupno		100 bodova	100%																		
Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestestralnog i završnog ispita.																					
Predviđene bodove za svaki od elemenata psraćenja studenti postižu na slijedeći način:																					
- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.																					
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																					
<table><tr><td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr><tr><td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr><tr><td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr><tr><td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr><tr><td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr><tr><td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr></table>	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.									
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;																				
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;																				
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;																				
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;																				
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;																				
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.																				

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	---

Literatura:	Obavezna 1. Pol Lorens - Biblijski atlas, Lion Hudson, 2006. 2. Simon Dubon "Kratka historija jevrejskog naroda" skripta do str 50.
	Dodatna 1. Biblija - Stari zavjet 2. Maškin- Istorija Starog Rima, Naučna KMD, Beograd 2005.

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Sifra predmeta: FIL ARH 370	Naziv predmeta: Rimska vojska		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 3; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 sati Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente sa jednim od najznačajnijih fenomena koje je iznjedrila Rimska država – vojskom, koja je bila ključni element širenja tekovina antičke rimske civilizacije. Studenti će steći uvid u historijski razvoj rimske vojske, tipove vojnih postrojbi, pravni status vojnika, njihov položaj u društvu i utjecaj vojske na cjelokupno rimsko društvo. Studenti će se osposobiti za identifikaciju artefakata koji se vežu uz vojsku (oružje, epigrafska građa, vojna oprema itd.) te arhitektonskih oblika.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Uvod – Historijat rimske vojske, vojne reforme		
	Struktura rimske vojske: vojnička karijera		
	Rimska vojska u provinciji Dalmaciji, Panoniji i Meziji		
	Vojna arhitektura kastruma, kaštela, utvrda, stražarnica i fortifikacija		
	Uloga vojske u romanizaciji prostora		
	Aktivnosti vojnika (dnevni život, ratne operacije, građevinske aktivnosti, beneficijarii)		
	Materijalna kultura: nalazi opreme i naoružanja vojnika		
	Religija rimskih vojnika		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Rimska vojska u Bosni i Hercegovini		
	Prilike u predrimsko doba, osvajanje Ilirika, konsolidacija rimske vlasti		
	Rimski logor u Ljubuškom (Humac, Gračine)		
	Rimski logor u Makljenovcu kod Doboja		
	Epigrafska građa koja se veže sa vojsku u Bosni i Hercegovini		
	Materijalna kultura rimske vojske u Bosni i Hercegovini		
	Urbanizacija i vojska		
	Komunikacije i vojska		
	Rudnici i vojska		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
---	---

	Religija i vojska Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu																								
Ishodi učenja:	Znanje: U toku izvođenja nastavnog procesa studenti će usvajati informacije i znanja o organizaciji i djelovanju rimske vojske i njihov uticaj na privredu, religiju, administraciju itd. Vještine: Ishodi učenja odnose se na osposobljavanje budućih arheologa da mogu determinirati karakteristike materijalne kulture koja se veže uz vojsku, te raspoznati uticaje, trgovačke i druge kontakte, arhitekturu i pokretne nalaze. Kompetencije: Savladavanjem ovih saznanja budućí arheolozi će biti osposobljeni da se susreću i na adekvatan način interpretiraju arheološke pokretne nalaze rimske vojske. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.																								
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																								
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacije materije koja se obrađuje, kako bi se studentima približila tema.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																								
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva polusemestralna provjera znanja</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnosti</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno</td><td>100</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	30	30	2.	Aktivnosti	10	10	3.	Seminarski rad	10	10	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno		100	100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																					
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	30	30																					
	2.	Aktivnosti	10	10																					
3.	Seminarski rad	10	10																						
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																						
Ukupno		100	100%																						
	Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita.																								
	Predviđene bodove za svaki od elemenata psraćenja studenti postižu na slijedeći način:																								
	- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru) i aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra; - Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave; - Seminarski rad na zadatu temu uz kratku prezentaciju; - Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.																								
	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																								

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	--------------------------------

	<table> <tr> <td>10 (A)</td><td>izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td></tr> <tr> <td>9 (B)</td><td>iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;</td></tr> <tr> <td>8 (C)</td><td>prosječan, sa primjetnim greškama;</td></tr> <tr> <td>7 (D)</td><td>općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;</td></tr> <tr> <td>6 (E)</td><td>zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;</td></tr> <tr> <td>5 (F)</td><td>ne zadovoljava minimalne uslove.</td></tr> </table>	10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;	8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;	7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;	6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;	5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;												
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;												
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;												
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;												
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;												
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.												
Literatura:	<i>Obavezna</i> - Adnan Busuladžić – Elementi antičkih pojasnih garnitura, konjske i druge vojne opreme iz muzejskih zbirki u Bosni i Hercegovini (izbor nalaza), Prilozi Instituta za arheologiju Zagreb, Vol. 39, No. 2, Zagreb, 2022. - Domagoj Tončinić – Spomenici VII legije na području rimske provincije Dalmacije, Arheološki muzej u Splitu, Split, 2011. - Almir Marić – Rimske pomoćne kohorte na Humcu, Mostar, 2019. - Irma Čremošnik – Rimski castrum kod Doboja, GZM n.s.A. 39, 1984. - Irma Čremošnik – Rimska utvrđenja u BiH sa osobitim osvrtom na utvrđenja kasne antike, Arheološki vestnik 41, 1990. - Bojanovski – Bosna i Hercegovine u antičko doba, Djela 66/6, Centar za balkanološka ispitivanja, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1988. - Ivan Radman-Livaja – Militaria Sisciensia – Nalazi rimske vojne opreme iz Siska u fundusu Arheološkog muzeja u Zagrebu, Arheološki muzej u Zagrebu, Katalozi i monografije, Vol. 1, sv. 1, Zagreb, 2004. <i>Dodatna</i> - Thomas Fischer – Army of the Roman Emperors, Archaeology and History, Oxbow Books, 2019. - Lukas de Blois & Elio Lo Cascio - The Impact of the Roman Army (200 BC – AD 476) - Economic, Social, Political, Religious and Cultural Aspects, Vol. 6, Brill, Leiden, Boston, 2007. - Enver Imamović – Tragovi rimskih vojnih jedinica na području današnje Bosne i Hercegovine, Prilozi Instituta za historiju Sarajevo, XXIV, 25/26, Sarajevo, 1990. - Brian Campbell – The Roman Army 31 BC – 337 AD (A Sourcebook), Routledge, London, 2004. - Adnan Busuladžić – Neki primjeri nepublicirane rimske vojne opreme i oružja iz franjevačkog samostana u Tolisi, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Historija, Historija umjetnosti, Arheologija), Sarajevo, 2018. - Yann Le Bohec – The Encyclopedia of the Roman Army, Vol. I – III, Wiley Blackwell, 2015.												

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 336	Naziv predmeta: Arheološki praktikum VI		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 30 Vježbe: 10 Terenski rad: 20		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studente u teoretsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih na koji se način obavljaju arheološka iskopavanja iz srednjeg vijeka.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	• Materijalna kultura srednjeg vijeka I • Materijalna kultura srednjeg vijeka II • Materijalna kultura srednjeg vijeka na tlu BiH I • Materijalna kultura srednjeg vijeka na tlu BiH II • Materijalna kultura srednjeg vijeka na tlu BiH III • Terenska nastava		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o terenskom radu u arheologiji te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični – terenski rad		

**Metode provjere
znanja sa
strukturom
ocjene:**

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Pohađanje nastave	10	10
2.	Aktivnost na nastavi	10	10
3.	Polusestrialni ispit	30	30
4.	Završni ispit	50	50
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru);
- Aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra;
- Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave;
- Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.

Literatura:

Obavezna:

1. Sijarić M., *Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka*, Sarajevo 2014.
2. Odabrani članci iz Glasnika Zemaljskog muzeja
3. Barker, Ph., *Tehnike arheološkog iskopavanja*, Katalozi i monografije 8, Split, 2000.
4. Greene, K., *Archaeology, An Introduction*, London, 2001.
5. Harris, E. C., *Načela arheološke stratigrafije*, Ljubljana, 1989.
6. Renfrew, C., Bahn, P., *Archaeology (Theories, Methods and Practice)*, London, 2000.
7. Vuković, J., *Osnove metodologije terenskih arheoloških istraživanja*, Beograd 2024.
8. Filipec, K. i Filipec, M., *Ergonomija u arheologiji: Uvod u zaštitna arheološka istraživanja*, Zagreb 2022

  UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 380	Naziv predmeta: Stećci		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4; (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 45 Predavanja : 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet ima cilj da se student upozna sa stećcima, jedinstvenim spomenicima srednjovjekovne Bosne kao najmonumentalnijim nadagrobnim kamenim spomencima tadašnje Evrope.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	– Historiografija o stećcima. – Stećci i nacionalne historiografije – Evolucija oblika – Figuralne kompozicije – Estetika i simbolizam umjetnosti stećaka – Epitafi – Kontekstualizacija natpisa na stećcima – Polusemestralna provjera znanja studenata – Individualizacija i humanizacija smrti – Nekropole stećaka – monumentalnost smrti – Porodične nekropole – Rasprostranjenost nekropola – Bosanska škola smrti – Interkonfesionalnost stećaka – Reformacija i konceptualna izmjena strategije smrti – Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti opća teorijska i praktična znanja o stećcima. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični – tersnski rad		

**Metode provjere
znanja sa
strukturuom
ocjene:**

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Pohađanje nastave	10	10
2.	Aktivnost na nastavi	10	10
3.	Polusestrialni ispit	30	30
4.	Završni ispit	50	50
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Obavezno prisustvo studenata nastavi (uz maksimalno tri odsustva po semestru);
- aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) – evaluacija i praćenje rada studenta tokom semestra;
- Parcijalna provjera znanja polovinom semestra koji će obuhvatiti gradivo iz prvih sedam sedmica nastave;
- Završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
8 (C)	prosječan, sa primjetnim greškama;
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove.

Literatura:

Obavezna:

1. D. Lovrenović, *Stećci: Bosansko i Humsko mramorje srednjeg vijeka*, Rabić, Sarajevo 2009
2. Š. Bešlić, *Stećci – kultura i umjetnost*, Sarajevo 1971.
3. Š. Bešlić, *Stećci. Kataloško-topografski pregled*, Sarajevo 1971
4. E. Zečević, *Mramorje: stećci zapadne Srbije*, Beograd 2005.
5. M. Wenzel, *Ukrasni motivi na stećcima*, Sarajevo 1965.
6. *Stećci* : Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 4. rujna - 2. studenoga 2008 (katalog izložbe)

Dopunska:

1. E. Vučić, *Kasnosrednjovjekovne nekropole stećaka zapadne Hercegovine*, doktorski rad, Zagreb 2018
2. D. Perkić, *Stećci i drugi kasnosrednjovjekovni nadgrobni spomenici zapadnoga dubrovačkog područja*, Dubrovnik 2019.
3. A. Benac, *Stećci*, Beograd 1962.
4. A. Benac, *Radimlja*, Sarajevo 1950.
5. Milošević, Ante, *Stećci i Vlasi : stećci i vlaške migracije 14. i 15. stoljeća*

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	---------------------------------------

	<i>u Dalmaciji i jugozapadnoj Bosni, Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture, Split 1991</i> 6. E. Bujak, <i>Stećkopedija – kameno blago stare bosanske države</i>, Mladinska knjiga, Sarajevo 2018.
--	--

Prish

Learning outcomes, the first cycle of studies

Knowledge (factual and theoretical): can demonstrate systematic understanding and mastery of knowledge in the field of archaeology and what constitutes a foundation or potential for originality in the development and/or application of ideas, typically in the context of research work. In this way, they will be equipped to continue their studies in the second cycle of archaeology or related fields.

Skills (cognitive, psychomotor, and social):

- can apply their knowledge and understanding, as well as problem-solving abilities, to new and unknown environments within a broader (or interdisciplinary) context related to their field of study;
- can apply conceptual and abstract thinking, with a high level of ability and creativity, which enables:
 - a) critical assessment of current research and academic work at the highest level in the given discipline,
 - b) evaluation of different methodologies, formation of critical thinking, and offering alternative solutions.

Competences (autonomy and responsibility):

- Professional competences:
 - a) has the ability to integrate knowledge and deal with simpler problems, as well as formulate judgments based on incomplete or limited information, while considering the social and ethical responsibilities related to the application of their knowledge or judgments;
 - b) can communicate their conclusions, knowledge, and the reasoning behind them, using appropriate language(s), to both specialized and non-specialized audiences clearly and unambiguously.
- Personal competences:
 - a) the student is capable of elevating their knowledge to a higher level, deepening their understanding of their field of study or discipline, and continuously developing personal skills through independent learning and development;
 - b) possesses learning skills that enable them to continue their study of archaeology in a largely self-directed and autonomous manner;
 - c) the student acquires interpersonal skills and teamwork abilities suitable for various learning and employment contexts, demonstrating the capacity to lead and/or initiate efforts and contribute to change and development.

I CIKLUS JEDNOPREDMETNI STUDIJ STUDIJSKA GRUPA: ARHEOLOGIJA									
									ECTS
Antika	Arheologija klasične Grčke ¹	FIL ARH 240	2	1	1	2	5		
Antika	Mitovi i legende drevnih i klasičnih civilizacija ²	FIL ARH 260	1	0	0	1	4		
Antika	Arheologija starog Rima ³	FIL ARH 250	2	0	0	1	5		
Srednji vijek	Opća srednjovjekovna arheologija ⁴	FIL ARH 275	2	0	0	1	4		
Antika	Kasnantička i starokršćanska arheologija ⁵	FIL ARH 304	1	0	0	1	4		
Srednji vijek	Islamska arheologija ⁶	FIL ARH 305	2	0	0	1	4		
Opća arheologija	Arheologija i turizam ⁷	FIL ARH 345	1	0	0	1	2		
Opća arheologija	Muzeologija ⁸	FIL ARH 335	1	0	0	0	2		
Antika	Biblijska arheologija ⁹	FIL ARH 361	1	0	0	2	4		
Antika	Rimska vojska ¹⁰	FIL ARH 370	1	0	0	2	3		
Opća arheologija	Osnove etnologije ¹¹	FIL ARH 333	1	0	0	0	2		
Zbir ECTS bodova svih predmeta koji su predmet izmjene									39
Ukupni broj ECTS bodova studijskog programa									180
PROCENAT IZMJENE									21,66%

¹ Modificiran naslov predmeta i šifra Raniji naziv Arheologija Grčke i Rima II). Sadržaj, broj sati i ECTS bodovi ostali isti.

² Novi predmet umjesto ranijeg predmeta Historija stare Grčke.

³ Modificiran naslov predmeta i šifra (Raniji naziv Arheologija Grčke i Rima II). Sadržaj, broj sati i ECTS bodovi ostali isti.

⁴ Modificiran naslov predmeta i šifra (Raniji naziv Arheologija ranog srednjeg vijeka). Sadržaj, broj sati i ECTS bodovi ostali isti.

⁵ Smanjen broj sati predavanja na 1. Ostali parametri isti.

⁶ Smanjen broj sati seminara sa 1 na 0. Ostali parametri isti.

⁷ Novi predmet

⁸ Smanjen broj vježbi sa 1 na 0. Ostali parametri isti.

⁹ Povećan broj sati vježbi na 2. Svi ostali parametri isti.

¹⁰ Novi predmet

¹¹ Smanjen broj predavanja i vježbi.

**I CIKLUS DVOPREDMETNI STUDIJ
STUDIJSKA GRUPA: ARHEOLOGIJA I DRUGA STUDIJSKA GRUPA**

Antika	Arheologija klasične Grčke ¹²	FIL ARH 240	ECTS			
			2	0	2	4
Antika	Mitovi i legende drevnih i klasičnih civilizacija ¹³	FIL ARH 260	1	0	1	1
Antika	Arheologija starog Rima ¹⁴	FIL ARH 250	2	0	1	3
Srednji vijek	Opća srednjovjekovna arheologija ¹⁵	FIL ARH 275	2	0	1	3
Antika	Kasnantička i starokršćanska arheologija ¹⁶	FIL ARH 304	1	0	1	3
Srednji vijek	Islamska arheologija ¹⁷	FIL ARH 305	2	0	1	3
Srednji vijek	Srednjovjekovna arheologija Bosne i Hercegovine ¹⁸	FIL ARH 311	2	0	1	3
Opća arheologija	Arheologija i turizam ¹⁹	FIL ARH 345	1	0	1	1
Srednji vijek	Arheologija osmanskog perioda u Bosni i Hercegovini ²⁰	FIL ARH 303	2	0	0	2
Opća arheologija	Osnove etnologije ²¹	FIL ARH 333	1	0	0	1
Antika	Biblijska arheologija ²²	FIL ARH 361	1	0	1	1

¹² Modificiran naslov predmeta i šifra. Raniji naziv Arheologija Grčke i Rima II). Sadržaj, broj sati i ECTS bodovi ostali isti.

¹³ Novi predmet umjesto ranijeg predmeta Historija stare Grčke.

¹⁴ Modificiran naslov predmeta i šifra. Raniji naziv Arheologija Grčke i Rima II). Sadržaj, broj sati i ECTS bodovi ostali isti.

¹⁵ Modificiran naslov predmeta i šifra (Raniji naziv Arheologija ranog srednjeg vijeka). Sadržaj, broj sati i ECTS bodovi ostali isti.

¹⁶ Smanjen broj sati predavanja na 1. Ostali parametri isti.

¹⁷ Smanjen broj sati seminara sa 1 na 0. Ostali parametri isti.

¹⁸ Smanjen broj sati seminara sa 1 na 0. Ostali parametri isti.

¹⁹ Novi predmet

²⁰ Smanjen broj sati vježbi sa 1 na 0. Ostali parametri isti.

²¹ Smanjen broj sati predavanja sa 1 na 0. Ostali parametri isti.

²² Povećan broj vježbi na 1

Antika	Rimska vojska ²³	FIL ARH 370	1	0	1	1
Zbir ECTS bodova svih predmeta koji su predmet izmjene						
Ukupni broj ECTS bodova studijskog programa						
PROCENAT IZMJENE						
						26
						90
						28,88 %

²³ Novi predmet

aida.zubcevic@ff.unsa.ba

Datum:

01/197-1
2. 4. 25

god.

Odsjek za arheologiju
Uzice Radulic
Slobodan Radulic
Senka Z. Radulic

7. 4. 2025

From: maida.besic@ff.unsa.ba
Sent: ponedjeljak, 7. april 2025. 13:45
To: aida.zubcevic@ff.unsa.ba
Subject: Fw: Odsjek za arheologiju

molim te print i protokol

Preuzmite [Outlook za Android](#)

Šalje: ISSS UNSA <iss@ff.unsa.ba>

Poslano: ponedjeljak, april 7, 2025 12:36:42 popodne

Prima: maida.besic@ff.unsa.ba <maida.besic@ff.unsa.ba>

Predmet: Odsjek za arheologiju

Poštovana gospođo Maída,

U skladu sa dostavljenom dokumentacijom koja se odnosi na izmjenu i dopunu studijskih programa *Odsjek za arheologiju*, želimo da Vas informiramo da je UTIC pregledao dokumentaciju i da, po onom što smo vidjeli, ista sadrži sve elemente za implementaciju u sistemu ISSS.

Srdačan pozdrav,

Aida Radelović

UTIC Support

Univerzitet u Sarajevu

Univerzitetski Tele-informatički centar UTIC

Zmaja od Bosne 8, 71000 Sarajevo, BiH

Tel. [+387 33 560-240](tel:+38733560240)

Fax [+387 33 213-773](tel:+38733213773)

Email: domain@utic.net.ba

Web: www.utic.net.ba

CAUTION - This message may contain privileged and confidential information intended only for the use of the addressee named above. If you are not the intended recipient of this message you are hereby notified that any use, dissemination, distribution or reproduction of this message is prohibited. Forwarding of this message is prohibited unless express permission has been granted by the sender. If you have received this message in error please notify Univerzitetski Tele-informatički centar (UTIC) immediately. Any views expressed in this message are those of the individual sender and may not necessarily reflect the views of UTIC.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
Broj: 03-02/261-1
Sarajevo, 12. 5. 2025. godine

**VIJEĆU FAKULTETA
ODBORU ZA OSIGURANJE KVALITETA FAKULTETA**

PREDMET: M i š l j e n j e o usklađenosti prijedlogâ za izmjene i dopune nastavnih planova i programa Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta (**ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU, ODSJEK ZA KOMPARATIVNU KNJIŽEVNOST I INFORMACIJSKE NAUKE, ODSJEK ZA PEDAGOGIJU, ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI I ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU**)

Poštovane/i,

sekretar Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta sa stručnom Službom za nastavu Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta provela je sve potrebne radnje u vezi izmjene i dopune nastavnih planova i programa na Fakultetu za **ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU, ODSJEK ZA KOMPARATIVNU KNJIŽEVNOST I INFORMACIJSKE NAUKE, ODSJEK ZA PEDAGOGIJU, ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI I ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU**, te su u suradnji sa Univerzitetskim teleinformatičkim centrom provjerili da li je dokumentacija potpuna, da li sadrži sve elemente za implementaciju izmjena i dopuna nastavnih planova i programa u sistemu ISSS/eUNSA, a sve u skladu sa odredbama Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu iz 2024. godine.

Kada su u pitanju akademske titule, nismo dobili potvrdu od UTIC-a, budući da se čeka odgovor Senata Univerziteta u Sarajevu.

Shodno prednje navedenom, a poštujući odredbe člana 10. gore navedenog Pravilnika, kao i činjenicu da je mišljenje iz UTIC-a dostavljeno, sekretar Fakulteta i Služba za nastavu daju pozitivno mišljenje na izmjene i dopune nastavnih planova i programa **ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU** (mišljenje iz UTIC-a dostavljeno 7. 4. 2025. godine), **ODSJEK ZA KOMPARATIVNU KNJIŽEVNOST I INFORMACIJSKE NAUKE** (mišljenje iz UTIC-a dostavljeno 4. 4. 2025. godine), **ODSJEK ZA PEDAGOGIJU** (mišljenje iz UTIC-a dostavljeno 31. 3. 2025. godine), **ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI** (mišljenje iz UTIC-a dostavljeno 4. 4. 2025. godine) i **ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU** (mišljenje iz UTIC-a dostavljeno 31. 3. 2025. godine), jer su isti sačinjeni i sadrže potrebne elemente u skladu sa odredbama navedenog Pravilnika i mogu se uputiti u dalju proceduru.

Izmjene i dopune nastavnih planova i programa **ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU, ODSJEK ZA KOMPARATIVNU KNJIŽEVNOST I INFORMACIJSKE NAUKE, ODSJEK ZA PEDAGOGIJU, ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI I ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU**, sa svom pratećom dokumentacijom upućuju se Odboru za osiguranje kvaliteta Fakulteta na mišljenje u skladu sa članom 13. gore navedenog Pravilnika.

Nakon pribavljenog mišljenja Odbora za osiguranje kvaliteta Fakulteta kompletan materijal uputit će se na usvajanje Vijeću Fakulteta.

SEKRETAR FAKULTET
Maida Bešić, dipl.iur.
ŠEFICA SLUŽBE ZA NASTAVU
Alma Ahmetpahić

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

UNIVERSITY OF SARAJEVO
FACULTY OF PHILOSOPHY

71000 Sarajevo, Franje Račkog br. 1,
Bosna i Hercegovina
Poštanski pretinac br. 347
Telefoni: ++ 387 33 20 36 43; ++ 387 33 20 45 99;
++ 387 33 25 31 00; ++ 387 33 20 35 50
Dekan: ++ 387 33 25 31 11
Sekretar: ++ 387 33 25 32 02
Fax: ++ 387 33 66 78 73
e-mail: dekanat@ff.unsa.ba

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

ODBOR ZA OSIGURANJE KVALITETA FAKULTETA

Broj: 03-02/355

Datum: 20. 5. 2025. godine

Na osnovu članova 13, 14. i 15. Pravilnika o sistemu osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 02-19-1/19 od 25. 1. 2019. godine, prijedloga izmjena i dopuna nastavnih planova i programâ matičnih odsjekâ, dopisâ sekretara Fakulteta i Službe za nastavu Fakulteta, dopisâ Univerzitetskog tele-informatičkog centra (UTIC-a), člana 13. tačka d) Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71-1/24 od 28. 4. 2024. godine, Odbor za osiguranje kvaliteta Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta na 1. redovnoj sjednici održanoj 20. 5. 2025. godine, *donosi*

ZAKLJUČAK

I

Daje se pozitivno mišljenje na IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH NASTAVNIH PLANOVÂ I PROGRAMÂ ZA I I II CIKLUS STUDIJA ODSJEKÂ UNIVERZITETA U SARAJEVU – FILOZOFSKOG FAKULTETA, KAKO SLIJEDI:

1. ODSJEKA ZA ANGLISTIKU
2. ODSJEKA ZA ARHEOLOGIJU
3. ODSJEKA ZA FILOZOFIJU
4. ODSJEKA ZA GERMANISTIKU
5. ODSJEKA ZA KOMPARATIVNU KNJIŽEVNOST I INFORMACIJSKE NAUKE
6. ODSJEKA ZA PEDAGOGIJU
7. ODSJEKA ZA PSIHOLOGIJU
8. ODSJEKA ZA ROMANISTIKU
9. ODSJEKA ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI
10. ODSJEKA ZA SOCIOLOGIJU

II

Izmjene i dopune nastavnih planovâ i programâ iz stava I Zaključka u skladu su sa Pravilnikom o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu.

III

Nastavni planovi i programi s pratećom dokumentacijom sastavni su dio ovog zaključka.

IV

Nastavni planovi i programi gore navedenih odsjekâ s dokumentacijom dostavljaju se Vijeću Fakulteta na dalje postupanje, a sve u skladu s Pravilnikom o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu.

V

Primjena nastavnih planovâ i programâ iz stava I ovog zaključka počinje od studijske 2026/2027. godine.

PREDSJEDNICA ODBORA
ZA OSIGURANJE KVALITETA

Amela Šehović
UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

DOSTAVITI:

1. Članicama i članovima Odbora za osiguranje kvaliteta
2. Rukovoditeljicama/rukovoditeljima odsjekâ
3. Vijeću Fakulteta
4. Uz zapisnik
5. Arhiva

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

UNIVERSITY OF SARAJEVO
FACULTY OF PHILOSOPHY

71000 Sarajevo, Franje Račkog br. 1,
Bosna i Hercegovina
Poštanski pretinac br. 347
Telefoni: ++ 387 33 20 36 43; ++ 387 33 20 45 99;
++ 387 33 25 31 00; ++ 387 33 20 35 50
Dekan: ++ 387 33 25 31 11
Sekretar: ++ 387 33 25 32 02
Fax: ++ 387 33 66 78 73
e-mail: dekanat@ff.unsa.ba

Vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/275

Sarajevo, 17. 6. 2025. godine

Na osnovu člana 69. stav (1) tačka k), člana 88. tačka d) i 89. stav (4) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/22.), člana 111. tačka v) Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-14-35-1/23 od 26. 7. 2023. godine, člana 32. Pravila studiranja za prvi i drugi ciklus studija, integrisani, stručni i specijalistički studij na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-15-24-1/23 od 27. 09. 2023. godine, člana 9, 10. i 13. Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine, Dopisa prodekanese za nastavu i studentska pitanja Fakulteta broj: 03-12/59-1 od 3. 7. 2024. godine, Prijedloga Odsjeka za arheologiju za pokretanje postupka interne programske evaluacije, broj: 02-06-ARH/73 od 15. 10. 2024. godine, ANALIZE/EVALUACIJE STUDIJSKOG PROGRAMA/IZVJEŠTAJA KOMISIJE ZA PROVOĐENJE POSTUPKA INTERNE PROGRAMSKE EVALUACIJE PO ISTEKU TRAJANJA CIKLUSA STUDIJA U KOJEM SE REALIZIRA STUDIJSKI PROGRAM Odsjeka za arheologiju, broj: 02-06-ARH/1 od 14. 1. 2025. godine, Inicijative za pokretanje postupka izmjene i dopune studijskog programa – Nastavni plan i program 2019/2020, Odsjeka za arheologiju, broj: 02-06-ARH/1 od 14. 1. 2025. godine, emaila prorektorice za kvalitet Univerziteta u Sarajevu od 15. 1. 2025. godine, Dopisa Odsjeka za arheologiju sa dostavljenim prijedlogom Nastavnog plana i programa (izmjene i dopune), I i II ciklus studija, 2025/2026. godina, 02-06-ARH/18-1 od 28. 3. 2025. godine, e-maila UNIVERZITETSKOG TELEINFORMACIONOG CENTRA (UTIC) Univerziteta u Sarajevu od 7. 4. 2025. godine, mišljenja Sekretara sa Službom za nastavu Fakulteta, broj: 03-02/261-1 od 12. 5. 2025. godine, Zaključka Odbora za osiguranje kvaliteta Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj: 03-02/355 od 20. 5. 2025. godine, emaila prorektorice za nastavu i studentska pitanja Univerziteta u Sarajevu od 13. 6. 2025. godine, Vijeće Fakulteta na 3. elektronskoj sjednici održanoj 17. 6. 2025. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvaja se **NASTAVNI PLAN I PROGRAM (IZMJENE I DOPUNE) ODSJEKA ZA ARHEOLOGIJU, I CIKLUS STUDIJA, 2025/2026. GODINA** (izmjena za manje od 30% u odnosu na važeći Nastavni plan i program, u skladu sa članom 9. Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine).

II

NASTAVNI PLAN I PROGRAM (IZMJENE I DOPUNE) ODSJEKA ZA ARHEOLOGIJU, I CIKLUS STUDIJA, 2025/2026. GODINA sastavni je dio ove Odluke.

III

NASTAVNI PLAN I PROGRAM (IZMJENE I DOPUNE) ODSJEKA ZA ARHEOLOGIJU, I CIKLUS STUDIJA, 2025/2026. GODINA primjenjivat će se od studijske 2026/2027. godine.

IV

Usvajanje prijedloga o ekvivalencijama izvršenog izbora nastavnika/saradnika u zvanja, koje su izradili i dostavili odsjeci, kao i klasifikacije naučnih oblasti prema Frascati metodologiji, izvršit će se po okončanju procesa izmjena i dopuna nastavnih planova i programa na svim odsjecima. Nakon što izmjene i dopune nastavnih planova i programa budu usvojene na sjednici Vijeća Fakulteta i Senata Univerziteta u Sarajevu, nadležne službe Fakulteta će u saradnji s odsjecima pristupiti izradi konačne, objedinjene i usklađene verzije materijala o ekvivalencijama izvršenog izbora nastavnika/saradnika i Frascati klasifikaciji. Tako pripremljeni dokumenti bit će dostavljeni Vijeću Fakulteta na razmatranje i usvajanje, čime će se zaokružiti postupak njihove formalne validacije.

V

Ova odluka upućuje se Službi za nastavu Univerziteta u Sarajevu/Grupaciji humanističkih nauka/Senatu Univerziteta u Sarajevu.

Obrazloženje

Vijeće Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta na 10. redovnoj sjednici održanoj 11. 11. 2024. godine, razmatralo je prijedlog Odsjeka za arheologiju za pokretanje postupka interne programske evaluacije po isteku trajanja ciklusa studija u kojem se realizira studijski program i imenovanje Komisije za provođenje postupka interne programske evaluacije, broj: 02-06-ARH/73 od 15. 10. 2024. godine (u skladu sa članom 9. Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine).

Vijeće Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta na 1. elektronskoj sjednici održanoj 30. 1. godine, usvojilo je ANALIZU/EVALUACIJU STUDIJSKOG PROGRAMA/IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA PROVOĐENJE POSTUPKA INTERNE PROGRAMSKE EVALUACIJE PO ISTEKU TRAJANJA CIKLUSA STUDIJA U KOJEM SE REALIZIRA STUDIJSKI PROGRAM Odsjeka za arheologiju

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

UNIVERSITY OF SARAJEVO
FACULTY OF PHILOSOPHY

71000 Sarajevo, Franje Račkog br. 1,
Bosna i Hercegovina
Poštanski pretnac br. 347
Telefoni: ++ 387 33 20 36 43; ++ 387 33 20 45 99;
++ 387 33 25 31 00; ++ 387 33 20 35 50
Dekan: ++ 387 33 25 31 11
Sekretar: ++ 387 33 25 32 02
Fax: ++ 387 33 66 78 73
e-mail: dekanat@ff.unsa.ba

broj: 02-06-ARH/1 od 14. 1. 2025. godine, a sve u skladu sa Pravilnikom o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine, kao i drugim važećim zakonskim i podzakonskim aktima.

Vijeće Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta na 1. elektronskoj sjednici održanoj 30. 1. 2025. godine, usvojilo je inicijativu Odsjeka za arheologiju za pokretanje postupka izmjene i dopune studijskog programa – Nastavni plan i program 2019/2020. Odsjeka za arheologiju, broj: 02-06-ARH/1 od 14. 1. 2025. godine i imenovalo Komisiju sa zadatkom da sastavi prijedlog izmjena i dopuna studijskog programa.

Komisija imenovana Odlukom Vijeća Fakulteta, broj: 02-01/29 od 30. 1. 2025. godine, dostavila je Vijeću i Sekretaru Fakulteta prijedlog Nastavnog plana i programa (izmjene i dopune), I i II ciklus studija, 2025/2026. godina, broj: 02-06-ARH/18 od 7. 3. 2025. godine. V.d. prodekanesa za nastavu i studentska pitanja Fakulteta, Sekretarka i Služba za nastavu sačinili su dopis Odsjeku za arheologiju, broj: 01-05/15 od 13. 3. 2025. godine, a u vezi sa primjedbama i sugestijama na dostavljeni Nastavni plan i programa (izmjene i dopune), akademska 2025/2026. godina, I i II ciklus studija.

Komisija za izmjene i dopune Nastavnog plana i programa Odsjeka za arheologiju prihvatila je primjedbe i sugestije Službe za nastavu, te je dopisom broj: 02-06-ARH/18-1 od 28. 3. 2025. godine dostavila konačan prijedlog Nastavnog plana i programa (izmjene i dopune), akademska 2025/2026. godina, I i II ciklus studija, koji je usvojen na 40. elektronskoj sjednici Odsjeka održanoj 28. 3. 2025. godine.

Dostavljeni prijedlog sadrži elemente utvrđene u članu 13. Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine.

UNIVERZITETSKI TELEINFORMACIONI CENTAR (UTIC) Univerziteta u Sarajevu mailom od 7. 4. 2025. godine potvrdio je da gore navedeni prijedlog sadrži sve elemente za implementaciju u sistemu ISSS.

Sekretar sa Službom za nastavu Fakulteta dao je Mišljenje, broj: 03-02/261-1 od 12. 5. 2025. godine o usklađenosti prijedloga za izmjene i dopune Nastavnog plana i programa Odsjeka za arheologiju Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta.

Odbor za osiguranje kvaliteta Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, Zaključkom broj: 03-02/355 od 20. 5. 2025. godine dao je pozitivno mišljenje na izmjenu i dopunu postojećeg Nastavnog plana i programa za I i II ciklus studija Odsjeka za arheologiju.

Akt obradile:

Selma Žerić, viša stručna saradnica
Alma Ahmetspahić, šefica Službe za nastavu

Akt kontrolisale i odobrile:

Jadranka Kolenović-Đapo, v.d. prodekanesa za nastavu i studentska pitanja Fakulteta
doc. dr. Minka Džanko, v.d. prodekanice za naučnoistraživački rad, međunarodnu akademsku saradnju i izdavaštvo

Sekretarka organizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, Maida Bešić, dipl. iur., potvrđuje da je Odluka u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima koji su na snazi, te da je Vijeće Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta nadležno za donošenje iste shodno članu 69. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 26/22.) i članu 111. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-14-35-1/23 od 26. 7. 2023. godine.

DOSTAVITI:

1. Službi za nastavu Univerziteta u Sarajevu/Grupaciji humanističkih nauka/Senatu Univerziteta u Sarajevu
2. Odsjeku za arheologiju
3. Studentskoj službi
4. Uz zapisnik
5. Arhiva

02-01/335-1

Univerzitet u Sarajevu

University of Sarajevo

4. 7. 2027. god.

Dati

- Dodati 2 listine 18 pblm
 - Dodati 2 listine
 - Dodati 2 listine
 - Dodati 2 listine
 - Dodati 2 listine
 4. 7. 2027. god.

- SENAT -

Broj: 01-8-57/25

Sarajevo, 25. 06. 2025. godine

Na osnovu člana 61. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 36/22), člana 64. tačka k) i člana 162. Statuta Univerziteta u Sarajevu, a u vezi sa odredbama člana 11. Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, na prijedlog Vijeća Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj: 02-01/273 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/274 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/275 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/276 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/277 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/278 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/279 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/280 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/280 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/281 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/282 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/283 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/284 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/294 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/295 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/285 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/286 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/287 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/287-1 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/288 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/289 od 17. 06. 2025. godine, broj: 02-01/290 od 17. 06. 2025. godine i broj: 02-01/291 od 17. 06. 2025. godine, uz prethodno pozitivno Mišljenje Službe za nastavu i studentska pitanja Univerziteta u Sarajevu od 20. 06. 2025. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 9. redovnoj sjednici održanoj 25. 06. 2025. godine, donio sljedeću

ODLUKU

I

Usvaja se prijedlog izmjena i dopuna studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija odsjeka Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, kako slijedi:

- Odsjek za anglistiku
- Odsjek za arheologiju
- Odsjek za filozofiju
- Odsjek za germanistiku
- Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke
- Odsjek za pedagogiju
- Odsjek za psihologiju
- Odsjek za romanistiku
- Odsjek za slavenske jezike i književnosti i
- Odsjek za sociologiju.

II

Usvojeni prijedlozi izmjena i dopuna studijskih programa iz tačke I ove odluke primjenjuju se od akademske 2026/2027. godine.

Univerzitet u Sarajevu – Obala Kulina bana 7/II, 71000 Sarajevo – Bosna i Hercegovina

Telefon: ++387(33)226-378; ++387(33)668-250 - fax: ++387(33)226-379

<http://www.unsa.ba>

email: javnost@unsa.ba

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i dostavlja se uz prateću dokumentaciju Univerzitetom tele-informatičkom centru, putem Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta.

REKTOR

Prof. dr. Tarik Zaimović

Dostavljeno:

- Univerzitetu u Sarajevu -- Filozofskom fakultetu
- Univerzitetom tele-informatičkom centru (putem Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta)
- Službi za nastavu i studentska pitanja Univerziteta u Sarajevu
- U dokumentaciju Senata
- Arhivi

Univerzitet u Sarajevu – Omladinska Kulina bana 7/II, 71000 Sarajevo – Bosna i Hercegovina

Telefon: ++387(33)226-378; ++387(33)668-250 - fax: ++387(33)226-379

<http://www.unsa.ba>

[email: javnost@unsa.ba](mailto:javnost@unsa.ba)